

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2012 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳԵՐԱԿԱ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ

NN ը/կ	Հիմնավորումներ
1	2
Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարություն	
1.	Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից իրականացվող ծախսային քաղաքականության ընդհանուր մեթոդաբանության ձևավորում • Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից իրականացվող ծախսերի օբյեկտիվ կարիքների ուսումնասիրություն և դրա հիման վրա, ըստ համայնքների մեծության, ծախսային կառուցվածքների տիպաբանության մշակում Նախատեսվում է գնահատել սեփական լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների ծավալները, պարտադիր լիազորությունների իրականացման կարգերի, չափորոշիչների ու նորմատիվների ներմուծմամբ պայմանավորված դրանց դինամիկան ու մշակել տեղական բյուջեների եկամտային մասի շարունակական աճն ապահովող միջոցառումներ, ուսումնասիրել համայնքների կողմից կատարվող ծախսերի կառուցվածքը և մշակել առաջարկություններ՝ այդ ծախսերի արդյունավետությունը բարձրացնելու ու ավելի նպաստակային դարձնելու ուղղությամբ Նախատեսվում է նաև մշակել առաջարկությունների փաթեթ, որի հիման վրա կմշակվի ծախսային կառուցվածքների տիպաբանությունը • ՀՀ պետական բյուջեից համայնքներին հատկացվող դոտացիաների սահմանված չափորոշիչների վերանայում նվազագույն չափի մասով Նախատեսվում է վերանայել «Ֆինանսական համահարթեցման մասին» ՀՀ օրենքով համայնքների բյուջեներին հատկացվող դոտացիաների սահմանված չափորոշիչները նվազագույն չափի մասով, որի արդյունքում ինչպես 300-ից ոչ ավելի բնակիչ ունեցող համայնքները, այնպես էլ այն համայնքները, որոնք, գործող օրենսդրությանը համապատասխան, 300-ից քիչ ավելի բնակչություն ունենալու պատճառով ստանում են առաջիններից պակաս գումար, կստանան հավասարաչափ ֆինանսական համահարթեցման դոտացիա:
2.	Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - գործարար հարաբերությունների պարզեցում, հստակեցում և գործող ընթացակարգերի բարելավում

	• Վերհանել օրենսդրության այն դրույթները, որոնք կարգավորում են տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - գործարար հարաբերությունները և շփումները Նախատեսվում է մշակել առաջարկությունների մի փաթեթ, որոնց իրականացման արդյունքում հնարավորինս կպարզեցվեն տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - գործարար հարաբերությունները և շփումները • Ներկայացնել առաջարկություններ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ – գործարար հարկային վարչարարության ոլորտի բարելավման վերաբերյալ (տեղական հարկերի մասով) Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - գործարար հարկային վարչարարության առկա խոչընդոտների վերհանում, դրանց կրճատմանն ուղղված առաջարկությունների մշակում • Ներկայացնել առաջարկություններ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ - գործարար հարաբերությունների շրջանակներում տեղական ինքնակառավարման մարմիններից վարչական կախվածության գործոնն էականորեն նվազեցնելու կամ պարզեցնելու ուղղությամբ (տարատեսակ թույլտվություններ և համաձայնեցումներ) Քայլի իրականացումը պայմանավորված է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունների փոխհարաբերությունների կանոնակարգման, ինչպես նաև վերջիններիս գործառույթների իրականացման համար տրվող անհրաժեշտ հողահատկացումների, ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքների և շինարարության թույլտվությունների տրամադրման ժամկետների կրճատման անհրաժեշտությամբ
3.	Տարածքային զարգացման հայեցակարգից բխող նոր գործիքակազմի ձևավորում • Մարզերի տնտեսական զարգացման ներուժի գնահատման մեթոդաբանության ամբողջացում տեղեկատվական բազայի համալրման մասով Կհաշվարկվի յուրաքանչյուր հիմնախնդրի լուծման ազդեցությունը համայնքի, մարզի և երկրի տնտեսական զարգացման և աղքատության նվազեցման վրա, որի հիման վրա կսահմանվեն աջակցության չափանիշները և պահանջները • Տարածքներում ՀՀ պետական բյուջեի և այլ միջոցների հաշվին կատարվող ներդրումների արդյունավետության հաշվարկում Կմշակվի և կներդրվի համակարգ, որը կապահովի տարածքային համաչափ զարգացումը, այսինքն՝ ՀՀ պետական բյուջեի և այլ միջոցների հաշվին ցանկացած ներդրում իրականացնելիս հստակ հնարավոր կլինի տեսնել դրա արդյունավետությունը տվյալ տարածքի համար, ինչպիսի զարգացում կապահովի այդ ներդրումը տվյալ տարածքի համար և երկրի տարածքային զարգացման պատկերն ինչպիսի փոփոխություն կկրի • Մարզային զարգացման ծրագրերի իրականացման ընթացիկ և տարեկան արդյունքների գնահատում և աղքատության նվազման վրա այդ գնահատականների ազդեցության հաշվարկում Տնտեսական զարգացման և մարդկային աղքատության մոդիֆիկացված համաթվի ցուցանիշների հիման վրա կվերանայվեն մարզային զարգացման ծրագրերը • Տարածքային զարգացման հիմնադրամի ձևավորման մոտեցումների և աղբյուրների վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելը Մինչ օրս գործող Փոքր և Միջին ձեռնարկատիրության հիմնադրամի, Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման հիմնադրամի օրինակների վրա կուսումնասիրվեն «Տարածքային զարգացման հիմնադրամ» ինստիտուցիոնալ կառույցի ձևավորման նպատակահարմարությունը, իրավական հիմքերը և հնարավորությունները:

	Տարածքային զարգացման հիմնադրամի նպատակը կլինի տարածքներում ենթակառուցվածքների ձևավորումը և պահպանումը, մասնավորապես, բնակարանային ֆոնդ, ճանապարհներ, և տարածքային զարգացման կենտրոններում ձեռնարկատիրության խթանման նպատակով երաշխիքներ և շուկայականից ցածր տոկոսադրույքներով վարկերի տրամադրում
ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն	
4.	Հայկական ԱԷԿ-ի թիվ 2 էներգաբլոկի անվտանգության ապահովում - Հայկական ԱԷԿ-ի թիվ 2 էներգաբլոկի «սթրես-թեստի» անցկացում Հայաստանի Հանրապետությունը համաձայնել է ԵՄ-ի առաջարկին՝ անցկացնել Հայկական ԱԷԿ-ի թիվ 2 էներգաբլոկի «սթրես-թեստ»: Հայկական ԱԷԿ-ի թիվ 2 էներգաբլոկի «սթրես-թեստ»-ի բարձր մակարդակով անցկացումը հնարավորություն կտա շարունակել թիվ 2 էներգաբլոկի հետագա շահագործումը և ԵՄ-ից ստանալու համապատասխան տեխնիկական աջակցություն անվտանգության բարձրացման հարցում: Ներկայումս Հայկական ԱԷԿ-ի անձնակազմը պատրաստում է ԵՄ-ի կողմից առաջարկված «սթրես-թեստ»-ի հարցերի պատասխան-վերլուծությունը: ԵՄ-ը համաձայնել է տրամադրել հայկական կողմին համապատասխան օգնություն «սթրես-թեստ»-ի հարցերի պատասխան-վերլուծություն փաստաթղթի պատրաստման հարցում և ՀՀ մասնագետները կարող են մասնակցել ԵՄ-ի միջուկային էներգաբլոկների «սթրես-թեստ»-ի քննարկումներին: «Սթրես-թեստ»-ի հարցերի պատասխան-վերլուծության վերջնական փաստաթուղթը կներկայացվի ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի քննարկմանը, և այնուհետև 2012 թ. 2-րդ եռամսյակում այն պետք է ներկայացվի ԵՄ-ի մասնագետների քննարկմանը: Համաձայն ԵՄ-ի կողմից «սթրես-թեստ»-ի հարցերի պատասխան-վերլուծության փաստաթղթի վերաբերյալ արված դիտողությունների և առաջարկությունների՝ Հայկական ԱԷԿ-ի կողմից կմշակվի միջոցառումների իրականացման պլան և ժամանակացույց, որը կհաստատվի ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտեի կողմից
5.	«Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի հին հզորությունների վերազինում - «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի էներգաբլոկների վերազինման մեկնարկ՝ ջրածխային վառելիքի հենքի վրա էլեկտրաէներգիայի արտադրության նպատակով Ժամանակակից տեխնոլոգիաներով ջրածխային վառելիքի օգտագործմամբ էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, ինչի արդյունավետությունը շատ անգամ ավելի բարձր է ածխի այրման ավանդական տեխնոլոգիաներից: «Երևանի ՋԷԿ» ՓԲԸ-ի հին հզորությունները ներկայումս չեն օգտագործվում՝ ցածր արդյունավետության և էլեկտրաէներգիայի արտադրության մեծ ծախսատարության պատճառով: Ջրածխային վառելիքով աշխատելու նոր տեխնոլոգիայի կիրառումը հնարավորություն կտա շարունակելու օգտագործել արտադրական հզորությունները բարձր արդյունավետությամբ և միաժամանակ օգտագործել Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության ածխի հումքի բազան
6.	Ընդերքի մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքի կիրարկումն ապահովող իրավական ակտերի նախագծերի մշակում - Օրենսգրքից բխող նոր իրավական ակտերի նախագծերի մշակում Ընդերքի մասին ՀՀ օրենսգրքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է մշակել նոր՝ շուրջ 17 իրավական ակտերի նախագծեր, որոնցով հնարավորություն կստեղծվի իրականացնել ընդերքն օգտագործելիս բնությունը և շրջակա միջավայրը վնասակար ազդեցություններից

	պաշտպանության, աշխատանքների կատարման անվտանգության ապահովման խնդիրների, ինչպես նաև ընդերքօգտագործման ընթացքում պետության և անձանց իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունների կարգավորման գործընթացը - Օրենսգրքից բխող գործող իրավական ակտերում փոփոխությունների և լրացումների կատարում Ներկայումս ընդերքի ոլորտում իրավահարաբերությունները կարգավորվում են 2002 թ. ընդունված ընդերքի մասին ՀՀ օրենսգրքով և «Ընդերքն օգտակար հանածոների շահագործման նպատակով ուսումնասիրության և արդյունահանման համար տրամադրելու (կոնցեսիայի) մասին» ՀՀ օրենքով, որոնք 2012 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ուժը կորցրած կճանաչվեն՝ ընդերքի մասին ՀՀ նոր օրենսգրքի պահանջներից ելնելով: Նոր օրենսգրքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտություն է առաջանում լիազորված մարմնի և տնտեսավարող սուբյեկտների միջև իրավահարաբերությունների կարգավորման գործընթացն ապահովելու համար նախկին օրենսդրությանը համապատասխան ընդունված՝ շուրջ 22 իրավական ակտերում փոփոխություններ և լրացումներ կատարել՝ դրանք համապատասխանեցնելով նոր օրենսգրքի պահանջներին - Գործող իրավական ակտեր, որոնք պետք է ուժը կորցրած ճանաչվեն, քանի որ չեն բխում օրենսգրքի պահանջներից Պետք է ուժը կորցրած ճանաչվեն շուրջ 15 իրավական ակտեր, որոնք չեն բխում ընդերքի մասին ՀՀ նոր օրենսգրքի պահանջներից
7.	Հանքավայրերի շահագործման և օգտակար հանածոների երևակումների երկրաբանական ուսումնասիրություններին ներկայացվող միջազգային չափորոշիչներին համահունչ համապատասխան պահանջներով տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման անհրաժեշտության և օրենսդրական առկա անհամապատասխանությունների բացահայտման ու վերացման, ինչպես նաև ընդերքի պետական տեսչության կողմից ստուգումների իրականացման առավել արդիական մեթոդների և ձևերի վերաբերյալ առաջարկությունների մշակում Կկատարվի միջազգային չափորոշիչների և Ընդերքի պետական տեսչության կողմից ստուգումների իրականացման համար արդիական մեթոդների և ձևերի միջազգային փորձի ուսումնասիրություն, որի արդյունքում կբացահայտվեն տեսչական ստուգումների համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների հազեցվածությունը և անհրաժեշտ ժամանակակից տեխնիկական միջոցները: Կուսումնասիրվեն նաև միասնական կոորդինատային համակարգի կիրառման հնարավորությունները՝ միջազգային ընդունված համակարգին համապատասխան: Կուսումնասիրվեն ստուգումների իրականացման համար միջազգային փորձի համահունչ չափորոշիչների կիրառման և տեխնիկական կանոնակարգերի մշակման ժամանակ վերջիններիս կիրառման հնարավորությունները: Այսուհետև նշված ուսումնասիրությունները կամփոփվեն, և կներկայացվեն համապատասխան առաջարկություններ
8.	Ընդերքի ոլորտում հողօգտագործման գործընթացի կարգավորում Հանքարդյունաբերության նպատակով նախկինում տրված հողերի կատեգորիաների համապատասխանեցում օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին Ներկայումս շահագործվող հանքերի գերակշռող մասի մոտ հողատարածքների կատեգորիան պահպանվել է սույնը, ինչը որ կրում էինք դրանց ուսումնասիրության ժամանակ, այսինքն, գյուղատնտեսական նշանակության հողեր: Դա չի համապատասխանում «Ընդերքի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին և միաժամանակ արհեստականորեն նվազեցնում է այդ հողատարածքների համար գանձվող կադաստրային արժեքի մեծությունը: Այդ բոլոր հողատարածքների հաշվառումը, դրանց կատեգորիաների փոփոխումը և կադաստրային արժեքների ճշգրտումը կծառայի ինչպես համայնքային, այնպես էլ հանրապետական բյուջեների մուտքերի ավելացմանը

9.	Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկ հաշվեկշռի մշակման մեթոդիկայի ներդրում Էներգետիկ միջազգային գործակալության ստանդարտներին համապատասխան ազգային էներգետիկ հաշվեկշռի մշակման համար անհրաժեշտ տվյալների հավաքման և հաշվետվությունները ներկայացնելու համակարգերի, կանոնների և ընթացակարգերի սահմանում Հայաստանի Հանրապետությունում Ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից ներկայումս չի կազմվում միջազգային չափանիշներին համապատասխանող տարեկան էներգետիկ հաշվեկշիռ, որը պետք է ծառայի էներգախնայողության չափելի միջոցառումների ծրագրավորման և ջերմոցային գազերի կադաստրի կազմման համար անհրաժեշտ բազա: Գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում կստեղծվի ընթացակարգ, որը սահմանում է՝ • Հայաստանի էներգետիկ հաշվեկշռի մշակման և ջերմոցային գազերի գույքագրման համար անհրաժեշտ վարչարարական տվյալների և ձեռնարկությունների մակարդակով հիմնական էներգետիկ ցուցանիշները ներկայացնելու և հավաքելու պարտադիր պահանջ • Կարգավորող և ինստիտուցիոնալ շրջանակների նախագիծ, որը սահմանում է Հայաստանի էներգետիկ հաշվեկշռի մշակման և ջերմոցային գազերի գույքագրման համար անհրաժեշտ վարչարարական տվյալների և ձեռնարկությունների մակարդակով հիմնական ցուցանիշները ներկայացնելու և հավաքելու պարտավորությունները • Տվյալների հավաքման, վերլուծության և ներկայացնելու գործիք, որը նախատեսված է համապատասխան պետական մարմինների և ձեռնարկությունների համար • Արդիականացված էներգետիկ հաշվեկշիռ և ջերմոցային գազերի գույքագրում (կադաստր)
Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարություն	
10.	Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի համալրում 300.0 հազար մանրաձկան բացթողում Սևանա լիճ «Սևանա լճում էնդեմիկ ձկնատեսակների պոպուլյացիայի համալրում՝ 300.0 հազար մանրաձկան բացթողում Սևանա լիճ» գերակա խնդրի իրականացումը բխում է «Սևանա լճի մասին» և «Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան և համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներից, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թ. հունիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին առընթեր Սևանա լճի հիմնահարցերի հանձնաժողովի 2009 թվականի աշխատանքային ծրագրին համապատասխան մշակված և Հայաստանի Հանրապետության Նախագահին առընթեր Սևանա լճի հիմնահարցերի հանձնաժողովի գրություններով ներկայացված միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 876-Ն որոշման հավելվածի 3-րդ կետից, ինչպես նաև «Սևանա լճի արդյունագործական և էնդեմիկ ձկնատեսակների վերականգնման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 9-ի N 1755-Ն որոշումով: Սևանա լճի էնդեմիկ ձկնատեսակների վերարտադրությունը բնական պայմաններում վտանգված է դրանց ձվադրվայրերը կորցնելու, ջրի օգտագործման սխալ քաղաքականության, ջրի որակի վատթարացման կամ ուղղակի ֆիզիկական ոչնչացման պատճառով: Սևանա լճում իշխանի համալրման աճի անհրաժեշտ տեմպերի պահպանման և բնական պայմաններում նրա գոյատևման ապահովման նպատակով ծրագրով նախատեսվում է 300.0 հազար գեղարքունու և ամառային իշխանի կենսունակ մանրաձկների աճեցում և բացթողում Սևանա լիճ

11.	Սևանա լճի ջրի մակարդակի բարձրացման հետևանքով 200 հեկտար ջրածածկման ենթակա տարածքներում վնասակար ազդեցության կանխարգելման միջոցառումների իրականացում Ըստ կանխատեսումների 2012 թվականին Սևանա լճի ջրի մակարդակի բարձրացման դեպքում ջրի տակ կմնա 200 հեկտար անտառածածկ տարածք, որի մաքրման աշխատանքների կատարման նպատակով ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսավորումը նախատեսվել է 125400,0 հազ. դրամ գումարի չափով: Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման հետ կապված ջրածածկման ենթակա տարածքներում վնասակար ազդեցության կանխարգելման միջոցառումների իրականացումը 2012 թ. համար հանդիսանում է գերակա խնդիր, որի լուծմանն ուղղված քայլերը պետք է լինեն լճի ջրի մակարդակի բարձրացման դինամիկայի ուսումնասիրումը, ջրածածկվող տարածքների կանխատեսումը և ջրի տակ մնացող անտառածածկ տարածքների ծառաթփային բույսերի հեռացումը: Նշված միջոցառումը բխում է «Սևանա լճի մասին» և «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանության, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան և համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքներից և նախատեսվել է նաև Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների 2012 թվականի տարեկան ծրագրի նախագծում
12.	«Արփի լիճ» ազգային պարկի կարողությունների զարգացում «Հայաստանի Ջավախքի (Աշոցքի) շրջանում պահպանվող տարածքների ստեղծում» ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է Գերմանիայի զարգացման վարկերի բանկի (KfW) միջոցով, մեկնարկել է 2007թ. նոյեմբերին և նախատեսվում էր ավարտել 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ին: Սակայն բնակլիմայական պայմանների հետ պայմանավորված՝ «Արփի լիճ» ազգային պարկի հիմնադրման ծրագրի ավարտը տեղափոխվել է 2012 թվական: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի հուլիսի 21-ի N 1151-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Արփի լիճ» ազգային պարկի սահմանների նկարագիրը և հատակագիծը: Հաստատման գործընթացում է գտնվում «Արփի լիճ» ազգային պարկի 2011-2015 թվականների կառավարման պլանը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը: Ծրագրի ավարտման տարում ապահովվելու է «Արփի լիճ» ազգային պարկի հիմնադրման համար անհրաժեշտ հիմնական կարողությունների զարգացման գծով միջոցառումների իրականացում, այդ թվում • ավարտված շինարարության շահագործման փաստագրում, դրանց կահավորում և տեխզինում, տեղեկատվական նյութերի, ցուցատախտակների և պաստառների պատրաստում և տեղադրում. • ազգային պարկի քարտեզի և սեփականության իրավունքների գրանցում պետական կադաստրում. • ազգային պարկի անձնակազմի համար դասընթացների անցկացում. • պահպանության գոտու զարգացմանն ուղղված ներդրումների ծրագրով նախատեսված միջոցառումների (տնտեսությունների ստեղծում մեղվաբուծական և այլն) իրականացում. • ազգային պարկի պաշտոնական բացման արարողության անցկացում
13.	Արարատյան դաշտավայրում ստորերկրյա ջրերի արդյունավետ օգտագործման ապահովում «Արարատյան դաշտավայրում ստորերկրյա ջրերի արդյունավետ օգտագործման ապահովում» գերակա խնդրի իրականացումը բխում է

	Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքից, Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2009 թվականի ապրիլի 30-ի «Արարատյան դաշտավայրում (Արարատի և Արմավիրի մարզեր) ստորերկրյա խորքային (այդ թվում՝ ինքնաշատրվանոց) հորերի օգտագործման արդյունավետության բարձրացման միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 352-Ա որոշմամբ, Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 28.12.2009 թ. N 13.5/[14582]-09 և 26.04.2011 թ. N 02/24.2/6404-11 հանձնարարականներից: Արարատյան դաշտավայրում ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների պաշարները չվտանգելու համար անհրաժեշտ է իրականացնել շարունակական վերահսկողություն ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների անտնտեսվար օգտագործման, ոչ նպատակային օգտագործման, ապօրինի խորքային հորերի հորատման և ստորերկրյա ջրերի ապօրինի արդյունահանման, ստորերկրյա ջրերի չափաքանակներից ավելի արդյունահանման, ինչպես նաև ձկնաբուծական տնտեսություններին ներկայացված պահանջների կատարման նկատմամբ:
Հայաստանի Հանրապետության Ֆինանսների նախարարություն	
14.	«Պետական ծախսերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման նպատակով ծրագրային բյուջետավորման ներդրման ուղղությամբ իրականացվող բարեփոխումների շարունակում, այդ թվում մեթոդական ցուցումներին համապատասխան, փորձարարական 10 գերատեսչությունների կողմից ՀՀ 2013-2015 թվականների ՄԺԾԾ հայտի հետ մեկտեղ յուրաքանչյուր 1-ական բյուջետային ծրագրի նկարագրի (անձնագրի) ներկայացում» գերակա խնդիր հանդիսանալու վերաբերյալ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և սուկա խնդիրները Բյուջետային գործընթացն առավել արդյունավետ դարձնելու նպատակով վերջինիս որակապես նոր ուղղվածություն տալու համար ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից վերջին տարիներին նախաձեռնվել է միջոցառումների իրականացում՝ ծրագրային բյուջետավորման տարրերի արմատավորման գծով: Տարիներ շարունակ հանրապետությունում ձևավորված պետական ծախսերի կառավարման համակարգի գնահատման հիմքում դրված էին ծրագրի իրականացման համար պահանջվող, հատկացված և օգտագործված ռեսուրսների ցուցանիշները: Նման ցուցանիշները և դրանց համադրումներն ի վիճակի չեն եղել տալու լիարժեք տեղեկատվություն ինչպես վերլուծողներին, այնպես էլ՝ որոշումներ ընդունողներին ծրագրի նպատակների, դրանց հասնելու համար առաջարկվող ուղիների, սպասվելիք արդյունքների և ընդհանրապես ծրագրի արդյունավետության մասին: Ուստի և պետական ծախսերի կառավարման արդյունավետության բարձրացման և դրա հիման վրա ռազմավարական որոշումների որակը բարելավելու տեսանկյունից անչափ կարևորվում է պետական գործառնությունների իրականացման համար տրամադրվող բյուջետային ռեսուրսների ծախսման ցուցանիշների դիտարկումից անցում կատարելը ծրագրի շրջանակներում իրականացվող գործունեության և ստացվող արդյունքների դիտարկմանը: ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը 2005 թվականից նախապատրաստական աշխատանքներ է իրականացնում բյուջետավորման մուտքերի (ծառայությունների մատուցման համար օգտագործվող ռեսուրսների) վրա հիմնված եղանակից արդյունքների վրա հիմնված եղանակին աստիճանական անցման նպատակով անհրաժեշտ պայմանների ստեղծման համար: Արդյունքում, նշված անցումային գործընթացում ընդգրկված պետական կառավարման մարմինների թիվը 2007 թվականի վերջին կազմել է 14, իսկ ՀՀ 2010 թվականի բյուջետային գործընթացում այդ աշխատանքներում արդեն փորձական կարգով ընդգրկվել են բոլոր պետական կառավարման մարմինները՝ ներառյալ ուժային կառույցները: ՀՀ 2009 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված ծախսերի ընդհանուր ծավալում ծրագրային բյուջետավորման ներդրման գործընթացում ընդգրկված մարմինների գծով նախատեսված ծախսերի հանրագումարի տեսակարար կշիռը գերազանցել է 50 տոկոսը, իսկ ՀՀ 2010 թվականի պետական բյուջեով այն գերազանցում է 75 %-ը:

Փորձնական կարգով իրականացված աշխատանքների արդյունքների հիման վրա մշակվել և ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 27-ի N 48/18 արձանագրային որոշմամբ հավանության է արժանացել Հայաստանի Հանրապետության պետական ծախսերի ծրագրավորման գործընթացի բարեփոխումների զարգացման հայեցակարգը, որի համատեքստում էլ շարունակվել են բարեփոխումների հետագա խորացման աշխատանքները: Ըստ այդմ, ՀՀ պետական բյուջեների նախագծերը, ավանդական ձևաչափին զուգահեռ, մշակվել են նաև ծրագրային բյուջետավորման պահանջներին համապատասխանող ձևաչափով և ներառվել են համապատասխան տարիների բյուջետային փաստաթղթերում: Մասնավորապես, ՀՀ 2010 և 2011 թվականների պետական բյուջեների նախագծերի բաղկացուցիչ մաս հանդիսացող՝ ՀՀ կառավարության բյուջետային ուղերձների կազմում ներառվել են նաև պետական կառավարման մարմինների գերատեսչական մակարդակով իրականացվող ծրագրերի կատարողական չափորոշիչները (արդյունքները), որոնք նաև հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2009 թվականի դեկտեմբերի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների և Հայաստանի Հանրապետության 2010 թվականի պետական բյուջեում վերաբաշխում կատարելու մասին» N 1522-Ն և ՀՀ կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության 2011 թվականի պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» N 1748-Ն որոշումներով:

Բոլոր պետական կառավարման մարմինների համապատասխան մասնագետների մասնակցությամբ 2010 թվականի փետրվարին կազմակերպվել են սեմինար-խորհրդակցություններ՝ նվիրված բյուջետային ծախսային ծրագրերի արդյունքային (ոչ ֆինանսական) ցուցանիշների մոնիթորինգի համակարգի ներդրման և դրա մասին հաշվետվությունների կազմմանն առնչվող հարցերին: 14 պետական կառավարման մարմինների 2009 և 2010 թվականների տարեկան հաշվետվություններով ներկայացված արդյունքային ցուցանիշների գծով իրականացվել է փորձնական մոնիթորինգ:

ՀՀ 2012 թվականի բյուջետային գործընթացում փորձնական կարգով ներդրվել են ծրագրային բյուջետավորման պահանջներից բխող նոր տարրեր՝ ա. ՀՀ պետական բյուջեով ծախսային ծրագրեր իրականացնող բոլոր գերատեսչությունների գծով նոր ծրագրային կառուցվածքի և այդ ծրագրերի նոր դասիչների համակարգ՝ համաձայն որի էլ կազմվել է ՀՀ 2012 թվականի պետական բյուջեի նախագիծը, բ. ծրագրով նախատեսված փորձարարական երեք գերատեսչություններ (ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանություն) կազմել և իրենց 2012-2014 թթ. ՄԺԾԾ հայտերի կազմում ՀՀ ֆինանսների նախարարություն են ներկայացրել բյուջետային ծրագրի նկարագրերը (անձնագրերը)

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Հանրային ֆինանսների արդյունավետ պլանավորման (արդյունքի հիման վրա ծրագրավորման) համար կարևոր խնդիր է յուրաքանչյուր բյուջետային ծրագրով անհրաժեշտ ընթացիկ իրավիճակը նկարագրող հենանիշերի և թիրախների սահմանումը: Այդպիսի հնարավորություն ընձեռում է բյուջետային ծրագրի նկարագիր (անձնագիր) փաստաթղթի ստեղծումը և նրա ներդրման շրջանակի ընդլայնումը: Այս ուղղությամբ արդեն իսկ 2012 թվականի բյուջետային գործընթացում ձեռք բերված փորձը ենթադրում է նշված փաստաթղթի կազմման մեթոդաբանության լրամշակում, նրա ներդրման շրջանակի ընդլայնում, ինչպես նաև այդ բյուջետային ծրագրերն իրականացնող պետական կառավարման մարմիններին խորհրդատվության տրամադրման անհրաժեշտություն

2. Կարգավորման առարկան

Հանրային ֆինանսների պլանավորման համար յուրաքանչյուր բյուջետային ծրագրով անհրաժեշտ ընթացիկ իրավիճակը նկարագրող հենանիշերի և թիրախների սահմանումն է

3. Ակնկալվող արդյունքը

2012 թվականին նախատեսվում է բյուջետային ծրագրի նկարագրի (անձնագրի) կազմման մեթոդական ցուցումների լրամշակում և տրամադրում գերատեսչություններին: Այդ ցուցումներին համապատասխան փորձարարական 10 գերատեսչություններ ՀՀ 2013-2015 թվականների ՄԺԾԾ հայտի հետ մեկտեղ կներկայացնեն յուրաքանչյուրը 1-ական բյուջետային ծրագրի նկարագիր (անձնագիր)

15.	«Պետական կառավարման մարմինների կողմից բյուջետային ֆինանսավորման հայտերի նաև տարածքային (ըստ մարզերի) ծախսերի բացվածքով կազմման մշակույթի ներդրում» գերակա խնդիր հանդիսանալու վերաբերյալ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և սուկա խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդրորեն բոլոր մարզերի համար ընդունվել են սոցիալ-տնտեսական զարգացման քառամյա ծրագրեր, ինչպես նաև ՀՀ տարածքային զարգացման հայեցակարգը: Սակայն դեռևս մշակված չէ այն գործիքակազմը, որը հնարավորություն կտա գնահատելու նշված ծրագրերով նախատեսված միջոցառումների իրականացումը: Դրանցից մեկն էլ ՀՀ պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող բյուջետային ֆինանսավորման հայտերն են, որոնք ներկայումս չեն պարունակում տեղեկատվություն առաջարկվող բյուջետային ծախսերի տարածքային (ըստ մարզերի) բացվածքի վերաբերյալ: Միջոցառումը նպատակ ունի կարգավորելու այդ բացը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նախատեսվում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից մշակվող և ՀՀ պետական կառավարման մարմիններին տրամադրվելիք 2013 թվականի բյուջետային ֆինանսավորման հայտերը կազմելու և ներկայացնելու մեթոդական ցուցումներում ներառել խորհրդատվություն բյուջետային ֆինանսավորման հայտի տարածքային բաշխվածքով կազմման վերաբերյալ 2. Կարգավորման ստարկան Բյուջետային քննարկումների ժամանակ նաև տարածքային զարգացման հարցերի առավել խորացված դիտարկման գործընթաց 3. Ակնկալվող արդյունքը ՀՀ պետական կառավարման մարմինների կողմից ներկայացվող 2013 թվականի բյուջետային ֆինանսավորման հայտերով առաջարկվող ծախսային ծրագրերի գծով բյուջետային հատկացումների տարածքային (ըստ մարզերի) բացվածքի և իրականացվելիք ծրագրերի վերլուծության առկայություն: Բյուջետային քննարկումների արդյունավետության բարձրացում
16.	«Հարկային և մաքսային օրենսդրության վերանայման ռազմավարական սկզբունքների հաստատում» գերակա խնդիր հանդիսանալու վերաբերյալ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և սուկա խնդիրները Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում հարկային և մաքսային օրենսդրության վերանայման գործընթացն իրականացվում է որևէ իրավական ակտով չամրագրված սկզբունքների հիման վրա, ինչը շատ դեպքերում հնարավորություն չի ընձեռում համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններն իրականացնել նախապես սահմանված ռազմավարական ուղղություններին համահունչ: Միաժամանակ, խնդիրը կայանում է նրանում, որ այս պարագայում կատարվող օրենսդրական փոփոխությունները հաճախ բավարար չափով չեն կանոնակարգվում, և որպես հետևանք դրանցից ստացվող արդյունքները չեն համապատասխանում նախապես ակնկալվող արդյունքներին

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Գերակա խնդրի լուծման նպատակով առաջարկվում է համապատասխան իրավական ակտով ամրագրել առաջիկա տարիներին հարկային և մաքսային օրենսդրության վերանայման ռազմավարական սկզբունքները 2. Կարգավորման առարկան Նախագծի կարգավորման առարկան առաջիկա տարիների համար կիրառելի հարկային և մաքսային օրենսդրության վերանայման ռազմավարական սկզբունքներն են 3. Ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի լուծման արդյունքում ակնկալվում է, որ առաջիկա տարիներին հարկային և մաքսային օրենսդրության վերանայման գործընթացը կլինի առավել կանոնակարգված և կիրականացվի տնտեսապես առավել հիմնավորված, արդարացի ու նոր ստեղծվող իրողություններին առավել համահունչ սկզբունքների հիման վրա
17.	ՀՀ հանրային հատվածի պետական կառավարչական մարմիններում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններում ու 50 տոկոս և ավելի պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություններում ներքին աուդիտի համակարգի ներդրման ուղղությամբ իրականացվող բարեփոխումների՝ գերակա խնդիր հանդիսանալու վերաբերյալ 1. Գերակա խնդրի նպատակը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Պետական ներքին ֆինանսական հսկողության համակարգի ներդրումն ապահովելու նպատակով ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը վերջին տարիներին նախաձեռնել է ՀՀ հանրային հատվածի պետական կառավարչական մարմիններում, տեղական ինքնակառավարման մարմիններում պետական և համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններում ու 50 տոկոս և ավելի պետական կամ համայնքային մասնակցությամբ կազմակերպություններում ներքին աուդիտի համակարգի ներդրման գործընթացը: Մինչև «Ներքին աուդիտի մասին» ՀՀ օրենքի ներդրումը ներքին աուդիտի համակարգն իրականացնում էր միայն ֆինանսատնտեսական գործունեության ստուգում և եզրակացությունների ներկայացում, ինչը չի համապատասխանում ներքին աուդիտի միջազգային սահմանմանը և ներքին աուդիտի միջազգային ստանդարտներին: Պետական ներքին ֆինանսական հսկողությունն այն կարևորագույն տարրերից է, որը պետք է ապագայում ապահովի պետական ֆինանսների արդյունավետ և ճշգրիտ հսկողության սահմանումը: Ներքին աուդիտը հնարավորություն է տալիս անկախ, օբյեկտիվ հավաստիացման և խորհրդատվական միջոցով հիմնարկների գործունեության արդյունքի մեծացմանը և բարելավմանը: Այն աջակցում է կազմակերպությանը հասնել իր նպատակներին՝ կազմակերպության ռիսկերի կառավարման, հսկողության ու կառավարչական գործընթացների համակարգված և կանոնակարգված գնահատման ու բարելավման միջոցով: ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը 2010 թ. սկսած իրականացնում է ներքին աուդիտի վերափոխման, միջազգային ստանդարտներին համապատասխանեցման և ներդրման աշխատանքները: Միջազգային նորմերի ուսումնասիրության արդյունքում ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը մշակել և ներկայացրել է մի շարք նորմատիվ ակտեր: Արդյունքում 2011 թ. փետրվարի 5-ին ուժի մեջ է մտել «Ներքին աուդիտի մասին» ՀՀ օրենքը, իսկ ՀՀ կառավարության 2011 թ. օգոստոսի 11-ի N 1233-Ն որոշմամբ հաստատվել են «Ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության» ստանդարտները և ներքին աուդիտորների վարքագծի կանոնները: 2011թ. մշակվել են ներքին աուդիտի մասնագիտական գործունեության ստանդարտների կիրառման մեթոդական ցուցումների և ներքին աուդիտի ձեռնարկի և ներքին աուդիտի կանոնակարգի մշակման ուղեցույցի նախագծերը: 2011 թ. ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը

	նախաձեռնել էր նշված նախագծերի փորձնական կիրառումը: 2011 թ. նոյեմբերին ավարտվել են փորձնական 6 մարմիններում ներքին աուդիտի մեթոդաբանության պիլոտավորման գործընթացները: Պիլոտավորման արդյունքների հիման վրա, ըստ անհրաժեշտության, պետք է իրականացվեն ներքին աուդիտի մեթոդաբանության լրամշակումները, ինչին զուգահեռ պետք է մշակվեն նաև ներքին ու արտաքին աուդիտորների համագործակցության և ներքին աուդիտորների աշխատանքների արտաքին գնահատման կառուցակարգերը: Նշված միջոցառումները պետք է զուգորդվեն նաև հանրային կազմակերպություններում ներքին աուդիտի համակարգի փաստացի ներդրման գործարկմամբ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Գերակա խնդրի լուծման նպատակով առաջարկվում է լրամշակել ու ամբողջականացնել ներքին աուդիտի ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը և համապատասխան իրավական ակտերով (ՀՀ կառավարության որոշում, ՀՀ ֆինանսների նախարարի հրաման և այլն) հստակեցնել այն մարմինները, որտեղ 2012 թ-ից ստեղծվելու են ներքին աուդիտի ստորաբաժանումները՝ սահմանելով այդ ստորաբաժանումներին ներկայացվող չափորոշիչները: Միաժամանակ, հարկավոր է միջոցներ ձեռնարկել ներքին աուդիտի ստորաբաժանումների ղեկավարների համար համապատասխան վերապատրաստման դասընթացների կազմակերպման ուղղությամբ 2. Կարգավորման առարկան Սույն նախաձեռնության առարկան է Հայաստանի Հանրապետությունում ներքին աուդիտի համակարգի ներդրման գործարկումն ու հետագա զարգացումը 3. Ակնկալվող արդյունքը Ներքին աուդիտի ներդրման գործարկումը հնարավորություն կընձեռի հանրային հատվածի կազմակերպությունների ընթացիկ և տարեկան գնահատականների՝ հավաստիացման ու խորհրդատվական ծառայությունների միջոցով բարելավելու ու մեծացնելու հանրային կազմակերպությունների գործունեության արդյունքները: Ակնկալվում է, որ ներքին աուդիտի ներդրման գործընթացի սկիզբը կտրվի պետական կառավարման կենտրոնական կառավարման ապարատի բոլոր մարմիններում, ինչպես նաև հանրային հատվածի մյուս կազմակերպություններում: 2012 թ-ի արդյունքներով վերջնական ամբողջականացված կլինի ներքին աուդիտի ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը և կենտրոնական կառավարման ապարատի առնվազն 10 մարմիններում կլինեն ներդրված ու փաստացի գործող ներքին աուդիտի ստորաբաժանումներ: Միաժամանակ, կենտրոնական կառավարման ապարատի ներքին աուդիտի ստորաբաժանումների առնվազն 25 ղեկավարներ և (կամ) աշխատողներ կանցնեն համապատասխան վերապատրաստման դասընթացներ
18.	«Պարտադիր աուդիտի ենթակա կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների և աուդիտի եզրակացությունների հրապարակումը կանոնակարգելու նպատակով իրավական ակտերի նախագծերի ներկայացում» գերակա խնդիր հանդիսանալու վերաբերյալ 1. Գերակա խնդրի նպատակը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի համաձայն՝ այն կազմակերպությունները, որոնց հաշվետու տարվա գործունեությունից հասույթը գերազանցում է մեկ միլիարդ դրամը, կամ որոնց ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու տարվա վերջին դրությամբ գերազանցում է մեկ միլիարդ դրամը, համարվում են խոշոր և պարտավոր են իրենց տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ աուդիտորական եզրակացությունները հրապարակել մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող տարվա հուլիսի 1-ը:

	Միաժամանակ նույն հոդվածով սահմանված այն դրույթը, որ ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են հրապարակվել մամուլում, ինտերնետով կամ տարածվել գրքայինների ձևով, էական բարդություն է առաջացնում հրապարակման վերաբերյալ օրենքի պահանջի կատարման նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու հարցում 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Գերակա խնդրի լուծման նպատակով առաջարկվում է լրամշակել ու ամբողջականացնել պարտադիր աուդիտի ենթակա կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների և աուդիտի եզրակացությունների հրապարակումը կանոնակարգող իրավական ակտերը (օրենք, ՀՀ կառավարության որոշում, ՀՀ ֆինանսների նախարարի հրաման և այլն)՝ հստակեցնելով այն մարմինները, որոնք կիրականացնեն վերահսկողությունն օրենքի պահանջի նկատմամբ 2. Կարգավորման առարկան Սույն նախաձեռնության առարկան է Հայաստանի Հանրապետությունում պարտադիր աուդիտի ենթակա կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների և աուդիտի եզրակացությունների հրապարակման կանոնակարգումը 3. Ակնկալվող արդյունքը Ներկայումս ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը մշակել է «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի նոր նախագիծ, որը ներկայացվել է ՀՀ կառավարության քննարկմանը: Նախագծով հստակեցվել է, որ ֆինանսական հաշվետվությունները պետք է հրապարակվեն http://www.azdarar.am հասցեում գտնվող՝ Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում հիմք ընդունելով «Ինտերնետով հրապարակային ծանուցումների մասին» ՀՀ օրենքը, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2011 թվականի փետրվարի 17-ի «Ինտերնետով հրապարակային ծանուցման ենթակա հայտարարության ընդունման, կայքը վարող անձին փոխանցման, կայքում հայտարարությունների տեղադրման և արխիվացման ժամկետների սահմանման կարգը և հայտարարության տեքստը ներկայացնելու էլեկտրոնային ձևաչափը հաստատելու մասին» N 174-Ն որոշումը: Նշված մոտեցումն օգտագործողներին հնարավորություն կտա անհրաժեշտության դեպքում օգտվել տեղեկատվական միասնական բազայից, իսկ պետական մարմիններին՝ առավել արդյունավետ կերպով իրականացնելու վերահսկողության, վերլուծության և մոնիթորինգի հետ կապված խնդիրները: Արդյունքում, կլուծվեն նաև պարտադիր հրապարակման ենթակա ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման նկատմամբ պետական մարմինների կողմից ներկայումս վերահսկողություն իրականացնելու հետ կապված օրենսդրական կարգավորում պահանջող խնդիրները: Միաժամանակ գերակա խնդրի լուծման նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել ուսումնասիրելու նաև այլ իրավական ակտերում փոփոխություններ կատարելու նպատակահարմարությունը
Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	
19.	Մթնոլորտային երևույթների կառավարման և ռադիոլոկացիոն դիտարկումների իրականացման նպատակով մթնոլորտի և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծրագրի մշակում և հաստատում Մթնոլորտի և մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ ներգործության ծրագրի մշակումը և հաստատումը պայմանավորված է գյուղացիական տնտեսությունները կարկտահարությունից պաշտպանելու, հնարավոր վնասները նվազեցնելու անհրաժեշտությամբ: Ներկայումս օգտագործվում է պրոպան-բութան գազախառնուրդով գազագեներատորային մեթոդը: Դրա կիրառումը հանրապետությունում նպատակահարմար է, քանի որ հնարավոր չէ սահմանամերձ գոտիները գոյություն ունեցող այլ մեթոդներով պաշտպանել: 2011 թ. նոյեմբերի 1-ի դրությամբ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության «Մթնոլորտային երևույթների վրա ակտիվ

	ներգործության ծառայություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության («ՄԵՎԱՆԾ» ՊՈԱԿ) համակարգում գործում են 119 գազագեներատորային, ռադիոնոդեմային հեռակառավարվող հակակարկտային կայաններ, որոնցից՝ - Արագածոտնի մարզում՝ 15 կայան, - Արարատի մարզում՝ 48 կայան, - Արմավիրի մարզում՝ 55 կայան, - Լոռու մարզում՝ 1 շարժական կայան: 118 կայանները կարկտահարությունից պաշտպանության տակ են վերցրել երեք մարզերի 42 գյուղական համայնքների ընդհանուր 33500 հեկտար տարածքից 9440 հեկտար ինտենսիվ մշակության գյուղատնտեսական մշակաբույսեր: Աշխարհում հակակարկտային աշխատանքներ տարվում են հետևյալ մեթոդներով՝ հրթիռահրետանային, ավիացիոն, գազագեներատորային, ռեազենտով գործող գեներատորային և այլն: Հանրապետությունում գազագեներատորային մեթոդով պաշտպանվող տարածքներում կարկտի դեմ պայքարի աշխատանքներն իրականացվում են հաջողությամբ և մեծ արդյունավետությամբ: «ՄԵՎԱՆԾ» ՊՈԱԿ-ի կողմից պարբերաբար կատարվում են նաև փորձարարական աշխատանքներ՝ հորդառատ ու երկարատև անձրևների դեմ պայքարի և բարենպաստ եղանակի ապահովման համար: Կայանների կողմից պաշտպանվող տարածքներում հորդառատ անձրևների դեպքում կատարվում են փորձարարական կրակոցներ՝ ճշտելու համար ներգործության ազդեցությունը մթնոլորտային երևույթի վրա: Փորձարկումները ցույց են տալիս, որ ներգործության հետևանքով, որոշ դեպքերում (թույլ և միջին հզորության ամպեր) ազդեցությունը նկատելի է: Հանրապետությունում կարկտի դեմ պայքարի աշխատանքներն իրականացվում են ՀՀ Արագածոտնի և Լոռու մարզերում տեղակայված ռադիոլոկացիոն կայանների միջոցով, որոնցով կատարվում են մթնոլորտային վտանգավոր երևույթների (կարկուտ, հորդառատ անձրևներ, ամպոռանք) շուրջօրյա դիտարկումներ: Շուրջ 25 տարի գործող այդ ռադիոլոկացիոն կայանները ֆիզիկապես մաշված են, պահանջ ունեն հաճախակի նորոգման: Դրանց խափանման դեպքում հակակարկտային կայանների նույնիսկ նորմալ աշխատանքի պարագայում հնարավոր չէ առանց ռադիոլոկացիոն կայանի կատարել կարկտավտանգավոր պրոցեսների վրա ակտիվ ներգործության աշխատանքներ: Նշված ռադիոլոկացիոն կայանները կարիք ունեն նորերով փոխարինման: Ծրագիրը հնարավորություն կտա ավելացնելու հակակարկտային կայանների քանակը, որի արդյունքում կավելանան կարկտից պաշտպանվող տարածքները: Ռադիոլոկացիոն կայանների, սարքերի, սարքավորումների ձեռքբերմամբ կբարձրանա կարկտի դեմ պայքարի արդյունավետությունը
20.	Ճգնաժամային կառավարման կենտրոնում մարդուն հրատապ օգնության համապետական համակարգի «911» դիսպետչերական ծառայության գործարկում Վերջին տարիներին գրանցված արտակարգ իրավիճակների, դեպքերի և պատահարների վիճակագրությունը ցույց է տալիս, որ հանրապետությունում տեղի է ունենում դրանց թվի զգալի և կայուն աճ: Արտակարգ իրավիճակների թվի շարունակական աճը բարդացնում է դրանց սպասարկման գործընթացը: Առկա են որոշ խնդիրներ՝ կապված մի շարք գործառույթների իրականացման հետ, հատկապես, կապի միջոցներով և տեխնիկական հնարավորություններով պայմանավորված խնդիրները: Մասնավորապես, բջջային հեռախոսով ահազանգման դեպքում ուղղությունների անհամապատասխանություն արտակարգ իրավիճակի առաջացման և սպասարկման տարածքի հետ (հանրապետության տարածքում

	օպերատիվ հեռախոսահամարները բջջային կապի ցանցում բաժանված չեն ըստ սպասարկման տարածքների, ինչը հաճախ դառնում է արձագանքման ուշացման պատճառ), ինչպես նաև առկա սարքավորումների սահմանափակ հնարավորությունը միաժամանակ բազմաթիվ ահազանգեր ընդունելու և համապատասխան ուղղություններով արձագանքում կազմակերպելու գործում (ԽՍՀՄ ժամանակաշրջանից ժառանգած սարքավորումները թույլ են տալիս ընդունել միաժամանակ 5-10 ահազանգ, ինչը մայրաքաղաքի միլիոնից ավելի բնակչության պարագայում բավարար չէ): Այլ ծառայությունների հերթապահ մասերում գրանցված ահազանգերի հետևանքով (արտակարգ իրավիճակների առաջացման մասին տեղեկատվությունը հաճախ գրանցվում է «1-02», «1-03» և այլ ծառայությունների կոդմից) հաճախ արձագանքման գործընթացին արտակարգ իրավիճակների նախարարության համապատասխան ծառայությունները ժամանակին չեն ներգրավվում կամ ներգրավվում են ուշացումով և ոչ համարժեք ծավալով: Ճգնաժամային կառավարման կենտրոնի գործունեության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով անհրաժեշտ է ստեղծել արտակարգ իրավիճակների հարցերով միասնական տեղեկատվական դաշտ (տեղեկատվական բազաներ), իրականացնել մոնիթորինգային տվյալների ընդունում հնարավոր հետևանքների կանխատեսման և մոդելավորման նպատակով: Այսպիսով, մարդուն հրատապ օգնության համապետական համակարգի «911» դիսպետչերական ծառայության շահագործումը կնպաստի ահազանգերի արդյունավետ սպասարկմանը, կբարձրացնի այդ գործընթացում ներգրավված շահագրգիռ ծառայությունների փոխհամագործակցության մակարդակը, կապահովի պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրազեկումը և բնակչության պաշտպանվածության աստիճանը՝ տարաբնույթ արտակարգ իրավիճակներում
Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	
21.	2012 թվականին Լոնդոնի 30-րդ օլիմպիական խաղերին և 14-րդ պարալիմպիկ խաղերին Հայաստանի մարզական պատվիրակության մասնակցություն 1. Գերակա խնդրի նպատակը Հայաստանի Հանրապետության տարբեր մարզաձևերի հավաքական թիմերի մարզիկների՝ աշխարհի, Եվրոպայի առաջնություններին, օլիմպիական և պարալիմպիկ խաղերին լավագույն ձևով նախապատրաստվելը և հաջող մասնակցելը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Պետության կողմից աջակցություն, հովանավորների մասնակցություն, զանգվածային լրատվամիջոցներով լուսաբանում 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Կազմակերպչական և նախապատրաստական աշխատանքներին աջակցության ցուցաբերում, մեթոդական և գործնական օգնության տրամադրում 2. Կարգավորման առարկան Հայաստանի Հանրապետության հավաքական թիմերի համար ուսումնամարզական հավաքների և մրցաշարերի կազմակերպում, օլիմպիական և պարալիմպիկ խաղերին լավագույն ձևով նախապատրաստվելու համար պայմանների ստեղծում 3. Գերակա խնդրի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Բարձր արդյունքների ձեռքբերում, մրցանակային տեղերի գրավում, մրցակցական փորձի ձեռքբերում, օլիմպիական և պարալիմպիկ շարժման գաղափարների տարածում

22.	Հայաստանի Հանրապետությունում երիտասարդական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի կայացում 1. Գերակա խնդրի նպատակը Համապարփակ ուսումնասիրությունների իրականացման միջոցով երիտասարդության շրջանում առաջնային լուծում պահանջող հիմնախնդիրների բացահայտում, ծրագրային առաջարկների մշակում և դրանց լուծում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Երիտասարդական ուսումնասիրություններն իրականացվել են 2006 թվականին մշակված Հայաստանի երիտասարդության ազգային զեկույցի շրջանակներում: Այդ տեղեկատվությունը կորցրել է իր արդիականությունը, և առաջացել է երիտասարդության հիմնախնդիրների վերաբերյալ նոր ուսումնասիրություններ կատարելու անհրաժեշտություն 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Երիտասարդության ոլորտում հիմնավորված և հետևողական պետական քաղաքականություն իրականացնելու նպատակով երիտասարդության շրջանում պարբերաբար ուսումնասիրությունների և հետազոտությունների իրականացում դրամաշնորհային ծրագրերի և աութորիտիզացիոն հնարավոր բոլոր ձևերի ու գործիքակազմի կիրառմամբ, հասարակական կազմակերպությունների ներգրավմամբ: Ծրագիրն իրականացնելու համար նախատեսվում է «Հայաստանի Հանրապետությունում գործող երիտասարդական հասարակական կազմակերպությունների գործունեության և հասարակական կյանքին երիտասարդության մասնակցության խթանմանն ուղղված ծրագրեր» տողով նախատեսված միջոցների առնվազն 50%-ի հաշվին հայտարարել դրամաշնորհային մրցույթ՝ երիտասարդական ուսումնասիրությունների իրականացման և համապատասխան ուղեցույց-գրքույկների հրատարակման նպատակով 2. Կարգավորման առարկան Համալիր ուսումնասիրությունների հիման վրա երիտասարդության հիմնախնդիրներն արծարծող առաջարկությունների փաթեթները ներկայացնելը՝ Հայաստանի Հանրապետությունում 2013-2017 թվականների երիտասարդական պետական քաղաքականության մշակման համար 3. Գերակա խնդրի առաջարկվող լուծումների կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Երիտասարդության հիմնախնդիրների վերաբերյալ առավել լիարժեք տեղեկատվության ձեռքբերում և դրա հիման վրա լուծման ուղիների առաջարկում
Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարարություն	
23.	«Իմ Հայաստան» համահայկական փառատոնի անցկացում «Իմ Հայաստան» համահայկական փառատոնի նպատակն է սփյուռքում հայ մշակույթի և մշակութային ինքնության պահպանմանն ու զարգացմանը նպաստելը, Հայաստան-Արցախ-սփյուռք մշակութային կապերի ամրապնդմանն ու զարգացմանը, համագործակցության նոր ձևաչափերի ձևավորմանն աջակցելը, Հայաստանի և սփյուռքի երիտասարդ ստեղծագործողների միջև մշակութային կապերի խորացմանը, համատեղ ծրագրերի մշակմանը և իրականացմանը սատարելը, ժամանակակից հայ արվեստի զարգացմանը և գովազդմանն օժանդակելը, մշակույթի ոլորտում համահայկական մասնագիտական ներուժի հայտնաբերմանն ու համախմբմանը նպաստելը, սփյուռքի ուժացման և լեզվամշակութային ինքնության կորստի դեմ պայքարելը, ազգային մշակույթի պահպանության գործին սփյուռքի ստեղծագործող երիտասարդությանը ներգրավելը, համահայկական մշակութային ծրագրերի համատեղ մշակման և իրականացման մեխանիզմներ ստեղծելը, սփյուռքի ստեղծագործական խմբերի և մշակութային կազմակերպությունների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվական տվյալների շտեմարան ստեղծելը՝ նպաստելով նրանց գործունեության վերաբերյալ Հայաստանում տեղեկացվածության մակարդակի բարձրացմանը

24.	«Սփյուռք» ամստային դպրոցի հիմնում Աշխարհասփյուռ հայության առջև այսօր ծառայած է հայապահպանության գերխնդիրը: Հեռու լինելով հայրենիքից՝ գոյատևման պայքարում հայը հաճախ կորցնում է իր ազգային նկարագիրը, իր լեզուն, հեռանում է ազգային արմատներից, ավանդույթներից, սովորություններից, դադարում է կրել դարերով ստեղծված հայկական մշակութային արժեքները: Դրա համար անհրաժեշտ է պայքար ծավալել լեզվամշակութային ուժացման դեմ, նպաստել հայ ազգային ինքնության միասնական բարենպաստ միջավայրի ձևավորմանն ու զարգացմանը, հայկական համայնքներում ազգային ինքնության պահպանմանն ու արմատավորմանը, հայապահպան գործունեությանը, մշակութային ժառանգության պահպանմանը, պաշտպանմանը, զարգացմանը և տարածմանն ուղղված միջոցառումներ իրականացնել, նպաստել նաև Հայաստանի հետ սփյուռքահայության, հայկական կառույցների կապերի ամրապնդմանը և զարգացմանը, սփյուռքահայությանը նոր լիցքեր հաղորդելուն՝ ընդլայնելով Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացմանը, սփյուռքի համար և համահայկական ծրագրերի մշակմանն ու իրականացման գործում անհատների, հայկական կազմակերպությունների մասնակցության շրջանակի ընդլայնմանը, սփյուռքի համար մասնագետների պատրաստման և վերապատրաստման համակարգի շարունակական կատարելագործմանը
25.	Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն Մարզային առողջապահական համակարգերի զարգացման ծրագրի իրականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ մարզային առողջապահության համակարգերի զարգացման նպատակը բնակչությանը տրամադրվող բժշկական ծառայությունների որակի և մատչելիության բարձրացումն է 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը Ներկայում ՀՀ մարզերի առողջապահական համակարգը շարժվում է զարգացման ուղով. վերանորոգվել են ՀՀ մարզային բազմաթիվ բժշկական կենտրոններ (Իջևանում, Հրազդանում, Ապարանում, Արարատում, Արմավիրում, Գորիսում, Գավառում): Շուրջ 145 առողջության առաջնային պահպանման հաստատությունների շենքեր նույնպես վերանորոգվել կամ կառուցվել են: Բժշկական հաստատությունները հագեցվել են արդի բժշկական սարքավորումներով և անհրաժեշտ կահույքով: Այնուամենայնիվ, դեռ շատ են անմխիթար պայմաններում աշխատող բժշկական հաստատությունները, որոնց թե շենքային վիճակը և թե տեխնիկական հագեցվածությունը չի բավարարում միջազգային ոչ մի նորմի: Նշվածը, անկասկած, անդրադառնում է նաև մատուցվող բժշկական ծառայությունների որակի վրա 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Ոլորտի հետագա զարգացման և արդիականացման նպատակով 2012 թվականի ընթացքում նախատեսվում է շարունակել իրականացնել մարզային բժշկական հաստատությունների վերանորոգման/կառուցման և հագեցման աշխատանքներ: Մասնավորապես, շահագործման կիսանձնվի Գյումրու նորակառույց բժշկական կենտրոնը, կնախագծվի և կկառուցվի Մեղրու բժշկական կենտրոնը, կհիմնանորոգվեն Կապանի, Արմավիրի և Բերդի բժշկական կենտրոնները: Կմեկնարկեն Վանաձորի բժշկական համալիրի կառուցման շինարարական աշխատանքները: Բոլոր բժշկական կենտրոնները կհագեցվեն բժշկական և ախտորոշիչ սարքավորումներով և նոր կահույքով: Առողջապահական համակարգի առաջնային օղակը զարգացնելու նպատակով նախատեսվում է նոր ամբուլատորիաների կառուցում 13 գյուղական համայնքներում, ինչպես նաև չորս ամբուլատորիաների վերանորոգում 2. Կարգավորման առարկան Գերակա խնդրի կարգավորման առարկան է ՀՀ մարզերում որակյալ, մատչելի, արդի, միջազգային չափանիշներին համապատասխանող առողջապահական համակարգի ստեղծման միջոցով ՀՀ մարզերի համաչափ զարգացումը

	3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում կբարձրանա մատուցվող բժշկական ծառայությունների որակը, մատչելիությունը, ինչպես նաև դիմելիությունը բժշկական հաստատություններ Նշվածի արդյունքում ակնկալվում է, որ կբարելավվեն մարզերում հանրային առողջության հիմնական ցուցանիշները
26.	Բժշկական ծառայությունների փոխհատուցման համավճարային մեխանիզմների կիրառման ընդլայնում, սոր ծրագրերի ընտրություն և ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Բժշկական ծառայությունների փոխհատուցման գների մոտեցումն իրական ծախսերին, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների ներգրավում, բնագավառում առկա սովերային, ոչ պաշտոնական վճարների լեգալացում, բնակչության կողմից կատարվող ծախսերի կանխատեսելիության ավելացում, բուժանձնակազմի վարձատրման կանոնակարգում և բարձրացում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը Բնակչության բուժօգնության իրականացման ընթացքում պետության կողմից փոխհատուցվող ծառայությունների գների ցածր լինելը հանգեցնում է սովերային, ոչ պաշտոնական վճարների պահանջի բուժհաստատությունների կողմից, հատկապես, երբ այդ ծառայությունները շատ ծախսատար են և բազմաէտապային, պահանջում են զգալի ներդրումներ: Պետական ֆինանսավորումը նշված ծրագրերում չի բավարարում իրական ծախսերը փոխհատուցելու համար, և ծախսերի մեծ մասն իրականացվում են ոչ պաշտոնական վճարների տեսքով 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է քննարկել ծառայությունների փոխհատուցման համավճարային մեխանիզմների կիրառման ընդլայնումը և ներդրումն այնպիսի ծրագրերում, ինչպիսիք կարող են լինել, օրինակ, ուռուցքաբանական և արյունաբանական ծառայությունները, հեմոդիալիզը, ոչ ծախսատար, բայց համավճարների կիրառման ենթակա սեռական ճանապարհով փոխանցվող և մաշկային հիվանդությունները և այլ ծրագրերում: Քննարկման արդյունքում կհստակեցվեն և առնվազն երկու ծրագրերում կնախատեսվի համավճարային մեխանիզմների ներդրում: Սահմանված կարգով կհստակեցվեն այդ ծրագրերում ամբողջությամբ անվճար, համավճարի վճարմամբ և վճարովի բուժօգնության տեսակները և հիվանդությունների ցանկերը: Համավճարի ներդրման նպատակով սահմանված կարգով կսահմանվեն այդ ծառայությունների իրական գները, իրական գների և պետական ֆինանսավորման տարբերության ընդունելի սահմաններում կսահմանվեն ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, ըստ հիվանդության տեսակների համավճարի դիֆերենցված գները: Ընտրված ծրագրերում կսահմանվի նաև բուժօգնության այդ տեսակներում ընդգրկված բուժաշխատողների վարձատրման կարգը: Նախատեսվում է համավճար չկիրառել բնակչության սոցիալապես անապահով խմբերի, վերակենդանացման ծառայությունների, ինչպես նաև կյանքի համար վտանգ սպառնացող առանձին հիվանդությունների դեպքերում 2. Կարգավորման առարկան Բնակչության բուժօգնության իրականացման ընթացքում փոխհատուցման համավճարային եղանակի ներդրման նպատակով պետության կողմից փոխհատուցվող առնվազն երկու ծրագրերի ընտրություն: Ընտրված ծրագրերում ծառայությունների իրական գների, իրական գների և պետական ֆինանսավորման տարբերության շրջանակներում ընդունելի սահմաններում ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, ըստ հիվանդության տեսակների համավճարի դիֆերենցված գների սահմանում 3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը Ընտրված ծրագրերի շրջանակներում ակնկալվում է բուժօգնության կազմակերպման բարելավում, մատուցվող ծառայությունների մատչելիության բարձրացում, իրականացվող ծախսերի կանխատեսելիության ավելացում, բուժանձնակազմի վարձատրման կանոնակարգում, աշխատավարձի բարձրացում, ինչպես նաև ոչ պաշտոնական վճարումների նվազեցում: Նշված ծրագրերում համավճարի մեխանիզմների ներդրումը կբերի ֆինանսական լրացուցիչ միջոցների ներգրավման, գները կմոտեցվեն տվյալ հիվանդությունների բուժման իրական ծախսերին

27.	Մանկական վերակենդանացման մարզային ծառայությունների հզորացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Մարզային մակարդակում մանկական վերակենդանացման ծառայությունների հզորացման խնդրի գերակայությունը և միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է մարզերի հիվանդանոցային բժշկական կազմակերպություններում մանկական և նորածնային վերակենդանացման ծառայությունների առկա ենթակառուցվածքների ոչ բավարար ծավալներով և հագեցվածությամբ, առանձին մարզերում դրանց իսպառ բացակայությամբ, և հետևաբար այդ ոլորտում բուժօգնության մատչելիության և որակի բարելավման անհրաժեշտությամբ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը Ներկայումս մանկական և նորածնային վերակենդանացման ծառայությունները գործնականում առկա են Երևան քաղաքում և միայն Շիրակի մարզում: Բոլոր մնացած մարզերից վերակենդանացման և ինտենսիվ բուժօգնության կարիք ունեցող նորածինները և մինչև 18 տարեկան երեխաները տեղափոխվում են մայրաքաղաքի համապատասխան կլինիկաներ՝ «արագ արձագանքման» արտագնա ծառայությունների միջոցով, որոնց հզորությունները հաճախ չեն բավարարում առկա կարիքները: Մտահոգում է հատկապես մանկական հիվանդանոցային օգնության մատչելիության ու որակի անկման միտումը, ինչպես նաև երեխաների հիվանդանոցային մահաբերության ցուցանիշի աճը, հատկապես, մարզային մակարդակում, այդ մակարդակում մանկական վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի ծառայությունների ժամանակակից սարքավորումներով անբավարար հագեցվածությունը, լաբորատոր-գործիքային հետազոտությունների սահմանափակ հնարավորությունները, նեոնատոլոգների և մանկաբուժական մասնագիտությունների գծով մարդկային ռեսուրսների անբավարար մակարդակը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Մարզային մակարդակում մանկական վերակենդանացման և ինտենսիվ թերապիայի ծառայությունների կարողությունների հզորացում, մանկաբուժական կադրերով և սարքավորումներով պատշաճ հագեցում, միջմարզային նշանակության մանկական և նորածնային վերակենդանացման առանձին ծառայությունների ստեղծում, մասնավորապես՝ - մարզային նշանակության մանկական/նորածնային վերակենդանացման ծառայությունների ստեղծում Կապանում և Վանաձորում. - մանկական/նորածնային առկա ծառայության հզորացում Գյումրու ավտոբիական մանկական հիվանդանոցում. - Երևան քաղաքի մանկական/նորածնային հիվանդանոցային բուժօգնություն մատուցող բժշկական կազմակերպությունների «արագ արձագանքման» արտագնա ծառայությունների բարելավում. - մանկական վերակենդանացման մարզային ծառայությունների հետ ֆունկցիոնալ կապի և մասնագիտական խորհրդատվական ու կազմակերպամեթոդական աշխատանքների ուժեղացում 2. Կարգավորման առարկան Երեխաների հիվանդանոցային բուժման մատչելիության և որակի բարելավում, մանկական վերակենդանացման մարզային ծառայությունների հզորացում 3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի շրջանակներում նախատեսված միջոցառումների իրականացման արդյունքում ակնկալվում է բարձրացնել երեխաների հիվանդանոցային անհետաձգելի ծառայությունների որակը և մատչելիությունը (այդ թվում՝ աշխարհագրական), նվազեցնել մանկական անհետաձգելի արտագնա ծառայության աճի միտում ունեցող կանչերի և մարզ-Երևան ուղեգրումների քանակը, նվազեցնել երեխաների հիվանդանոցային մահաբերությունը և վերջնական արդյունքում կրճատել հանրապետությունում մանկական մահացության ցուցանիշը

28.	Պետության կողմից երաշխավորված բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բուժհաստատությունների ֆինանսական հոսքերի կառավարման արդյունավետության բարձրացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ներկայացվող գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի սեպտեմբերի 8-ի նիստի 29.7/87916-11 N 35 արձանագրության 1-ին կետի 1-ին ենթակետի, ինչպես նաև ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության ծրագրի 21-րդ դրույթի պահանջներից և նպատակ է հետապնդում նախ և առաջ ոլորտում առկա որոշ բացասական երևույթների վերացման կամ կանխարգելման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծումը և որպես հետևանք ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների ավելացումը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը Ներկայումս առողջապահության ոլորտի բուժհաստատություններն իրենց կազմակերպահրավական կարգավիճակով շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող կազմակերպություններ են և ՀՀ առողջապահության նախարարությունը նրանց հետ պետության կողմից երաշխավորված բժշկական օգնության և սպասարկման գծով պայմանագրային հարաբերությունների շրջանակներում կարգավորման մեխանիզմներ է կիրառում, ինչի արդյունքում 2011 թ. վերջում կանխատեսվում է, որ սովերայնության նվազեցման հաշվին առողջապահության ոլորտի հարկային բազան կավելանա 3,6 մլրդ դրամով, իսկ ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների ավելացումը կկազմի շուրջ 1,5 մլրդ դրամ, այդ թվում՝ աշխատավարձից եկամտահարկ՝ շուրջ 720,0 մլն դրամ, սոցիալական վճարներ՝ շուրջ 520,0 մլն դրամ շահույթով և պետական մասնակցությամբ ընկերությունների շահարժիններ՝ շուրջ 260,0 մլն դրամ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Որպես խնդրի լուծում առաջարկվում է մշակել պետական պատվեր իրականացնող և վճարովի ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններում իրականացվող բուժօգնության և սպասարկման վճարովի ծառայությունների նվազագույն գների սանդղակ, ինչը հնարավորություն կտա վերահսկելի և թափանցիկ դարձնելու բուժհաստատությունների եկամտային մասի կամ հարկային բազայի ավելացումները: Միաժամանակ առաջարկվում է իրականացնել պետական պատվեր իրականացնող բուժհաստատությունների կողմից կատարվող ծախսերի արդյունավետության բարձրացում առողջապահության ոլորտին հատուկ ծախսային ուղղությունների նորմատիվների սահմանման, աշխատանքի վարձատրության կարգերի կատարելագործման միջոցով 2. Կարգավորման առարկան Խնդրի կարգավորման առարկա է հանդիսանում պետական պատվեր իրականացնող և վճարովի ծառայություններ մատուցող բուժհաստատությունների եկամուտների ավելացումը, իրականացվող ծախսերի արդյունավետության բարձրացումը, բուժաշխատողների աշխատավարձերի բարձրացումը և որպես հետևանք՝ սովերային երևույթների կրճատումը, ինչպես նաև ՀՀ պետական բյուջեի եկամտային մասի ավելացումը 3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը: Խնդրի լուծման արդյունքում ակնկալվում է պետական պատվեր իրականացնող և վճարովի ծառայություններ մատուցող բուժհաստատությունների եկամուտների ավելացում՝ 10-20%-ով

29.	Դեղերի պատշաճ արտադրական գործունեության կանոնները Հայաստանի Հանրապետությունում ներդնելու և դեղերի շրջանառության ոլորտում բարեփոխումների ծրագրի իրականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Բարեփոխումների իրականացման նպատակն է ՀՀ-ում դեղերի արտադրությունը համապատասխանեցնել միջազգային չափանիշներին, ինչպես նաև այդ չափանիշներով վերապատրաստել դեղարտադրության ոլորտում աշխատող մասնագետներին 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը ՀՀ-ում դեղերի արտադրության ոլորտը կանոնակարգելու նպատակով մշակվել և ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 26-ի N 734-Ն որոշմամբ հաստատվել է «Դեղերի պատշաճ արտադրական գործունեության կանոնները Հայաստանի Հանրապետությունում ներդնելու և դեղերի շրջանառության ոլորտում բարեփոխումներ իրականացնելու մասին» ժամանակացույցը: Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի և դեղանյութերի պատշաճ բաշխման գործունեության կանոնները հաստատելու վերաբերյալ կառավարության ներկայումս մշակվող որոշման նախագիծը եղնելու է այդ ժամանակացույցի 5-րդ, 6-րդ և 10-րդ կետերի պահանջից: Դեղերի փորձագիտական կենտրոնում նախապատրաստական աշխատանքներ են իրականացվում տեղական դեղարտադրողների համար «Դեղերի գրանցման պահանջների ժամանակակից մոտեցումները» թեմայով սեմինար կազմակերպելու ուղղությամբ: Բանակցություններ են ընթանում միջազգային համապատասխան կառույցներից փորձագետների խումբ հրավիրելու, համատեղ ուսումնասիրություններ կատարելու և դասընթացներ կազմակերպելու վերաբերյալ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները - Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության «Դեղերի և բժշկական տեխնոլոգիաների փորձագիտական կենտրոն» փակ բաժնետիրական ընկերության, այդ թվում՝ միջազգային կազմակերպությունների աջակցությամբ կադրային ներուժի հզորացում, կարողությունների զարգացում, փորձագետների շարունակական վերապատրաստում. - Պատշաճ արտադրական գործունեության կանոնների համակարգի ներդրման համար անհրաժեշտ իրավական ակտերի մշակում և հաստատում. - «Պատշաճ բաշխման գործունեության (ՊԲԳ) հավաստագրի տրամադրման և վերանայման կարգը և հավաստագրի ձևը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը մշակելը և ներկայացնելը ՀՀ կառավարություն. - Պատշաճ արտադրական գործունեության կանոնների և Պատշաճ բաշխման գործունեություն կանոնների ներդրման նպատակով Դեղագործական տեսչությունների համագործակցության (PIC/S) միջազգային կառույցին անդամակցության հայտը ներկայացնելու նախապատրաստական աշխատանքների իրականացում 2. Կարգավորման առարկան ՀՀ-ում դեղերի արտադրությունը, ինչպես նաև դեղերի շրջանառության կարգավորումն ամբողջությամբ միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելը 3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը Նշված իրավական ակտերի ընդունման և դրանց պահանջների կատարման արդյունքում ՀՀ-ում դեղերի արտադրությունը կհամապատասխանի միջազգային ստանդարտներին, տեղական արտադրության դեղերի արտահանման ծավալները կմեծանան, արտադրության տեխնիկական հագեցվածությունը կհամապատասխանի ժամանակակից միջազգային չափանիշներին, դեղերի որակի, արդյունավետության, անվտանգության վերահսկողության մակարդակը կբարձրանա, դեղարտադրության ոլորտում աշխատող համապատասխան մասնագետները կվերապատրաստվեն

30.	ՀՀ-ում ոչ վարակիչ հիվանդությունների վաղ հայտնաբերման, ճշգրիտ ախտորոշման և արդյունավետ բուժման ծրագրի իրականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Վերջին տարիներին ՀՀ բնակչության շրջանում քաղցկեղով և այրունաբանական հիվանդություններով հիվանդացությունը նկատելիորեն աճել է: 2010 թ-ին 2004 թ-ի համեմատ արձանագրվել է քաղցկեղով հիվանդացության շուրջ 23% աճ (192.1-ից մինչև 233.2-ը՝ 100.000 բնակչի հաշվով): Օնկոհեմատոլոգիական հիվանդություններով հիվանդացությունը ևս զգալիորեն աճել է: Մասնավորապես, 2003 թ. գրանցվել է 10.8 հիվանդ՝ 100.000 բնակչի հաշվով, 2007 թ.՝ 15.3, 2009 թ.՝ 16.6, իսկ 2010 թ.՝ 16.4 հիվանդ: Զգալի վատթարացում է նկատվում նաև այլ վիճակագրական տվյալների առումով՝ քաղցկեղի տարածվածությունը վերջին տարիներին աճել է՝ 0.83%-ից 2004 թ. հասնելով 0.93%-ի 2009 թ., իսկ մահացությունը՝ 4.497 դեպքից (139.9՝ 100.000 բնակչի հաշվով)՝ 2004թ. աճել է մինչև 5.501 դեպքի (168.9՝ 100.000 բնակչի հաշվով)՝ 2010 թ. մահացության պատճառների մեջ գրավելով երկրորդ տեղը սիրտ-անոթային հիվանդություններից հետո: Ներկայումս ՀՀ-ում ոչ վարակիչ հիվանդությունների պատճառով մահացության տոկոսն ամենաբարձրն է ընդհանուր մահացության կառուցվածում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը Օնկոլոգիական և հեմատոլոգիական հիվանդությունների բուժման արդյունավետության առումով կարևոր նշանակություն ունեն համապատասխան ենթակառուցվածքների և ժամանակակից սարքավորումների առկայությունը, ինչպես նաև միջազգային չափանիշներին համապատասխանող բուժման մեթոդների կիրառումը: Ներկայումս գործող բուժաստատությունների ֆիզիկական վիճակը, առկա ենթակառուցվածքները չեն համապատասխանում արդի պահանջներին, բժշկական սարքավորումները հնամաշ են և կարիք ունեն արդիականացման: Հայաստանում ուռուցքաբանության և հեմատոլոգիական ոլորտներում առայժմ ներդրված չեն բուժման միօրինականացված պրոտոկոլներ և ստանդարտներ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Ոչ վարակիչ հիվանդությունների, այդ թվում՝ սիրտ-անոթային համակարգի և ուռուցքաբանական հիվանդությունների վաղ հայտնաբերմանը և արդյունավետ բուժմանը կարող է նպաստել նախատեսվող մասսայական սկրինինգային ծրագրի իրականացումը Հաշվի առնելով ՀՀ-ում վերջին տարիներին օնկոլոգիական և հեմատոլոգիական հիվանդություններից հիվանդացության, տարածվածության և մահացության ցուցանիշների զգալի աճը, ինչպես նաև վերոնշյալ 2 բնագավառներում մատուցվող ծառայությունների արդիականացման անհրաժեշտությունը՝ ՀՀ կառավարությունը նախատեսում է ուռուցքաբանական և հեմատոլոգիական ծառայությունների բարելավման ծրագրի, ինչպես նաև հիվանդությունների վաղ հայտնաբերման և արդյունավետ բուժման նպատակով սկրինինգների իրականացում 2. Կարգավորման առարկան ՀՀ-ում առողջապահական ոլորտի արդիականացման և ոչ վարակիչ հիվանդությունների հետևանքով մահացության մակարդակի նվազեցման նպատակով Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող նոր վարկային ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել ուռուցքաբանության, հեմատոլոգիական ոլորտի արդիականացման ծրագիր, ինչպես նաև անցկացնել մասսայական սկրինինգ: Ուռուցքաբանության ոլորտի արդիականացման ծրագիրը կիրականացվի Երևան քաղաքում նոր Ուռուցքաբանության կենտրոնի կառուցման նպատակահարմարության ուսումնասիրություն անցկացնելուց հետո: Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ փուլերով՝ • գնահատել Հայաստանում օնկոլոգիական ծառայությունների վիճակը՝ ներառյալ առկա շինությունների վիճակը, բժշկական

սարքավորումների պիտանելիությունը և մաշվածությունը, մարդկային ռեսուրսները, Հայաստանում կիրառվող օնկոլոգիական հիվանդությունների բուժման մեթոդները և վերջիններիս արդյունավետությունը, կիրառվող բժշկական ուղեցույցների և արձանագրությունների արդյունավետությունը, Հայաստանում օնկոլոգիական բուժման կարիք ունեցող հիվանդների թիվը և այլն.

- մշակել ժամանակակից չափանիշներին համապատասխանող Ուռուցքաբանության նոր կենտրոնի կառուցման տեխնիկական առաջադրանքի և ճարտարապետական նախագիծը.
- իրականացնել նախագծող կազմակերպության ընտրություն և կենտրոնի կառուցման շինարարական աշխատանքների ճարտարապետանախագծային աշխատանքներ.
- անցկացնել շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթ՝ հիմնվելով մշակված ճարտարապետական նախագծի վրա.
- Ուռուցքաբանության նոր կենտրոնի կառուցման շինարարական աշխատանքների մեկնարկ

Հեմատոլոգիական ոլորտի արդիականացման և ոսկրածուծի փոխպատվաստման նոր բաժանմունքի ստեղծման ծրագիրը ևս կիրականացվի Երևան քաղաքում: Ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ փուլերով՝

- մշակել Հեմատոլոգիական կենտրոնի տեխնիկական առաջադրանքը և ճարտարապետական նախագիծը.
- իրականացնել նախագծող կազմակերպության ընտրություն և կենտրոնի արդիականացման համար շինարարական աշխատանքների ճարտարապետանախագծային աշխատանքներ.
- անցկացնել շինարարական կազմակերպության ընտրության մրցույթ՝ հիմնվելով մշակված ճարտարապետական նախագծի վրա.
- իրականացնել Հեմատոլոգիական կենտրոնի արդիականացման և ոսկրածուծի փոխպատվաստման նոր բաժանմունքի ստեղծման աշխատանքներ.
- կենտրոնը հազեցնել անհրաժեշտ բժշկական սարքավորումներով, բժշկական պարագաներով և կահույքով.
- իրականացնել բուժանձնակազմի մասնագիտական վերապատրաստում

Մասսայական սկրինինգային ծրագիրը հիմնականում ուղղված կլինի սիրտ-անոթային հիվանդությունների և կանանց շրջանում առավել տարածված օնկոլոգիական հիվանդությունների (արգանդի վզիկի քաղցկեղի և կրծքագեղձի քաղցկեղի) վաղ հայտնաբերմանը: Նախատեսվում է իրականացնել նաև ոչ վարակիչ հիվանդությունների ռիսկի գործոնների մասսայական իրազեկման ծրագիր

3. Գերակա խնդրի կատարման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը

Արդյուքում Հայաստանի Հանրապետությունում կկառուցվի նոր Ուռուցքաբանության կենտրոն, կարդիականացվի Հեմատոլոգիական կենտրոնը և վերջինիս կազմում կհիմնվի ոսկրածուծի փոխպատվաստման նոր բաժանմունք: Նշված 2 բժշկական հաստատությունները կհազեցվեն արդի բժշկական սարքավորումներով և կահույքով՝ ինչը կնպաստի ուռուցքաբանական և արյունաբանական հիվանդությունների վաղ հայտնաբերման, ճշգրիտ և ժամանակին ավտորոշման, արդյունավետ և ժամանակակից բուժման մեթոդների կիրառմանը: Կիրականացվի նաև համապատասխան բժշկական անձնակազմի կրթում:

Կենտրոնները կապահովեն որակյալ և մատչելի բժշկական ծառայությունների մատուցում ՀՀ բնակչությանը:

Մասսայական սկրինինգները կհանգեցնեն սիրտ-անոթային և օնկոլոգիական հիվանդությունների վաղ հայտնաբերմանը, ինչը կնպաստի քննարկվող հիվանդությունների աճի կրճատմանը և հիվանդների ժամանակին ու արդյունավետ բուժմանը

Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարություն	
31.	ՎԱՆԱԶՈՐ - ՖԻՈՒԼԵՏՈՎՈՆ ՆՈՐ ԵՐԿԱԹԳԾԻ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ, ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ-ՆԱԽԱՀԱՇՎԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ և ՈՒՂՂՎԱԾ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՇՏԻ ԶԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 2012 թվականի գերակա խնդիր հանդիսացող՝ Վանաձոր-Ֆիոլետովո երկաթգծի շինարարության ֆինանսավորման, նախագծային-նախահաշվային փաստաթղթերի նախապատրաստման և շինարարական աշխատանքների իրականացմանն ուղղված իրավական ակտերի ընդունումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության համար ռազմավարական և տնտեսական նշանակություն ունեցող Վանաձոր-Ֆիոլետովո երկաթգծի շինարարության ծրագրի իրականացման հետ կապված հարցերի կարգավորման և հիմնախնդիրների լուծման անհրաժեշտությունից: Նոր երկաթգիծը կոչված է ապահովելու ինչպես միջնարգային, այնպես էլ միջհանրապետական փոխադրումների հեռավորությունների և արժեքի զգալի կրճատում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Կարգավորման կարիք ունեն նոր երկաթգծի շինարարության՝ Հայաստանի Հանրապետության կողմից ֆինանսավորման մասնակցության, ընտրված ծրագծի վրա հնարավոր հիմնախնդիրների լուծման և այլ հարցեր 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նոր երկաթգծի շինարարության ֆինանսավորման խնդիրն առաջարկվում է լուծել շահավետ պայմաններով՝ վարկային միջոցների հաշվին, իսկ ընտրված ծրագծի հետ կապված հիմնախնդիրները պետք է լուծվեն գործող օրենսդրության շրջանակներում 2. Կարգավորման առարկան Վանաձոր-Ֆիոլետովո երկաթգծի շինարարության ֆինանսավորման, նախագծային-նախահաշվային փաստաթղթերի նախապատրաստման և շինարարական աշխատանքների իրականացման հարցերը 3. Ակնկալվող արդյունքը Ռազմավարական և տնտեսական նշանակություն ունեցող Վանաձոր-Ֆիոլետովո երկաթգծի շինարարության ֆինանսավորման, նախագծային-նախահաշվային փաստաթղթերի նախապատրաստման և շինարարական աշխատանքների անխափան իրականացում
32.	ՀՅՈՒՄԻՍ-ՀԱՐԱՎ ԶՆԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ծրագրի իրականացումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության համար ռազմավարական և տնտեսական մեծ նշանակություն ունեցող Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի վերակառուցման և անվտանգության բարձրացման, ինչպես նաև ծրագրի հարցերի կարգավորման և հիմնախնդիրների լուծման անհրաժեշտությունից: Ծրագրի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է, որ Հայաստանը կունենա կրկնապատկված արտահանում և մոտ 1.8 անգամ ավելի ներմուծում՝ մինչև 2017 թ-ը, նվազելու է միջանցքով ճանապարհորդելու ժամանակը 4-ից մինչև 2 օր, կրկնապատկվելու է օրական միջին երթևեկության ցուցանիշը 3000-ից մինչև 6000, միջանցքի երկայնքով ստեղծվելու է ենթակառուցվածք, այսինքն՝ նոր աշխատատեղեր, եկամուտներ, նվազելու են ճանապարհատրանսպորտային

	պատահարների թիվը և ճանապարհի ու տրանսպորտային միջոցների պահպանման ծախսերը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները • 2011 թ-ի հոկտեմբերի 10-ին ծրագրի առաջին և երկրորդ տրանշերի, որոնք միավորված են մեկ շինարարական ծրագրում, շինարարի ընտրության մրցույթի շրջանակներում ներկայացվել են մասնակից կապալառուների հայտերը: Ներկայումս իրականացվում է հայտերի գնահատման գործընթացը: 2011 թ-ի նոյեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին նախատեսվում է Տրանշ 1-ի և Տրանշ 2-ի շինարարական աշխատանքների միասնական պայմանագրի շտրիումը • Ծրագրի կառավարման խորհրդատուի ընտրության գործընթացի շրջանակներում 2011 թ-ի հոկտեմբերի 7-ին ծրագրի կառավարման խորհրդի կողմից հաստատվեց մրցույթին մասնակցող ընկերությունների կարճ ցուցակը, որից հետո հոկտեմբերի 11-ին հրապարակվեց առաջարկները ներկայացնելու հրավերը: Առաջարկները ներկայացնելու վերջնաժամկետն է 2011 թ-ի նոյեմբերի 24-ը • Աշտարակ-Թալին ճանապարհի օտարվող հողի և գույքի ճշգրտման ու գնահատման խորհրդատուն ավարտել է պայմանագրով նախատեսված ազդեցության ենթարկված ակտիվների գնահատման, տեղագնման և չափագրման աշխատանքները • Առաջին փուլի շինարարական աշխատանքների վերահսկողության և երկրորդ ու երրորդ փուլերի ծրագրերի նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացնող խորհրդատուն ավարտել է ծրագրի երկրորդ տրանշի նախագիծը, որը ներառվել է կապալառուի մրցույթում: Ներկայումս խորհրդատուն ավարտին է հասցնում ծրագրի երրորդ տրանշի նախագիծը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրները կարգավորելու նպատակով 2012 թ-ին նախատեսվում են հետևյալ միջոցառումները՝ • սկսել 1-ին և 2-րդ տրանշերի շինարարական աշխատանքների իրականացումը. • ավարտել երկրորդ տրանշի շրջանակներում հողերի օտարման և տարաբնակեցման գործընթացը. • ծրագրի երրորդ տրանշի վարկային համաձայնագրի վերաբերյալ բանակցությունների իրականացումը և վարկային համաձայնագրի կնքման ապահովումը. • ծրագրի երրորդ տրանշի կապալառուի ընտրության իրականացումը 2. Կարգավորման առարկան Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի շինարարության իրականացում, նախագծային-նախահաշվային փաստաթղթերի նախապատրաստման, շինարարական աշխատանքների և հողերի օտարման ու տարաբնակեցման գործընթացների իրականացում 3. Ակնկալվող արդյունքը Ռազմավարական և տնտեսական նշանակություն ունեցող Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի 2012 թվականին ծրագրավորված խնդիրների լուծումների արդյունքում կունենանք Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի առաջին երեք տրանշերի շինարարական աշխատանքների կատարման ընթացքը
33.	«Հայավտոկայարան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը կոնցեսիոն պայմանագրով փոխանցելու կամ վարձակալության հանձնելու գործընթացի իրականացում «Հայավտոկայարան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը կոնցեսիոն պայմանագրով փոխանցելու կամ վարձակալության գործընթացի

	իրականացմանն ուղղված միջոցառումների մշակում և կազմակերպում «Հայավտոկայարան» փակ բաժնետիրական ընկերության գործունեության բարելավման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2010 թվականի նոյեմբերի 3-ի N 938-Ա որոշմամբ ստեղծվել է միջգերատեսչական հանձնաժողով, որը պետք է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետին ներկայացնի առաջարկություններ «Հայավտոկայարան» ՓԲԸ-ի համակարգը կոնցեսիոն պայմանագրով փոխանցելու գործընթացի ապահովմանն ուղղված հարցերի վերաբերյալ: Հանձնաժողովի կողմից մշակված առաջարկությունների հիման վրա կընտրվի ընկերության կառավարման արդյունավետ տարբերակ և կիրականացվեն միջոցառումներ ընկերությունը կոնցեսիոն պայմանագրով փոխանցելու կամ վարձակալության հանձնելու գործընթացն իրականացնելու ուղղությամբ: Գերակա խնդրի կարգավորման առարկա է հանդիսանում «Հայավտոկայարան» փակ բաժնետիրական ընկերությունը կոնցեսիոն պայմանագրով փոխանցելու կամ վարձակալության հանձնելու գործընթացը: Գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է «Հայավտոկայարան» փակ բաժնետիրական ընկերության գործունեության կառավարման էական բարելավում, Հայաստանի Հանրապետության կանոնավոր ուղևորափոխադրումների որակի բարձրացում
34.	«Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերը վարձակալության հանձնելու գործընթացի իրականացման մասին «Հայաստանի հեռուստառադիոհեռարձակման ցանց» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերով հավաստված իրավունքի վարձակալության տրամադրման գործընթացի իրականացումն առաջարկվում է սահմանել որպես գերակա խնդիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 30.06.2011 թ. N 948-Ն որոշմամբ հաստատված՝ ՀՀ տարածքում ռադիոհեռուստատեսային հեռարձակման թվային համակարգին անցնելու միջոցառումների ծրագիրն արդյունավետ իրականացնելու համար: Գերակա խնդրի կարգավորման առարկա է հանդիսանում «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերով հավաստված իրավունքները վարձակալության հանձնելու գործընթացը: Գերակա խնդրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է «Հայաստանի հեռուստատեսային և ռադիոհաղորդիչ ցանց» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից ՀՀ տարածքում հեռուստատեսային և ռադիոհեռարձակման թվային համակարգի շահագործման արդիականացում՝ մինչև 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև հեռուստառադիոհաղորդիչ թվային հեռարձակման ապահովում ՀՀ ամբողջ տարածքում համապատասխանեցնելով ազգային ստանդարտներին
ՀՀ քաղաքաշինության նախարարություն	
35.	Համաշխարհային բանկի խմբի «Գործարարությամբ զբաղվելը» (Doing business) վարկանիշային դասակարգման սանդղակում առնվազն հինգ քայլով Հայաստանի դիրքի բարձրացում Գործարարության զարգացման և օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման պետական քաղաքականությունն ուղղված է առավելագույնս բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը, տնտեսության առավել ազատականացմանը, ազատ մրցակցության խթանմանը, վարչարարական ընթացակարգերի առավելագույնս պարզեցմանը, սպառողների շահերի արդյունավետ պաշտպանությանը: Առկա խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում է գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված քայլերի, ինչպես նաև տեսչական բարեփոխումների շարունակական իրականացումը:

	Անչափ կարևոր է նաև օրենսդրական բարեփոխումների գործընթացում ազդեցության գնահատման գործիքի կատարելագործումը: Այդ ուղղությամբ կառուցապատման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտերում կատարվել են անհրաժեշտ լրացումներ և փոփոխություններ՝ կիրառելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված կառուցապատման ընթացակարգերի տարանջատումը՝ ըստ քաղաքաշինական օբյեկտի ռիսկայնության աստիճանի: Նշված սկզբունքի կիրառման միջոցը թույլ է տվել հասնել կառուցապատման ընթացակարգերի կրճատմանը՝ մինևույն ժամանակ ապահովելով կառուցվող օբյեկտի անվտանգությունը՝ մարդկանց և շրջակա միջավայրի վրա վերջինիս ազդեցության տեսանկյունից: Շարունակվելու են աշխատանքներ «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման համար հիմք հանդիսացող բոլոր բաղադրիչների բարելավման, մասնավորապես, քաղաքաշինական թույլտվությունների տրամադրման մեխանիզմների կատարելագործման ուղղությամբ: Շինարարության ոլորտի հետագա բարեփոխումների գործում կուսումնասիրվեն ոլորտի միջազգային դրական փորձը, այլ երկրներում առկա գործընթացները, կիրառվող մոդելները, ինստիտուցիոնալ առանձնահատկությունները: Քաղաքաշինության ոլորտում գործարար միջավայրի բարելավման միջոցառումների ծրագրով նախատեսված գործողությունների իրականացմամբ կապահովվի «Գործարարությամբ զբաղվելը» վարկանիշային դասակարգման սանդղակում Հայաստանի դիրքի էական բարելավումը: Արդյունքում ակնկալվում է Հայաստանի Հանրապետությունը դարձնել տարածաշրջանում գործարար և ներդրումային լավագույն միջավայր ունեցող երկիր՝ մասնավորապես բարելավել Հայաստանի դիրքը Համաշխարհային բանկի և Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի կողմից հրապարակվող «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման մեջ
36.	Աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած անձանց բնակարանային ապահովում Աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած անձանց բնակարանային ապահովման ծրագիրն որպես 2012 թվականի գերակա խնդիր դիտարկելու առաջարկությունը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2008 թվականի հուլիսի 24-ի N 878-Ն որոշմամբ հաստատված՝ ՀՀ կառավարության 2008-2012 թթ. գործունեության միջոցառումների ծրագրի դրույթների ապահովման անհրաժեշտությամբ: Ծրագիրն ուղղված է ՀՀ կառավարության 2008 թվականի հունիսի 12-ի N 23 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած հայեցակարգով աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծման նկատմամբ մինչև 2013 թվականը ձևավորված պետական պարտավորությունների կատարմանը: Ծրագիրն սկիզբ է առել 2008 թվականին՝ համաձայն նշված հայեցակարգով նախատեսված բնակարանային ապահովման ուղղությունների: Ընդ որում, երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրները լուծելու նպատակով ՀՀ 2009-2011 թթ. պետական բյուջեներով միջոցները հատկացվել են բնակարանային շինարարության ծրագրի իրականացման համար: 2008-2010 թվականներին աղետի գոտու բնակավայրերում պետական աջակցությամբ իրականացված բնակապահովման ծրագրերի շրջանակներում լուծվել են ՀՀ Շիրակի, ՀՀ Լոռու և ՀՀ Տավուշի մարզերի բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան 1711 ընտանիքների բնակարանային խնդիրները: 2011 թվականին ընթացք է ստացել ՀՀ 2011 թվականին պետական բյուջեի՝ աղետի գոտու բնակավայրերում անօթևան մնացած ընտանիքներին բնակարաններով ապահովելու նպատակով ՌԴ վարկային միջոցների հաշվին անշարժ գույքի ձեռքբերում ծրագրով նախատեսված 25,972,081.1 հազ. դրամ միջոցների սահմաններում 3223 բնակարանների (բնակելի տների) շինարարությունը: Աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծման

	նկատմամբ ձևավորված պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով, դեռ խնդրի լուծման կարիք ունեցող մոտ 1800 ընտանիքների փաստաթղթային փաթեթների ուսումնասիրության արդյունքներով 2012 թվականին պետական աջակցությամբ իրականացվող բնակապահովման ծրագրի շրջանակներում կանխատեսվում է բարելավել մոտ 1500 ընտանիքների բնակարանային պայմանները
37.	Շենքերի և շինությունների անվտանգությանը, սեյսմակայունությանն ու էներգաարդյունավետությանն ուղղված միջոցառումների իրականացում «Շենքերի և շինությունների, շինարարական նյութերի և արտադրանքների անվտանգության տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի մշակումը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի մայիսի 6-ի N 17 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած՝ Քաղաքաշինական նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի համակարգի հայեցակարգի պահանջների ապահովման անհրաժեշտությունից, ինչպես նաև շենքերի, շինությունների, շինանյութերի արտադրության իրականացմամբ՝ միջազգային և եվրոպական ստանդարտներին համապատասխան: Նախագծի մշակումը նպատակաուղղված է բնակչության առողջության և բարեկեցության բարելավմանը, շրջակա միջավայրի պաշտպանությանը, շենքերի, շինությունների և շինանյութերի անվտանգությանը, շենքերի սեյսմակայունության և էներգաարդյունավետության բարձրացմանը, ինչպես նաև շենքերի նշանակության վերաբերյալ սպառողներին թյուրիմացության մեջ գցող գործողությունների կանխարգելմանը ՀՀ Շիրակի մարզի Ախուրյան համայնքում էներգաարդյունավետ միջոցառումների կիրառմամբ մեկ բազմաբնակարան շենքի շինարարության փորձական ծրագրի իրականացումը պայմանավորված է նոր կառուցվող շենքերի, մասնավորապես, բազմաբնակարան շենքերի էներգաարդյունավետության մակարդակի բարձրացման, շինարարության ոլորտում կիրառվող էներգաարդյունավետ տեխնոլոգիաների առաջադեմ փորձի ներդրման անհրաժեշտությամբ: Նշված շենքի շինարարությունն իրականացվելու է Աղետի գոտու բնակավայրերում երկրաշարժի հետևանքով անօթևան մնացած ընտանիքների բնակարանային խնդիրների լուծման նպատակով պետական աջակցությամբ իրականացվող բնակարանային շինարարության ծրագրի շրջանակներում ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի (ՄԱԶԾ) և Գլոբալ էկոլոգիական ֆոնդի (ԳԷՖ) կողմից հանրապետությունում իրականացվող «Շենքերի էներգետիկ արդյունավետության բարձրացում» ծրագրի աջակցությամբ: Փորձական ծրագրի իրականացմամբ կցուցադրվեն շենքերի նախագծման, կառուցման և շահագործման ժամանակ ջերմային պաշտպանության և էներգասպառման նվազեցման ժամանակակից պահանջների կատարմանն ուղղված նոր մոտեցումների և ճարտարագիտական լուծումների կիրառկման հնարավորություններն ու տնտեսական նպատակահարմարությունը, ինչպես նաև նախադրյալներ կստեղծվեն շենքերի էներգաարդյունավետության բարձրացմանն ուղղված նոր տեխնոլոգիաների ներդրման համար
38.	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն Համայնքներում նախադպրոցական կրթության ինստիտուցիոնալ հիմքերի ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հանրակրթության որակի ապահովման տեսանկյունից կարևորվում է երեխաների վաղ ընդգրկումը կրթական ծրագրերում, մինչդեռ

	հանրապետության շատ համայնքներում դեռևս չկան նախադպրոցական կրթական ծառայություններ: Նախադպրոցական ծառայությունների մատչելիությունը խիստ անհավասար է Հայաստանի տարբեր տարածքներում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ծրագիրը նպատակաուղղված է Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող՝ «Կրթության որակ և համապատասխանություն» վարկային երկրորդ ծրագրի շրջանակներում նախատեսվող նախադպրոցական կրթության ոլորտի բարելավման հիմնախնդիրների իրականացմանը, նախադպրոցական և տարրական կրթության շարունակականության ապահովմանը: Այն բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հուլիսի 16-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում նախադպրոցական կրթության բարեփոխումների 2008-2015 թթ. ռազմավարական ծրագրի իրականացման հետագա ընթացքի մասին» N 29 արձանագրային որոշման 15-րդ կետի պահանջներից 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նախատեսվում է Հայաստանի Հանրապետության 4 մարզերում Շիրակում, Լոռիում, Տավուշում և Կոտայքում տարբեր մոդելներով իրականացնել առնվազն 80 միկրոծրագիր՝ երեխաների նախադպրոցական կրթության կազմակերպման, երեխաների դպրոցի նախապատրաստվածության մակարդակի բարձրացման և կրթության հավասար մեկնարկային հնարավորությունների ապահովմանն ուղղված ենթածրագրերի միջոցով: Ծրագրի շրջանակներում նախադպրոցական հաստատություններ չունեցող և թերկուպլեկտավորված համայնքային նախադպրոցական հաստատություններում՝ գյուղական և քաղաքային համայնքներում կկազմակերպվեն ոչ ծախսատար նախադպրոցական կրթական ծառայություններ 2. Կարգավորման առարկան Հաստատություններին մրցութային կարգով կտրամադրվեն դրամաշնորհներ՝ նախադպրոցական կրթական ծրագրերի իրականացման համար, ինչպես նաև կիրականացվեն նախադպրոցական կրթական ծրագրեր իրականացնող հաստատությունների մանկավարժական կադրերի վերապատրաստման դասընթացներ: Կրթական ծրագրերի, ուսումնամեթոդական ձեռնարկների հրատարակման աշխատանքներին և կադրերի վերապատրաստման դասընթացների գործին կաջակցեն միջազգային, հասարակական կազմակերպությունները: Միկրոծրագրերի արժեքները կձևավորվեն վարկային միջոցներից տրամադրվող դրամաշնորհից, համայնքի և ծնողական ներդրումներից 3. Ակնկալվող արդյունքը Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է ռազմավարական ծրագրով նախատեսված թիրախային ցուցանիշի՝ ավագ տարիքային խմբի երեխաների ընդգրկվածության ավելացում շուրջ 1500-ով
39.	Հանրակրթության համակարգում նոր գործառույթների և ժամանակակից տեղեկատվական ու հեռահաղորդակցման տեխնոլոգիաների (ՏՀՏ) ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Համաձայն «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 2010-2012 թթ. գերակա ուղղություններն են 12-ամյա կրթության դասագրքերի, ուսումնասօժանդակ գրականության ստեղծման և ներդրման աշխատանքները, ինչպես նաև հանրապետության մանկավարժական և դեկավար կադրերի վերապատրաստումը: Հանրակրթության որակի բարելավման տեսանկյունից կարևորվում է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և էլեկտրոնային ուսումնական նյութերի ներդրման, առանձին գործող ավագ դպրոցների համար որակյալ ինտերնետի հասանելիության խնդիրները: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների միջև կրթական ծառայությունների մատուցման որակի և արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված մրցակցության ձևավորման տեսանկյունից կարևորվում է դպրոցի ներքին և արտաքին գնահատման գործիքակազմի և

վարկանիշավորման համակարգի մշակման ու ներդրման խնդիրները: Մովորողների տրամաբանական մտածողությունը զարգացնելու տեսանկյունից շեշտադրվում է «Շախմատ» առարկայի ներդրումը տարրական դպրոցում

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ոլորտի զարգացման կարևոր խնդիրներից է 12-ամյա կրթության առարկայական չափորոշիչների, ծրագրերի, դասագրքերի բարելավման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների արդյունավետության բարձրացումը

Կրթության զարգացման նոր առարկայական չափորոշիչների, ծրագրերի, դասագրքերի ներդրման հետ կապված աճել են մանկավարժական կադրերի վերապատրաստման ծավալները, որոնք, պայմանավորված «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքով, պետք է լինեն շարունակական

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Իրականացվելու է մանկավարժական կադրերի վերապատրաստում և ատեստավորում համաձայն նոր առարկայական ծրագրերի և ՏՀՏ-ի կիրառության բնագավառների, ինչպես նաև ուսուցիչներին տարակարգի շնորհում: Գործընթացի իրականացման արդյունքներն էականորեն կանդրադառնան մանկավարժների մասնագիտական առաջխաղացման վրա: Ավագ դպրոցների համար որակյալ ինտերնետի հասանելիությունն ապահովելու նպատակով բոլոր ավագ դպրոցների տարածքներում գործելու է անլար (Wi-Fi) կապ: Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներն ուսումնական գործընթացում արդյունավետ կիրառելու նպատակով ստեղծվելու են դպրոցական դասագրքերի էլեկտրոնային շտեմարաններ: Իրականացվելու է տարրական դասարանների աշակերտներին բոլոր դասագրքերով ապահովում դասագրքերի մատչելիությունն ապահովելու նպատակով: Հանրակրթական դպրոցում ապահովվելու է «Շախմատ» առարկայի դասավանդման շարունակականությունը:

Ավարտական և միասնական քննությունների գործընթացի վերանայման նպատակով իրականացվելու է միասնական քննությունների թեստային առաջադրանքներ պարունակող շտեմարանների, առարկայական ուղեցույցների մշակում, հրատարակում: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների միջև կրթական ծառայությունների մատուցման որակի և արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված մրցակցության ձևավորման նպատակով մշակվելու և ներդրվելու է հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների վարկանիշավորման համակարգը

2. Կարգավորման առարկան

Հանրակրթական բարեփոխումների համատեքստում ուսուցման բովանդակության համապատասխանեցում «Հանրակրթության պետական չափորոշիչ» պահանջներին, «Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական ուսումնական հաստատության գործունեության ներքին և արտաքին գնահատման չափանիշների սահմանման և իրականացման» կարգի կիրարկման համար անհրաժեշտ իրավական հիմքերի ստեղծում

3. Ակնկալվող արդյունքը

Շուրջ 8000 ուսուցիչների վերապատրաստում և ատեստավորում, շուրջ 2050 ուսուցիչների տարակարգերի շնորհում, շուրջ 400 տնօրենների հավաստագրում:

Հայաստանի դպրոցների ինտերնետային ցանցի ընդլայնում փոխկապակցված դպրոցների թիվը հասցնելով 1403-ի (ՀՀ դպրոցների 96.3 տոկոսը):

Դպրոցների ադմինիստրատիվ գործառնությունների իրականացման ավտոմատացման նպատակով անհրաժեշտ համակարգչային սարքավորումների և դպրոցի ադմինիստրատիվ գործառնությունների իրականացման համար մշակված համակարգչային ծրագրային փաթեթներ

	տրամադրում 1360 պետական հանրակրթական դպրոցներին: Միաժամանակ, 2012 թվականին, նախատեսվում է «Ուսում-2» համակարգը ներդնել ՀՀ 1400 հանրակրթական դպրոցներում, հանրապետության 107 ավագ դպրոցների տարածքում անլար (Wi-Fi) կապի ապահովում, հանրակրթական դպրոցներում գործածվող դասագրքերի էլեկտրոնային շտեմարանների ստեղծում, տարրական դասարանների աշակերտներին բոլոր անհրաժեշտ դասագրքերով ապահովում, հանրակրթական դպրոցի 3-րդ դասարանում «Շախմատ» առարկայի ներդրում: 2012-2013 ուսումնական տարվա միասնական քննությունների գործընթացի բարելավման նպատակով նախատեսվում է գրավոր քննությունների 5000 և բանավոր քննությունների 1000 հարցից բաղկացած շտեմարանների մշակում և հրատարակում: Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների միջև կրթական ծառայությունների մատուցման որակի և արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված մրցակցության ձևավորման նպատակով նախատեսվում է հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների վարկանիշավորման համակարգի ներդրում
40.	Նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության համակարգում նոր բովանդակային հենքի ներդրում և կադրերի մասնագիտական զարգացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման ներկա փուլում էական նշանակություն ունի նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական որակյալ կրթությունն ու ուսուցումը, որի ապահովումն ու մատչելիությունը հանրապետության տնտեսական աճի, աղքատության ու անհավասարության մեղմման կարևորագույն գործոններից մեկն է 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանում նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության համակարգի հետագա զարգացումներն ապահովելու և ոլորտը կարգավորելու նպատակով մշակվել և հաստատվել են մի շարք նորմատիվ փաստաթղթեր: Սակայն բարեփոխումները հիմնականում իրականացվել են օրենսդրական դաշտի, անձնակազմի վերապատրաստումների, ուսումնամեթոդական նյութերի արդիականացման ուղղությամբ, իսկ նյութատեխնիկական բազայի հարստացման և վերազինման, ինչպես նաև շենքային պայմանների բարելավման ուղղությամբ իրականացված բարեփոխումները դեռևս շատ հեռու են արդիական լինելուց, ինչը հանդիսանում է ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ինչպես նաև աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան մասնագետների պատրաստման կարևորագույն գործոններից մեկը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները - կրթության բովանդակության և չափորոշիչների բարելավում. - կրթական ծրագրերի համապատասխանեցում տնտեսական զարգացման պահանջներին. - ուսուցման կարճաժամկետ ծրագրերի մշակում և ներդրում. - դասավանդող կադրերի կարողությունների հզորացում. - համակարգի մասնագետների տեղեկացվածության բարձրացում օտարերկրյա պետությունների փորձի և լավագույն ձեռքբերումների վերաբերյալ 2. Կարգավորման առարկան Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ոլորտում գործունեության հիմնական

	նպատակներն են եղել որակյալ մասնագետների պատրաստումն ու նրանց մրցունակության բարձրացումն աշխատաշուկայում, կրթական ծրագրերի համապատասխանեցումը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման պահանջներին, կրթության բովանդակության միջազգային չափանիշներին համադրելիության և ուսումնական գործընթացի թափանցիկության, ինչպես նաև մատչելիության և հավասարության ապահովումը 3. Ակնկալվող արդյունքը 2012 թվականի ընթացքում նախատեսվում է՝ - նախնական և միջին մասնագիտական կրթության միասնական մասնագիտական 17 կրթական չափորոշիչների և 17 ուսումնական ծրագրերի մշակում և ներդրում. - նախնական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կադրերի վերապատրաստում (շուրջ 800 դասախոս և արտադրական ուսուցման վարպետ, շուրջ 40 տնօրեն և տնօրենի տեղակալ)
41.	Բարձրագույն մասնագիտական կրթության համակարգում Բոլոնիայի գործընթացի հիմնական ուղղությունների իրականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 2005 թ. Հայաստանը պաշտոնապես միացել է Բոլոնիայի գործընթացին՝ ստանձնելով պատասխանատվություն իրականացնելու Բոլոնիայի գործընթացի հիմնական սկզբունքների իրականացումն ըստ գործողությունների առանձին ուղղությունների և մասը դառնալ կազմավորվող Եվրոպական բարձրագույն կրթական տարածքի (ԵԲԿՏ) 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Գործող համակարգը չի ապահովում բյուջետային միջոցների օգտագործման բարձր արդյունավետություն, այն հիմնականում պայմանավորված է պետության կողմից բուհերին ըստ մասնագիտությունների տրվող չափաքանակների սահմանման և բաշխման գործընթացով, ինչպես նաև պետական կրթաթոշակների և ուսանողական նպաստների ձևավորման ու հատկացման սկզբունքների անկատարությամբ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների առանցքային ուղղություններից մեկը ֆինանսավորման համակարգն է, որի նպատակն է ձևավորել և ներդնել բարձրագույն կրթության արդյունավետ և կայուն ֆինանսավորման համակարգ՝ դրանով իսկ մեծացնելով բարձրագույն կրթության մատչելիությունն ու որակը: Մինչև 2013 թ. Որակավորումների ազգային համակարգը պետք է դառնա Հայաստանում կրթության և ուսուցման համընդհանուր համակարգի բաղկացուցիչ մաս, իսկ շնորհիվ զորակավորումների որակը պետք է ապահովված լինի պետական չափորոշիչներով, որոնք անցել են եվրոպական վերլուծության քննությունը, և պետք է նպաստի աշխատուժի շարժունակությանը՝ տեղական և միջազգային մակարդակում 2. Կարգավորման առարկան - ՀՀ կրթության որակավորումների ազգային շրջանակի ներդրման գործարկումն ապահովող միջոցառումների իրականացում. - ՀՀ բարձրագույն կրթության ֆինանսավորման ռազմավարությունից բխող միջազգային իրականացում. - բարձրագույն կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի ներդրում. - «Լավագույն ուսանող» հանրապետական մրցույթի կազմակերպում և անցկացում. - բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների վարկանիշավորման համակարգի մշակում և ներդրում.

	- բարձրագույն մասնագիտական կրթության 3 մասնագիտությունների կրկնակի դիպլոմների համակարգի ներդրում 3. Ակնկալվող արդյունքը - կրթության որակավորումների շնորհման կարգի մշակում և հաստատում. - նախկինում շնորհված որակավորումների համապատասխանեցման կարգի մշակում և հաստատում. - ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների նոր ցանկի հաստատում. - ուսանողի ֆինանսական վիճակի գնահատման չափանիշների և կարգի մշակում ու հաստատում. - ուսման վարձերի ձևավորման մեթոդաբանության մշակում և հաստատում. - ըստ մասնագիտությունների (կամ մասնագիտությունների խմբերի) և կրթական աստիճանների կրթության որակավորումների բնութագրերի հաստատում. - բուհերի մրցակցային դաշտի ձևավորում. - բարձրագույն կրթության ոլորտի տվյալների հավաքագրման, վերլուծման, օգտագործման և տարածման գործընթացների բարելավում. - ՀՀ ԿԳՆ-ի կրթական տեխնոլոգիաների ազգային կենտրոնի և բուհերի կարողությունների հզորացում՝ տվյալների վերլուծման, օգտագործման և տարածման հարցերում: Հայաստանի որակավորումների ազգային համակարգը նշանակալի ներդրում է ունենալու մարդկային ռեսուրսների զարգացման ոլորտում և դրանով իսկ նպաստելու է տեղական և միջազգային ճանաչում ունեցող որակավորումների մակարդակների շրջանակում մատչելիությանը, փոխադրմանն ու առաջխաղացմանը: Առանձնահատուկ կկարևորվի բարձրագույն կրթության համակարգի գրավչության բարձրացմանը միտված տեղեկատվական նյութերի ստեղծումն ու տարածումն արտերկրում: Տարբեր երկրներում կիրառվող վարկանիշային (ռեյթինգավորման) համակարգերի սկզբունքներին համապատասխան ՀՀ բուհերի ազգային վարկանիշային, չափանիշների և մեթոդաբանության մշակում ուղղված մրցակցային դաշտի ձևավորմանը: ՀՀ բուհերի համագործակցության զարգացում՝ համատեղ կրթական ծրագրերի ստեղծման արդյունքում երկու դիպլոմների շնորհմամբ և այդ ծրագրերում եվրոպական չափանիշային ներմուծման ուղղությամբ: Համատեղ կրթական ծրագրերի և որակավորումների ստեղծումը տեղական և եվրոպական բուհերի միջև նպատակ ունի ստեղծելու նպաստավոր պայմաններ այդ ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների ու դասախոսների շարժունակության համար: «Լավագույն ուսանող» ամենամյա մրցույթի կազմակերպումը նպատակ ունի խթանել ուսանողների ուսումնառության և գիտելիքների հարստացման գործընթացը
ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	
42.	Եվրամիության պահանջներին համապատասխան սննդամթերքի անվտանգության օրենսդրական փոփոխությունների իրականացում և ընթացակարգերի սահմանում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Անվտանգ սննդամթերքով սպառողների ապահովվածության մակարդակի բարձրացումը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Մսնդի անվտանգության համակարգի զարգացումը և կիրառվող չափանիշները միջազգային ընդունված նորմերին համապատասխանեցնելու գործընթացը հանդիսանում է ագրարային ոլորտում տարվող քաղաքականության կարևորագույն ուղղություններից մեկը: Մսնդամթերքի անվտանգության համակարգի կատարելագործման խնդիրներից է բնագավառը կարգավորող իրավաօրենսդրական

	հիմքերի համալրումը և կատարելագործումը, ոլորտի նյութատեխնիկական բազայի համալրումը և կադրային ապահովումը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրների լուծմանն ուղղվող քայլերն են՝ • «Հայաստանի Հանրապետությունում կենդանական ծագման սննդի և անասնակերի անվտանգության վերահսկման հզորացում» ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի իրականացում. - Հայաստանի Հանրապետությունում կենդանական ծագման սննդի և անասնակերի անվտանգության ոլորտը կարգավորող օրենսդրության մոտարկման մեթոդաբանության ուսուցում. - կենդանական ծագման սննդի և անասնակերի անվտանգության վերահսկման կարողությունների, գործող ընթացակարգերի արդիականացում. - հանրության շրջանում և մասնավոր հատվածում կենդանական ծագման սննդի և անասնակերի անվտանգության մասին իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում. Եվրոպական պառլամենտի և Եվրոպական խորհրդի 2004 թվականի ապրիլի 29-ի «Կենդանական ծագման սննդամթերքի հիգիենայի առանձնակի պահանջներ սահմանող» N 853/2004 կանոնակարգի մոտարկում ՀՀ օրենսդրությանը, բացերի հայտնաբերում և դրանց հիման վրա կենդանական ծագման սննդամթերքի հիգիենային ներկայացվող առանձնակի պահանջների տեխնիկական կանոնակարգի նախագծի մշակում 2. Կարգավորման առարկան Կարգավորման առարկան սննդամթերքի անվտանգության միջազգային չափանիշների ներդրումն ապահովող իրավօրենսդրական ակտերի մշակման և ընդունման, համակարգերի ներդրման գործընթացի կազմակերպումն է 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հանրապետությունում առաջին անգամ արտադրվող կամ շուկայահանվող նորահայտ և հատուկ նշանակության սննդամթերքի ու սննդային հավելումների շուկայահանման, ինչպես նաև սննդի շղթայում ընդգրկված տնտեսավարողների գործունեության իրականացման վայրի մասին լիազոր մարմնին տեղեկատվության տրամադրման ընթացակարգերի սահմանում: Եվրամիության պահանջներին համապատասխան մարդու սպառման համար նախատեսված կենդանական ծագման մթերքի պաշտոնական վերահսկողության ընթացակարգերի ու պահանջների սահմանում: Մսնդամթերքի անվտանգության, անասնաբուժասանիտարիայի և բուսասանիտարիայի բնագավառներում մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավում: Բույսերի պաշտպանության միջոցառումների իրականացում մինչև 72 հազ. հա տարածության վրա, հակաանասնահամաճարակային կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացում՝ 8 հիվանդության դեմ
43.	Գյուղական համայնքներում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ստեղծում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հետսելիականաշնորհման ժամանակահատվածում ձևավորված գյուղացիական տնտեսությունների փոքր չափերն ու մասնատված հողաբաժինները սահմանափակում են գյուղատնտեսության ոլորտի կայուն զարգացումը և լուրջ խոչընդոտ հանդիսանում ոլորտի արդյունավետության բարձրացման համար: Գյուղատնտեսության առջև ծառայած խնդիրների լուծման, մրցունակության բարձրացման տեսանկյունից առանձնահատուկ կարևորվում է գյուղացիական տնտեսությունների խոշորացումը, մասնավորապես, կոոպերատիվների, ընկերությունների, ընկերակցությունների,

	ասոցիացիաների և կամավորության սկզբունքի վրա ստեղծված այլ միավորումների ձևավորման միջոցով 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Գյուղատնտեսության զարգացման ներկա փուլում անբավարար է օգտագործվում գյուղատնտեսության ռեսուրսային ներուժը: Վերջինս պայմանավորված է նաև տնտեսությունների փոքր չափերով և համատեղ գործելու խթանների բացակայությամբ: Ստեղծված իրավիճակում անհրաժեշտ է հստակեցնել գյուղատնտեսությունում կոոպերացիայի խթանմանն ուղղված պետական քաղաքականությունը և իրականացնել կոոպերատիվների ձևավորման և դրանց գործունեության համար բարենպաստ պայմանների ստեղծմանն ուղղված ծրագրեր 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրների լուծմանը կնպաստի հետևյալ քայլերի իրականացումը՝ • հանրապետության 10 մարզերի գյուղական համայնքներում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների անհրաժեշտության և տվյալ տնտեսավարման ձևի առավելությունների վերաբերյալ խորհրդատվության տրամադրում. • հանրապետության գյուղական համայնքներում տարբեր ուղղվածության առնվազն 10 կոոպերատիվների ստեղծմանն աջակցություն. • գյուղատնտեսական կոոպերացիայի միջազգային լավագույն փորձի տեղայնացման նպատակով Եվրամիության աջակցության Թայեքս ծրագրի իրականացման համար հայտի ներկայացում. • գյուղատնտեսության ոլորտում գործող կոոպերատիվների կարողությունների հզորացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում (սերմերի, անասնազլխաքանակի, գյուղատնտեսական տեխնիկայի առաջնահերթ տրամադրում և այլն) 2. Կարգավորման առարկան Հանրապետությունում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ձևավորման կանոնակարգումը և գործունեության համար պայմանների ստեղծումը 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Կրթաբարձրացման գյուղատնտեսության ռեսուրսային ներուժի օգտագործման մակարդակը, գյուղատնտեսական արտադրության արդյունավետությունը, կկրճատվի գյուղական աղքատությունը
44.	Հայաստանի Հանրապետության համայնքներին գյուղատնտեսական տեխնիկայի մատակարարման մեխանիզմների կատարելագործում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ներկայումս հանրապետությունում առկա գյուղատնտեսական տեխնիկայի 95 տոկոսի շահագործման ժամկետները գերազանցել են սահմանված նորմաները: Գյուղատնտեսական տրակտորների 48 տոկոսի շահագործման ժամկետը գերազանցում է 26 տարին: Ստեղծված իրավիճակը հանգեցնում է գյուղատնտեսական տեխնիկայի շահագործման ծախսերի և կորուստների ավելացմանը, արտադրողականության նվազեցմանը և ծառայությունների սակագների աճին: Գյուղատնտեսությունում տնտեսավարողների ներկայիս վճարունակության պայմաններում հրատապ է դարձել գյուղական համայնքներին գյուղատնտեսական տեխնիկայի մատակարարման մատչելի մեխանիզմների մշակումը և կիրառումը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հանրապետությունում գյուղատնտեսական տեխնիկայի համալրումը հիմնականում իրականացվել է մի շարք դրամաշնորհային ծրագրերով: 1997 թվականից սկսած տարբեր դրամաշնորհների միջոցով հանրապետություն է ներմուծվել 885 տրակտոր և 116 կոմբայն: Որոշակի

	քանակության տեխնիկա է ներմուծվել նաև Համաշխարհային բանկի վարկային ծրագրի բաղադրիչներով և որոշ քանակություն բերվել է մասնավոր ներդրողների կողմից: Ներմուծված քանակությունը չափազանց փոքր է տեխնիկայի համալրման իրական պահանջարկի նկատմամբ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Գերակա խնդրի լուծման ուղղությամբ առաջարկվում է հետևյալ քայլերի իրականացումը՝ - մարզային և տարածաշրջանային մակարդակով գյուղատնտեսական տեխնիկայի ապահովվածության փաստացի մակարդակի և դրանց վիճակի գնահատում (ըստ գյուղատնտեսական հողատեսքերի տեխնիկայով ապահովվածության, տեխնիկայի պատրաստականության մակարդակի, ըստ տեսակների շահագործման ժամկետների և այլն). - մարզային և տարածաշրջանային մակարդակով գյուղատնտեսական տեխնիկայի պահանջարկի գնահատում. - գյուղատնտեսական տեխնիկա մատակարարող լիզինգային ընկերությունների, արտերկրի արտադրողների հետ հանրապետություն մատչելի պայմաններով տեխնիկայի մատակարարման ուղղությամբ բանակցությունների վարում, դրամաշնորհային կարգով գյուղատնտեսական տեխնիկայի ներմուծման հայտերի ներկայացում. - «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի նոյեմբերի 4-ի «Գյուղատնտեսության տեխնիկական վերազինման և գյուղատնտեսական տեխնիկայի օգտագործման արդյունավետության բարձրացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» N 43 արձանագրային որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի մշակում. - գյուղատնտեսությունում մեքենայական աշխատանքներ իրականացնող համատեղ գործունեության պայմանագրով և կոոպերացման սկզբունքով գործող կառույցներին աջակցություն 2. Կարգավորման առարկան Գերակա խնդրի կարգավորման առարկան է հանրապետության մարզերի և տարածաշրջանների կտրվածքով գյուղատնտեսական տեխնիկայի վիճակի և պահանջարկի գնահատումը, մատչելի պայմաններով գյուղատնտեսական տեխնիկայի մատակարարման մեխանիզմների մշակումն ու կիրառումը 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի իրականացումից ակնկալվում է՝ - գյուղատնտեսական տեխնիկայի առկայության և վիճակի գնահատումը. - ըստ հանրապետության մարզերի, տարածաշրջանների գյուղատնտեսական տեխնիկայի պահանջարկի գնահատումը. - գյուղատնտեսությունը տեխնիկական միջոցներով համալրման մատչելի մեխանիզմների մշակումը և ներդրումը. - գյուղատնտեսության տեխնիկական կազմի նորացումը և կառուցվածքի բարելավումը. - գյուղատնտեսության մեքենայացման մակարդակի և արտադրողականության բարձրացումը
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարություն	
45.	Հայ գրավոր ժառանգության, գրքի, գրքարվեստի և տառարվեստի հանրահոշակում Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայաստանի Հանրապետությունում և արտերկրում հայ գրավոր ժառանգության հանրահոշակում, հայ գրավոր մշակույթի դիրքավորում,

	տեղեկատվական հասարակության հոգևոր-մշակութային ինքնության և բարոյական արժեհամակարգի ձևավորում 1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայկական տպագրության 500-ամյակին նվիրված համապետական և համաժողովրդական հոբելյանական միջոցառումների ծրագիրը Հայաստանի մշակութային կյանքի 2012 թ. խոշորագույն իրադարձություններից մեկն է: Հոբելյանի նշման պետական նշանակությունն ու կարևորությունն ամրագրվել է ՀՀ Նախագահի 2008 թ. օգոստոսի 22-ի ՆԿ-138-Ա կարգադրությամբ՝ համաձայն որի ստեղծվել է միջոցառումները նախապատրաստող պետական հանձնաժողով՝ ՀՀ Նախագահի ղեկավարությամբ: Մինևույն ժամանակ, 2012 թ. ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից Երևանը հռչակվեց գրքի համաշխարհային մայրաքաղաք: Ջուզահեռաբար արձանագրվում է, որ խիստ նվազել է գրավոր ժառանգության և գրքի դերն անհատի բարոյական արժեհամակարգի ձևավորման գործընթացում, ինչը հակասում է հայ ժողովրդի կենսաձևին և համահունչ չէ կրթված քաղաքացիական հասարակության ձևավորման նպատակի հետ: Հիմնական խնդիրն է միջազգային ասպարեզում հայ մշակույթի «դիրքավորումը»՝ ավանդական գրատպության կենտրոններում գրավոր ժառանգության հանրահռչակման միջոցով, և արդի տեղեկատվական դաշտում հայ հասարակության հոգևոր-մշակութային ինքնության և բարոյական արժեհամակարգի ձևավորումը՝ ՀՀ-ում գրքարվեստի, տառարվեստի և ընթերցանության տարածման միջոցով 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները ✓ Արտերկրում հայ գրատպության պատմական կենտրոններում հայ գրավոր մշակութային ժառանգության ցուցահանդեսների կազմակերպում, գրքի միջազգային տոնավաճառների մասնակցության, Հայաստանում գրավոր ժառանգությանը, հայ գրատպությանն ուղղված համաժողովների, գրական հավաքների, փառատոների, ցուցահանդեսների և ընթերցանության հանրահռչակմանն ուղղված միջոցառումների, մանկական ծրագրերի իրականացում, գրական և հրատարակչական մրցույթների, արտերկրի հետ գրական-թարգմանական համատեղ ծրագրերի իրականացում ✓ Գրահրատարակչական որակյալ արտադրանքի միջոցով հասարակությանն ազգային և համաշխարհային գրական, գիտական, մշակութային արժեքների մատչելիության ապահովում, տպագիր մշակութային ավանդույթների պահպանում, զարգացում և հանրահռչակում ✓ Գրադարանային համակարգի զարգացում և դրա դիտարկում որպես բնակչության տեղեկատվական սպասարկման կարևորագույն օղակ 2. Կարգավորման առարկան Հայ գրավոր ժառանգության, գրքարվեստի, տառարվեստի, ընթերցանության տարածում, արտերկրում հայկական գրքի և գրքարվեստի միջազգայնացում և հանրահռչակում 3. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հարուստ պատմական գրավոր ժառանգության ամբողջական ներկայացման արդյունքում կրնդայնվեն հասարակության թիրախային խմբերի շրջանակները, միջազգային համագործակցության ծրագրերը, հայ մշակույթը կրնդգրկվի միջազգային այնպիսի գործընթացներում, որոնցում նրա պատմական վարկանիշի մեջ կձևավորվի հզոր ավանդական մշակույթ ունեցող Հայաստանի կերպարը: Կվերհանվեն, կվերլուծվեն և կկանխարգելվեն հայ ժողովրդի հոգևոր-մշակութային ինքնությանը և բարոյական արժեքներին սպառնացող երևույթները
46.	Մշակութային ծառայությունների ոլորտում էլեկտրոնային տեղեկատվական համակարգերի ներդրում և գործարկում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (սպատակը) Էլեկտրոնային ժամանակակից հասարակության պահանջարկի ապահովում

	2. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս Հայաստանում թանգարանները ցուցադրական տարածքների սղության պատճառով հանրությանը ներկայացնում են իրենց հավաքածուների մոտավորապես 2.57 տոկոսը: Հիմնական խնդիր է պահոցներում, ֆոնդերում պահվող և չցուցադրվող մշակութային արժեքների, թանգարանային առարկաների վերաբերյալ տեղեկատվության տրամադրումը հասարակության լայն շերտերին: Խնդիր է համարվում նաև հայաստանյան գրադարանների միացյալ ավտոմատացված ցանցի գործարկումը և թանգարաններում ու գրադարաններում մասնագետների վերապատրաստումը, քանի որ ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառումը ենթադրում է որակյալ մասնագետներ: Ներկայումս համերգային դահլիճներում տոմսերի ձեռքբերումն իրականացվում է ավանդական եղանակով, ինչն արդյունավետ չէ անհատի կողմից տոմսի ֆիզիկապես ձեռքբերման պայմաններում թե՛ հասանելիության, թե՛ հաշվառման, թե՛ տեղեկատվության առումներով: Խնդիր է դրվում տոմսերի մասին տեղեկատվությունը, դրանց վաճառքն առավել թափանցիկ և մատչելի դարձնելը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Թանգարաններում վիրտուալ թեմատիկ ցուցադրությունների կազմակերպում, էլեկտրոնային կրպակների գործարկում, մշակութային ծառայություններ մատուցող մասնագետների վերապատրաստում: Թատերահամերգային կազմակերպություններում էլեկտրոնային տոմսերի ձեռքբերման միասնական համակարգի գործարկում: Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման գործընթացի՝ մշակութային ժառանգության թվանշանացում, էլեկտրոնային տեղեկատվական շտեմարանների և միացյալ ավտոմատացված ցանցի շարունակական զարգացում, Հայաստանում գրադարանների տեխնիկական վերազինման և արդիականացման ծրագրի իրականացում 2. Կարգավորման առարկան Թանգարանային առարկաների հանրահոշակման ընդլայնում, գրադարանային ոլորտում տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների ներդրմամբ մատուցվող մշակութային ծառայությունների որակի բարելավում: Թատերահամերգային կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայություններում սպասարկման գործառույթների արդիականացում 3. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է թանգարանային ֆոնդերում և գրադարաններում գտնվող մշակութային արժեքների և գրքերի մատչելիության հասանելիության, մշակութային կազմակերպությունների տոմսերի վաճառքի թափանցիկություն և մշակութային ծառայությունների ու որակի ապահովում
47.	Մշակութային ենթակառուցվածքների արդիականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Ստեղծագործական գործունեության համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծում, միջազգային ժամանակակից տեղեկատվական պահանջների ապահովում 1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Գրադարանների ոլորտում 2008 թ. մեկնարկել է «Գրադարանների վերանորոգում» ծրագիրը: 2011 թ. նախատեսվում է ավարտել Հայաստանի ազգային գրադարանի և 6 մարզային գրադարանների (Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի, Կոտայքի, Վայոց ձորի, Տավուշի)

	հիմնանորոգման աշխատանքները: Ծրագրի I-ին փուլը կավարտվի 2012 թ.՝ բոլոր վերանորոգված գրադարանների տեխնիկական վերազինման գործընթացը Թանգարանների ոլորտում 2011 թ. ավարտվելու են 3 թանգարանի՝ Ա. Բակունցի տուն-թանգարանի, Ե. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի, Ա. Սպենդիարյանի տուն-թանգարանի հիմնանորոգման աշխատանքները, որոնց 2012 թ. կհաջորդի նոր թարմացված մշտական ցուցադրությունների բացումը Թատերական շենքեր (ներառյալ մարզային) և համերգային դահլիճներ Հայաստանում այսօր, որպես պետական համերգային դահլիճներ լիարժեք գործում են 2 մեծ (Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոն, Ա. Խաչատրյանի անվան համերգասրահ) և 2 փոքր (Երևանի կամերային երաժշտության տուն, Ա. Բաբաբաջանյանի անվան համերգասրահ) դահլիճները: Վերջին տարիներին կատարվել են մասնակի վերանորոգման աշխատանքներ Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում (տանիքի նորոգում): Սակայն շարունակվում է խնդիր մնալ թատրոնի ներկա տեխնիկական վիճակը, որոնք ֆիզիկապես ու բարոյապես մաշված են, դրանց ակուստիկ, ձայնալուսային սարքերը, բեմական մեխանիզմները, օդափոխության և այլ համակարգերը ոչ միայն չեն համապատասխանում միջազգային չափանիշներին, այլ նաև բացասաբար են անդրադառնում ներկայացումների որակի վրա: Դեռևս առկա է անվտանգության պայմանների ապահովման գերխնդիրը, քանի որ դահլիճի սարքավորումները, դրանց կառավարման համակարգը գերմաշված են, իսկ դրանց հետագա շահագործումը կարող է առաջացնել անկանխատեսելի արտակարգ իրավիճակներ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները 12 գրադարաններում վերազինման աշխատանքների իրականացում. Վերանորոգված 4 թանգարաններում նոր մշտական ցուցադրությունների ձևավորում. Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի շենքի նյութատեխնիկական և մասնագիտական բազայի արդիականացում, մասնավորապես, համերգային սրահների լուսաձայնային սարքավորումների և բեմական մեխանիզմների վերազինում 2. Կարգավորման առարկան Պետական գրադարանների, 4 թանգարանների, Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի լիարժեք գործունեության համար բարենպաստ պայմանների ստեղծման մեկնարկ 3. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվում է պետական գրադարանների միասնական արդիական համակարգի ստեղծում, թանգարանները կունենան նոր մշտական ցուցադրություններ, որի հետևանքով կավելանա թանգարանային առարկաների շրջանառությունը, Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնում (Հայաստանում միակ դահլիճն է, որը կապահովի լիարժեք պայմաններ ստեղծագործական միջոցառումների և համերգների կազմակերպման համար) ստեղծագործական գործունեության համար անհրաժեշտ պայմանների և մշակութային ծառայությունների որակի ապահովում
48.	Պետության և մասնավոր հատվածի համագործակցության նոր ձևաչափի ներդրում պատմության և մշակույթի հուշարձանների վերականգնման ոլորտում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Որպես գերակա ուղղություն ճանաչումը պայմանավորված է վթարային և վտանգված վիճակում գտնվող պատմամշակութային

	հուշարձանների վերականգնման նպատակով այլընտրանքային ֆինանսական միջոցներով ներգրավելու, հուշարձանների հետագա ոչնչացումը կամ կորուստը կանխելու, դրանք իրենց սկզբնական գործառնական նշանակությամբ կամ զբոսաշրջության նպատակներով օգտագործելու անհրաժեշտությամբ 1.1. Ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայում հուշարձանների վերականգնումը կատարվում է հիմնականում պետական բյուջեից հատկացվող միջոցներով: Անբավարար է անհատ բարերարների՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց մասնակցությամբ հուշարձանների վերականգնման գործը: Դրա պատճառը համագործակցության ձևաչափերի, դրանց ՀՀ օրենսդրությամբ ամրագրվածության բացակայությունն է կամ ոչ կանոնակարգված լինելը, ինչը թույլ չի տալիս հստակեցնել համագործակցող կողմերի իրավասություններն ու պարտականությունները, ձեռնարկվող միջոցառումների օրենսդրության համապատասխանեցումը, սպասվելիք արդյունքի լիարժեք տիրապետման հնարավորությունները և տնօրինումը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Պետության և մասնավոր հատվածի միջև համագործակցության նոր ձևաչափերի մշակում և 2012 թ. 3 ծրագրի մեկնարկ (Օձունի սբ. Հովհաննես եկեղեցի, Մխիթար Գոշի դամբարան, 1827 թ. Ռուս-պարսկական պատերազմում զոհված ռուս մարտիկներին նվիրված Օշականի հուշարձան) 2. Կարգավորման առարկան Պատմամշակութային հուշարձանների վերականգնման գործընթացներում պետական և մասնավոր հատվածի համագործակցության ապահովում, խնդրին առնչվող գործընթացների կանոնակարգում 3. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Համագործակցության նոր ձևաչափի մշակումը հնարավորություն կընձեռի ապահովելու «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի 42-րդ հոդվածի պահանջների կատարումը՝ համաձայն որի հուշարձանների պահպանության և օգտագործման բնագավառը պետական հատկացումներից զատ ֆինանսավորվում է նաև հուշարձանների սեփականատերերի և օգտագործողների, մշակութային, հասարակական և այլ կազմակերպությունների ու հիմնադրամների միջոցներով և օրենքով չարգելվող այլ միջոցների հաշվին: Նոր ձևաչափի ներդրումն անկասկած հնարավորություն կընձեռի նաև նորովի վերաիմաստավորել հայոց պատմամշակութային անշարժ ժառանգության պահպանմանը նպատակաուղղված վերականգնողական գործընթացները, ընդլայնել այդ նպատակով իրականացվող ծրագրերի շահառուների շրջանակը, բարձրացնել հասարակական, միջազգային կազմակերպությունների, անհատ բարերարների, համայնքի բնակչության ներգրավվածության, մասնակցության աստիճանը: Այն կարևոր խթան կարող է հանդիսանա պատմամշակութային հուշարձանների պահպանությանը, վերականգնմանը, նպատակային օգտագործմանը, հանրահռչակմանը, զբոսաշրջությանը նվիրված հեռանկարային ծրագրերի մշակմանն ու դրանց իրականացման աշխատանքներին
ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	
49.	Բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի գործունեությունն ապահովող ենթակառուցվածքների ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի N 1487-Ն որոշմամբ հաստատվել են կենսաթոշակային բարեփոխումների ծրագիրը և կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող միջոցառումների ժամանակացույցը, որոնց իրականացումը կրում է շարունակական բնույթ

2. Առկա վիճակը

ՀՀ Ազգային ժողովը 2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ին ընդունել է կենսաթոշակային բարեփոխումների իրականացումն ապահովող օրենքների փաթեթը:

Համաձայն ընդունված օրենքների եկամտային հարկի ներդրումը նախատեսվում է իրականացնել 2013 թվականի հունվարի 1-ից, իսկ կուտակային բաղադրիչի ներդրումը՝ 2014 թվականի հունվարի 1-ից:

2011 թվականին աշխատանքներ են տարվել բաշխողական բաղադրիչի կիրարկումն ապահովող ենթաօրենսդրական ակտերը մշակելու ուղղությամբ (հաստատվել է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի նիստում): Միաժամանակ մշակվել և ընդունվել են կամավոր կենսաթոշակային ապահովագրության իրականացումն ապահովող մի շարք ենթաօրենսդրական և գերատեսչական իրավական ակտեր, ինչպես նաև՝ աշխատանքներ են տարվել եկամտային հարկի և պարտադիր կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգի ներդրման ուղղությամբ:

3. Նախատեսվող միջոցառումները

2012 թվականին շարունակական բնույթ կկրեն կենսաթոշակային բարեփոխումների ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքները:

Մասնավորապես, ի կատարումն ՀՀ կառավարության 2008 թվականի նոյեմբերի 13-ի N 1487-Ն որոշման և ՀՀ վարչապետի 2011 թվականի փետրվարի 16-ի N 113-Ա որոշման՝ կմշակվեն և կհաստատվեն բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի գործունեությունն ապահովող՝ ՀՀ կառավարության 21 որոշման նախագծեր և գերատեսչական 2 իրավական ակտեր:

Ի կատարումն ՀՀ կենտրոնական բանկի, ՀՀ ֆինանսների նախարարության, eCSD Expert AS-ի և «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի միջև 2011 թվականի ապրիլի 14-ին կնքված պայմանագրի՝ աշխատանքներ կիրականացվեն կենսաթոշակային հաշիվների վարումն ապահովող տեղեկատվական համակարգի հիմնական բաղադրիչների մշակման և ներդրման ուղղությամբ, որի շրջանակներում համակարգը կփորձարկվի արդեն 2013 թվականին:

2012 թվականին, ի կատարումն ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի և «ԱՅՅՈՒՆԵԹՎՈՐՔՍ» ՍՊԸ-ի միջև 2011 թվականի սեպտեմբերի 23-ին կնքված պայմանագրի՝ կմշակվի, կփորձարկվի և կներդրվի եկամտային հարկի ու կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգը՝ հաշվի առնելով ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հուլիսի 30-ի N 25 արձանագրային որոշումը:

Միաժամանակ ավարտին կհասցվի պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների կենտրոնացված շտեմարանի ներդրումը, ինչպես նաև կմշակվեն և ՀՀ կառավարության հաստատմանը կներկայացվեն՝

- 1) պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների շտեմարան ձևավորելու և վարելու կարգը.
- 2) պետական կառավարման այլ մարմիններից տվյալներ ստանալու կարգը.
- 3) անհատական (անձնավորված) հաշվառման տվյալների բազա և կենսաթոշակառուների հաշվառման տեղեկատվական բազա ներառված տվյալները պետական կենսաթոշակային համակարգի շտեմարան ներառելու կարգը

Իրականացված աշխատանքների արդյունքում

- 1) կմշակվեն և կհաստատվեն բազմաստիճան կենսաթոշակային համակարգի գործունեությունն ապահովող ենթաօրենսդրական և գերատեսչական իրավական ակտերը.
- 2) կներդրվի և 2013 թվականի սկզբին կփորձարկվի կենսաթոշակային հաշիվների վարումն ապահովող տեղեկատվական համակարգը.

	3) կներդրվի եկամտային հարկի և կուտակային վճարի անձնավորված հաշվառման համակարգը, որի շրջանակներում կապահովվի «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի կիրառումը և բոլոր գործատուների կողմից էլեկտրոնային հաշվետվություններ ներկայացնելը. 4) կներդրվի և կկիրարկվի պետական կենսաթոշակային համակարգի տվյալների կենտրոնացված շտեմարանը
50.	Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգի ներդրման իրավական, տեխնիկատնտեսական հիմքերի ստեղծում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարության 2008 թվականի ապրիլի 28-ի N 380-Ա որոշմամբ հաստատված, ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից հավանության արժանացած, ՀՀ կառավարության ծրագրի 4.4.2. «Սոցիալական պաշտպանությունը» բաժնում ՀՀ կառավարության քաղաքականության հիմնական ուղղություններից մեկը նախատեսվել է սոցիալական ծառայությունների համալիր (լրակազմով) տրամադրումը՝ գործընթացին մասնակից դարձնելով մասնավոր հատվածին 2. Առկա վիճակը ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունիսի 3-ի նիստի N 21 արձանագրությամբ հավանության է արժանացել «Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման գործընթացի կազմակերպման հայեցակարգը», 2010 թվականի դեկտեմբերի 23-ի նիստի N 50 արձանագրային որոշմամբ՝ «Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման միասնական կառուցվածքագործառնության մոդելի հայեցակարգային մոտեցումները», իսկ 2011 թվականի մարտի 24-ի նիստի N 11 արձանագրային որոշմամբ՝ «Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգի ներդրման միջոցառումների ծրագիր-ժամանակացույցը»: Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների (սոցիալական դեպքի վարման) փորձական ծրագիր է իրականացվում Երևանի Էրեբունու վարչական շրջանում, Վանաձորում, Իջևանում, Մասիսում, Չարենցավանում: Հանրապետությունում ներդրվում են պետական նպաստների համար տեղեկատվության առցանց ստացման մեխանիզմներ՝ բնակչության պետական ռեգիստրի տեղական ստորաբաժանումներին: 2011 թվականի տարեվերջին ՀՀ կառավարությանն է ներկայացվելու ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման համակարգի կառուցվածքագործառնության առաջվող մոդելը 3. Նախատեսվող միջոցառումները 1) ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարի ու ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարի համատեղ հրամանով համայնքի սոցիալական կարիքների գնահատման, դրա հիման վրա տեղական սոցիալական ծրագրերի մշակման մեթոդական ուղեցույցի հաստատում. «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 43-րդ հոդվածը սահմանում է համայնքի ղեկավարի լիազորություններն աշխատանքի և սոցիալական ծառայությունների բնագավառում, որոնք են՝ կամավոր և պատվիրակած. Մշակված մեթոդական ուղեցույցը համայնքի ղեկավարին տրամադրելու է տեղական սոցիալական ծրագրերի մշակման և դրանց իրականացման գործիք կամավոր լիազորությունների շրջանակներում. Նպատակային, հասցեական և գրագետ սոցիալական ծրագրեր մշակելու և իրականացնելու համար ՏԻՄ-ի ղեկավարը պետք է կարողանա ճիշտ գնահատել համայնքի սոցիալական կարիքները և դրանց համարժեք սոցիալական ծառայությունների տրամադրմամբ հնարավորինս լուծի դրանք. Մեթոդական ուղեցույցը մշակվելու է ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության հետ համատեղ, դրա հաստատումից հետո այն

	ՀՀ մարզպետների (Երևանի քաղաքապետի) կողմից կտրամադրվի ՏԻՄ-ի ղեկավարներին (վարչական շրջանների ղեկավարներին), ինչպես նաև նրանց կողմից կիրականացվի վարչական վերահսկողություն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 77.1-77.6-րդ հոդվածների համաձայն 2) Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տեխնիկական և գույքային վերազինման, վերանորոգման աշխատանքների շարունակականության ապահովում (մեկ պատուհանի սկզբունքի կիրառում), 2011 թվականից ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունը Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ, սոցիալական պաշտպանության վարչարարության ծրագրի շրջանակներում սկսել է ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տեխնիկական և գույքային վերազինման, վերանորոգման աշխատանքները, որոնք նախատեսվում է ավարտել 2013 թվականին: 2012 թ. նախատեսվում է գործարկել ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների առնվազն 10 կենտրոն 3) Տեղեկատվության ինքնաշխատ փոխանակության միասնական համակարգի ներդրում նախատեսվում է ներդնել կենտրոնացված տեղեկատվական համակարգ, որը հնարավորություն կտա սոցիալական ծառայությունների համալիր (լրակազմով) տրամադրումն իրականացնել հիմնականում առցանց և ինքնաշխատ եղանակով կիրառվող տեղեկատվության (պետական նպաստների, կենսաթոշակային ապահովության, զբաղվածության, առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների, սոցիալական ապահովության քարտերի, բնակչության պետական ռեգիստրի, անշարժ գույքի կադաստրի և այլ (ըստ պատրաստվածության մակարդակի) տեղեկատվական բազաների միջև փոխանակության հիման վրա՝ հնարավորինս բացատրելով քաղաքացիների կողմից տարբեր բնույթի տեղեկանքների ներկայացումը տարբեր պետական կառավարման մարմիններից՝ դրանով բացատրելով ավելորդ քաշքշուկները, նվազեցնելով կոռուպցիոն ռիսկերը, կիրառելով «մեկ պատուհանի» սկզբունքը
51.	Հայաստանի Հանրապետությունում երեխաների իրավունքների պաշտպանության ազգային ծրագրի մշակում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ-ում երեխաների իրավունքների պաշտպանության ազգային ծրագրի մշակումը պայմանավորված է երեխաների իրավունքների պաշտպանության քաղաքականության մեջ նոր մոտեցումների ներդրման և երեխաների պաշտպանության համակարգի հզորացման անհրաժեշտությամբ: Նպատակն է՝ մշակել առաջիկա տարիների ընթացքում երեխաների իրավունքների պաշտպանության քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և ունենալ դրա իրականացման մոնիթորինգի կայուն ինստիտուցիոնալ մեխանիզմ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները 2003 թվականին ՀՀ կառավարության կողմից հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում երեխայի իրավունքների պաշտպանության 2004-2015 թթ. Ազգային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության N 1745-Ն որոշումը, որն ուղղված է տարբեր բնագավառներում երեխաների հանդեպ իրականացվող քաղաքականությանը: Հաշվի առնելով երկրի սոցիալ տնտեսական իրավիճակը, վերջին տարիներին տարբեր ոլորտներում իրականացված բարեփոխումները և նոր ստանձնած միջազգային պարտավորությունները, ինչպես նաև երեխաների իրավունքների պաշտպանությանը վերաբերող առաջադեմ մոտեցումները, անհրաժեշտ է վերանայել 2004-2015 թթ. Ազգային ծրագիրը և մշակել առաջիկա տարիների ընթացքում երեխաների իրավունքների պաշտպանության քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: Բացի այդ՝ նշված ծրագրով նախատեսված չեն դրա իրականացման համակարգման և մոնիթորինգի իրականացման մեխանիզմները 1.2 . Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում է ՀՀ վարչապետի որոշմամբ ստեղծել հանձնաժողով, որտեղ ներկայացված կլինեն շահագրգիռ բոլոր գերատեսչությունները (ինչպես նաև ոլորտում գործող հասարակական և միջազգային կազմակերպություններ):

	Հանձնաժողովը կվերանայի 2004-2015 թթ. Ազգային ծրագիրը և հաշվի առնելով ՀՀ-ի կողմից վերջին տարիներին ստանձնած նոր միջազգային պարտավորությունները կմշակի և ՀՀ կառավարություն կներկայացնի «Հայաստանի Հանրապետությունում երեխաների իրավունքների պաշտպանության ազգային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ: Նախատեսվում է նոր մշակվող ծրագրի մոնիթորինգի գործառույթը վերապահել Երեխաների պաշտպանության ազգային հանձնաժողովին: Այդ կապակցությամբ՝ անհրաժեշտ է վերանայել նաև երեխաների պաշտպանության ազգային հանձնաժողովի կանոնադրական խնդիրները և գործառույթները, սահմանել լրացուցիչ լիազորություններ և ՀՀ կառավարություն ներկայացնել «Երեխաների պաշտպանության ազգային հանձնաժողով ստեղծելու, հանձնաժողովի կանոնադրությունը և անհատական կազմը հաստատելու մասին» ՀՀ վարչապետի որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ վարչապետի որոշման նախագիծը 2. Կարգավորման առարկան ՀՀ-ում երեխաների իրավունքների պաշտպանության ազգային ծրագրի մշակումն ուղղված է տարբեր քննադատներում երեխաների հանդեպ իրականացվող քաղաքականության համապատասխանեցմանը միջազգային չափանիշներին և երեխաների իրավունքների պաշտպանության համակարգի գործունեության հզորացմանը 3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Գերակա խնդրի լուծմանն ուղղվող քայլերի իրականացման արդյունքում ակնկալվում է մշակել առաջիկա տարիների ընթացքում երեխաների իրավունքների պաշտպանության քաղաքականության հիմնական ուղղությունները և ընդլայնել Երեխաների պաշտպանության ազգային հանձնաժողովի լիազորությունները
Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն	
52.	Արտահանման վրա հիմնված արդյունաբերական քաղաքականության իրականացում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հաշվի առնելով համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի ազդեցությունից քաղված դասերը տնտեսության բազմազանեցման (դիվերսիֆիկացման) միջոցով կայուն զարգացման ապահովումը պետք է դառնա հիմնական գերակայություն: Տնտեսության վերականգնման միտումն ամրապնդելու և հետագա զարգացումն ապահովելու համար գերխնդիրը տնտեսության դիվերսիֆիկացիայի մակարդակի բարձրացումն է և տնտեսության արտահանելի հատվածի ընդլայնումը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հաղթահարելով համաշխարհային ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի հետևանքները՝ հանրապետության արդյունաբերական ոլորտը ցուցաբերում է կայուն աճի միտումներ, սակայն արտահանման մասնաբաժինն արտադրվածի մեջ ներկայումս կազմում է 42 տոկոս, որի մեջ գերակշիռ մաս են հանքահումքային և սննդարդյունաբերության (մասնավորապես՝ կոնյակի) արտադրատեսակները: Այն դեպքում, երբ հանրապետության մշակող արդյունաբերությունը մեծ ներուժ ունի արտահանվող ապրանքների դիվերսիֆիկացման հարցում 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է իրագործել միջոցառումներ, որոնք ներառված են Հայաստանի Հանրապետությունում արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարությունում: Ընդ որում արդյունաբերական քաղաքականությունն իրականացվում է հետևյալ ուղիներով՝

	- ընդհանրական միջոցառումների իրականացում ուղղված բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը և արտադրողականության բարձրացմանը. - հատուկ գործիքակազմի կիրառում ոլորտային ռազմավարությունների հիման վրա: Մասնավորապես, մեկնարկային փուլի ռազմավարության շրջանակներում նախատեսվում է ապահովել կոնյակագործության, դեղագործության և բիոտեխնոլոգիաների, ճշգրիտ ճարտարագիտության ոլորտային ռազմավարությունների իրականացումը: Այս նպատակով կձևավորվի հստակ միջոցառումների ցանկը և դրա իրականացումն ապահովող համապատասխան ենթակառուցվածքը 2. Կարգավորման առարկան Հանրապետության արդյունաբերության արտահանելի հատվածի մասնաբաժնի ավելացում համաշխարհային շուկայում մրցունակ հայրենական ապրանքների ներկայացման միջոցով 3. Ակնկալվող արդյունք Քաղաքականության իրականացման արդյունքում ակնկալվում է տնտեսության արտահանելի հատվածի մեծացում, տնտեսության արտահանելի հատվածի դիվերսիֆիկացիա, հայկական ապրանքների մրցունակության բարձրացում, և արդյունքում, արտահանվող ապրանքների ծավալի աճ՝ մինչև 10 տոկոսի չափով
53.	Համաշխարհային բանկի խմբի «Գործարարությամբ զբաղվելը» (Doing Business) վարկանիշային դասակարգման սանդղակում Հայաստանի դիրքի բարձրացման ապահովում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Տնտեսության զարգացման կարևորագույն նախապայմանը երկրում գործարարության զարգացումն է: Հայաստանը տարածաշրջանում բիզնեսի վարման տեսանկյունից առավել բարենպաստ երկիր դարձնելու նպատակով պետք է առանձնահատուկ շեշտ դնել գործարար միջավայրի լայնամասշտաբ բարեփոխումները շարունակելու վրա 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի և Համաշխարհային բանկի կողմից հոկտեմբերի 20-ին հրապարակված «Գործարարությամբ զբաղվելը 2012. գործարարությունն ավելի թափանցիկ աշխարհում» զեկույցի տվյալներով 2010 թվականի հունիսից մինչև 2011 թվականի մայիսն ընկած ժամանակահատվածում Հայաստանն իրականացրել է կանոնակարգման և ինստիտուցիոնալ դաշտի հինգ բարեփոխում ամենաշատը տարածաշրջանում և աշխարհում: Արդյունքում երկրի վարկանիշը բարելավվել է 6 կետով՝ զբաղեցնելով վարկանշային սանդղակի 55-րդ տեղը: Այդուհանդերձ, գործարարությանն առնչվող ընթացակարգերն իրենց պարզությամբ և թափանցիկությամբ դեռևս բարելավման տեղ ունեն, հատկապես կապված հարկային, մաքսային և արդարադատության բնագավառներին առնչվող առանձին կարգավորումների հետ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրների լուծման նպատակով առաջարկվում է շարունակել Գործարար միջավայրի բարելավման միջոցառումների ծրագրի իրականացումը

	2. Կարգավորման առարկան Աշխատանքներ կտարվեն «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման համար հինգ հանդիսացող բոլոր 10 բաղադրիչների բարելավման, մասնավորապես, ընկերության հիմնադրման համար անհրաժեշտ ընթացակարգերի, ժամանակի և ծախսերի կրճատման, հարկային և մաքսային գործընթացների պարզեցման ու թափանցիկության բարձրացման, փոքր ներդրողների պաշտպանության, քաղաքաշինական թույլտվությունների տրամադրման մեխանիզմների կատարելագործման և այլնի ուղղությամբ 3. Ակնկալվող արդյունքը Գործարարությամբ զբաղվելու համար բարենպաստ միջավայրի առկայություն, մասնավորապես, Համաշխարհային բանկի և Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի կողմից հրապարակվող «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման մեջ Հայաստանի դիրքի բարելավում
54.	ՀՀ-ԵՄ-ի Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի գոտու ստեղծման շուրջ բանակցությունների մեկնարկ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 2009 թ. Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության կողմից նախաձեռնվել է Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի գոտու ստեղծման բանակցություններին ուղղված աշխատանքներ: 2009 թ. հունիսին Եվրոպական հանձնաժողովը, 2009 թ. փետրվարի փաստահավաք առաքելության արդյունքների հիման վրա, հրապարակել է Գնահատման զեկույց, որտեղ նախանշվել են ԽՀԱԱԳ-ի (DCFTA) բանակցային գործընթացի ապահովման համար գլխավոր առաջնային ոլորտները, որտեղ Հայաստանը պետք է էական առաջընթաց ապահովի ԽՀԱԱԳ-ի բանակցությունների մեկնարկի համար: Գլխավոր առաջնային ոլորտներն են՝ 1. առևտրի տեխնիկական խոչընդոտներ (TBT). 2. սանիտարական և բուսասանիտարական միջոցներ (SPS). 3. մտավոր սեփականության իրավունքներ (IPR). 4. ընդհանուր խնդիրներ/ընդհանուր համակարգում: 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Եվրոպական հանձնաժողովի հետ տարված համապատասխան բանակցությունների արդյունքում մշակվել է Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև ԽՀԱԱԳ-ի ստեղծման շուրջ վարվելիք բանակցությունների մեկնարկի ապահովման միջոցառումների ժամանակացույցը (ՀՀ վարչապետի 2011 թ. օգոստոսի 10-ի N 763-Ա որոշում)՝ հստակ սահմանված միջոցառումների կատարման վերջնաժամկետներով և պատասխանատու մարմիններով: Ներկայումս ընթացքի մեջ են ժամանակացույցի միջոցառումների իրականացմանն ուղղված աշխատանքները՝ ոլորտներում գլխավոր առաջնայությունների իրականացումն ապահովելու համար 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է ավարտին հասցնել ՀՀ վարչապետի 2011 թ. օգոստոսի 10-ի N 763-Ա որոշմամբ հաստատված ժամանակացույցում ներառված միջոցառումները, որոնք հինգ կնախապատրաստեն ՀՀ-ԵՄ-ի Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի գոտու ստեղծման շուրջ բանակցությունների

	մեկնարկի համար: Մասնավորապես, անհրաժեշտ է խթանել առևտրի տեխնիկական խոչընդոտների, սանիտարական և բուսասանիտարական միջոցների, մտավոր սեփականության իրավունքների, ընդհանուր խնդիրներ/ընդհանուր համակարգման ոլորտներում նախաձեռնված, իրականացվող միջոցառումների և (կամ) բարեփոխումների աշխատանքների ընթացքն ու արդյունավետությունը՝ եվրոպական չափանիշներին և պահանջներին համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով 2. Կարգավորման առարկան Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի գոտու բանակցությունների մեկնարկի ապահովում 3. Ակնկալվող արդյունք Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Խոր և համապարփակ ազատ առևտրի գոտու բանակցությունների մեկնարկ
Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն	
55.	Մարդու իրավունքների և ազատությունների արդյունավետ պաշտպանության ու իրականացման նպատակով՝ դատական իշխանության, քրեակատարողական ծառայության գործունեության և նոտարական համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացում Օրենսդրության վերլուծություն Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս որոշակի խնդիրներ են առաջանում իրավունքների դատական պաշտպանության մատչելիության, դատական իշխանության թափանցիկության ապահովման և ներկա օրենսդրությամբ համապատասխան հարաբերությունների ոչ համապարփակ կարգավորման տեսանկյունից: Մասնավորապես, խնդիրներ են առաջանում հասարակության կողմից դատարանների նկատմամբ վստահության ցածր մակարդակի, դատարանների կողմից գործերի առավել արագ քննության ընթացակարգերի բացակայության, դատական ակտերի անկանխատեսելիության պատճառով Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Մարդու իրավունքների և ազատությունների արդյունավետ պաշտպանության և իրականացման նպատակով դատական իշխանության գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված անհրաժեշտ քայլերն են՝ 1. դատարանների նկատմամբ վստահության աճը. 2. դատարանների կողմից առավել արագ քննության մեխանիզմների ներդրումը. 3. իրավունքների դատական պաշտպանության մատչելիության բարձրացման արդյունավետ լուծումների սահմանումը. 4. դատական ակտերի կանխատեսելիության բարձրացումը. 5. դատական իշխանության թափանցիկության բարձրացումը: Բացի նշված լուծումները մարդու իրավունքների և ազատությունների արդյունավետ պաշտպանության ու իրականացման նպատակով դատական իշխանության գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված անհրաժեշտ քայլ կհանդիսանա նաև դատավորների և դատախազների վերապատրաստումը, ինչպես նաև թեկնածուների պատրաստման գործընթացի արդյունավետության բարձրացումը

Ակնկալվող արդյունքը

Անհրաժեշտ միջոցառումների իրականացման արդյունքում հնարավոր կլինի առավել արդյունավետ ապահովել մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունն ու իրականացումը

Քրեակատարողական ծառայության գործունեության արդյունավետության բարձրացում

Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս որոշակի խնդիրներ են առաջանում ազատագրկման ձևով պատիժը կրող անձանց զբաղվածության, քրեակատարողական հիմնարկում հանցագործությունների առկա թվաքանակի, քրեակատարողական հիմնարկներում մահացության դեպքերի առկա քանակի, վարակիչ հիվանդություն ունեցող անձանց թվաքանակի, ազատագրկման ձևով պատիժը կրող անձաց՝ ուսումնական և մասնագիտական ծրագրերում ներգրավվածության, դատապարտված անձանց՝ հանրային աշխատանքներում ընդգրկվածության և պատժից ազատելու ինստիտուտների արդյունավետության ու կանխատեսելիության աստիճանի ներկա մակարդակի առումով: Այս խնդիրների կարգավորման համար անհրաժեշտ են օրենսդրական մի շարք կարգավորումներ

Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Մարդու իրավունքների և ազատությունների արդյունավետ պաշտպանության ու իրականացման նպատակով քրեակատարողական ծառայության գործունեության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված անհրաժեշտ քայլերն են՝

1. ազատագրկման ձևով պատիժը կրող անձանց զբաղվածության աճին նպաստող միջոցառումներ ձեռնարկելը.
2. քրեակատարողական հիմնարկում հանցագործությունների թվաքանակի նվազեցումը.
3. քրեակատարողական հիմնարկներում մահացության դեպքերի նվազեցումը.
4. վարակիչ հիվանդություն ունեցող անձանց թվաքանակի կրճատումը.
5. ազատագրկման ձևով պատիժը կրող անձաց՝ ուսումնական և մասնագիտական ծրագրերում ներգրավվածության աճին նպաստող միջոցառումների իրականացումը.
6. դատապարտված անձանց՝ հանրային աշխատանքներում ընդգրկվածության ավելացմանը.
7. պատժից ազատելու ինստիտուտների արդյունավետության և կանխատեսելիության աստիճանի բարձրացմանը

Ակնկալվող արդյունքը

Անհրաժեշտ միջոցառումների իրականացման արդյունքում հնարավոր կլինի առավել արդյունավետ ապահովել մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունն ու իրականացումը քրեակատարողական ծառայության գործունեության արդյունավետության բարձրացման լույսի ներքո

Նոտարական համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացում

Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս անհրաժեշտություն է առաջացել միջոցառումներ ձեռնարկել տակավին վերջերս ներդրված նոտարի կողմից մեկ պատուհանի սկզբունքի հետ կապված հարաբերությունների առավել արդյունավետ կարգավորման, նոտարական գործարքների բողոքարկման և

	նոտարների շրջանում էլեկտրոնային միջոցների ու ինտերնետի կիրառման հետ կապված հարաբերությունների կարգավորման առումով: Այս ոլորտում առաջացող խնդիրները հիմնականում կապված են նոտարական գործարքների բողոքարկման թվի, նոտարների շրջանում էլեկտրոնային միջոցների և ինտերնետի կիրառման ցածր մակարդակի հետ, որը բավականին բարդեցնում է նոտարների կողմից ժամանակի արդյունավետ կառավարումը Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Անհրաժեշտ օրենսդրական փոփոխությունների և գործնական միջոցառումների իրականացմանն ուղղված անհրաժեշտ քայլերն են՝ 1. նոտարի կողմից մեկ պատուհանի սկզբունքով մատուցվող ծառայությունների թվաքանակի մասնաբաժնի աճին նպաստող միջոցառումների ձեռնարկումը. 2. նոտարական գործարքների բողոքարկման /վիճարկման տոկոսի նվազեցումը. 3. նոտարների շրջանում էլեկտրոնային միջոցների և ինտերնետի կիրառման ավելացում Ակնկալվող արդյունքը Անհրաժեշտ միջոցառումների իրականացման արդյունքում հնարավոր կլինի առավել արդյունավետ ապահովել մարդու իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունն ու իրականացումը նոտարական համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացման լույսի ներքո
Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն	
56.	Ռազմական կրթության չափանիշների ներդրում Գերակա խնդրի կատարումը պայմանավորված է պաշտպանության ոլորտի բարեփոխումների շրջանակներում ռազմական կրթության որակապես նոր համակարգի ներդրման անհրաժեշտությամբ, որի նպատակն է ունենալ արդի միջազգային չափորոշիչներին համապատասխան ռազմական կրթության համակարգ, վերանայել ՀՀ ռազմաուսումնական հաստատությունների կարգավիճակը և ռազմական կրթության ուսուցման գերակայությունները: Գերակա խնդրի կատարումն սկսվել է 2011 թվականից, 2012 թվականի համար նախատեսվում է ռազմական կրթության հայեցակարգից բխող միջոցառումների, դրանցից բխող մարտավարական, օպերատիվ-մարտավարական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորմանն ուղղված կրթության կազմակերպման, սպայական ու պայմանագրային սերժանտական դասընթացների իրականացում, ռազմաուսումնական հաստատությունների կարգավիճակի հստակեցման նպատակով օրենսդրական փոփոխությունների կատարում
57.	Ռազմարդյունաբերական համալիրի զարգացման պետական ծրագրի մշակում և ներկայացում ՀՀ կառավարության աշխատակազմ Գերակա խնդրի կատարումը բխում է Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության հիմնական առաջնահերթություններից մեկը համարվող պետության ռազմական անվտանգության ապահովման նկատառումներից, որի իրականացման գործում վճռորոշ դեր ու նշանակություն ունի պետության ռազմական արդյունաբերության համակարգը: Ռազմարդյունաբերության զարգացվածության աստիճանով է նաև մեծապես պայմանավորված Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանական ներուժն ու տարածաշրջանային և միջազգային զարգացումներում նրա կողմից իրականացվող քաղաքականության ազդեցիկությունն ու կշիռը: Ռազմարդյունաբերության վերածումը տնտեսության կարևորագույն և առաջատար ոլորտներից մեկի, լայն հնարավորություններ կընձեռի գիտելիքահենք և ժամանակակից արտադրությունների ստեղծման, ինչպես նաև՝ տարածաշրջանային և միջազգային տնտեսական գործընթացներին ինտեգրման համար: Գերակա խնդրի կատարմանն ուղղված քայլերն են լինելու սպառազինության և ռազմական տեխնիկայի, ռազմատեխնիկական ունեցվածքի արտադրության,

	արդիականացման և նորոգման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության արդյունաբերության և գիտատեխնիկական ոլորտի կազմակերպությունների և մարդկային ներուժի առավելագույն օգտագործումը, ռազմական դրության ժամանակաշրջանում արդյունաբերության ոլորտի գորահավաքային ծավալման առաջադրանքների նախատեսման իրական հնարավորությունների ուսումնասիրումը, նյութատեխնիկական և մտավոր կարողությունների կենտրոնացումն ու դրանց արդյունավետ կառավարումը ռազմական անվտանգության ապահովման առանցքային խնդիրների լուծման գործընթացում
Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարություն	
58.	ՀՀ Նախագահի սահմանած արտաքին քաղաքական ուղենիշների և Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարության հիմնադրույթների իրականացմանն ուղղված աշխատանքներ Մեր տարածաշրջանում դեռևս առկա են չկարգավորված հակամարտություններ, տարածայնություններ, պահպանվում է բաժանարար գծերի խորացման միտումը, ձևավորված չեն կայունության, անվտանգության, հաղորդակցության ուղիների ու տնտեսական համագործակցության համընդհանուր և միասնական համակարգեր: Հայաստանի և ընդհանրապես տարածաշրջանի անվտանգությունն ու կայուն զարգացումը գլխավորապես պայմանավորված են հարևան երկրների հետ և նրանց միջև հարաբերություններով, ինչպես նաև մեր տարածաշրջանի վրա անմիջական և ոչ անմիջական միջազգային ազդեցություններով ու զարգացումներով: ՀՀ Նախագահի սահմանած արտաքին քաղաքական ուղենիշների և Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարության արտաքին քաղաքական խնդիրների լուծմանն ուղղված քայլերի հիմնական նպատակներն են՝ երկրի արտաքին անվտանգության ապահովումը, տարածաշրջանում կայունության հաստատումը, լարվածության օջախների հնարավոր բռնկումների կանխարգելումը, ԼՂ-ի խնդրի խաղաղ կարգավորումը, հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչումը: Տարածաշրջանում համագործակցության միջավայրի և անվտանգության համակարգի ձևավորման, հարևան պետությունների միջև կառուցողական հարաբերությունների և փոխվստահության հաստատման, տարածաշրջանում ազդեցություն ունեցող ուժերի հետ փոխշահավետ հարաբերությունների կառուցման արդյունքում կապահովվեն Հայաստանի հետագա զարգացման համար անհրաժեշտ արտաքին բարենպաստ պայմաններ ու երաշխիքներ
59.	Եվրոպական ուղղության խորացում ՀՀ Նախագահի սահմանած արտաքին քաղաքական ուղենիշներով և Հայաստանի ազգային անվտանգության ռազմավարությամբ հաստատված՝ Եվրոպական կառույցների, առաջին հերթին ԵՄ-ի և նրա անդամ երկրների հետ հարաբերությունների զարգացմանն ու ամրապնդմանն ուղղված արտաքին քաղաքական առաջնային ուղղություններով 2012 թ. աշխատանքները տարվելու են համաձայն՝ 1. ՀՀ Նախագահի 2010 թ. հուլիսի 15-ի ՆԿ-115-Ա կարգադրության՝ ՀՀ և ԵՄ-ի միջև Ասոցիացման համաձայնագրի շուրջ բանակցությունների համար պատասխանատու թիմ և ոլորտային աշխատանքային խմբեր ստեղծելու մասին. 2. ՀՀ Նախագահի կողմից 2011 թ. հունիսին Եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ Ժ. Բառոզուին ներկայացված «Հայաստանի Հանրապետությունում Արևելյան գործընկերության շրջանակներում իրականացվող բարեփոխումների խթանման ռազմավարության» դրույթների Նշված ուղղություններով արդյունավետ գործունեությունը նպաստավոր պայմաններ կապահովի ՀՀ կառավարության հիմնական գերակայության՝ կայուն զարգացման ապահովման կարևոր խնդիրների կատարման համար

60.	Աջակցություն արտաքին տնտեսական ոլորտին Նշված գործողությունների անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության վարած քաղաքականության, որոշումների ու ծրագրերի իրականացման խնդիրներից: ՀՀ տնտեսության հզորացման և արտաքին շուկաներում մրցունակության բարձրացման, ազգային անվտանգության և միջազգային հեղինակության պահպանման նպատակով անհրաժեշտ են համալիր քայլեր՝ տնտեսության կառուցվածքի այժմեականացման, ներուժի բազմապատկման և կայուն զարգացման համար: Այս ուղղությամբ կարևոր է շարունակել հաստատել ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության մասնակցության նոր ձևեր և պատասխանատվության նոր մեխանիզմներ: Քաղաքական օրակարգի հետ միասին ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության կառույցի բոլոր ստորաբաժանումների գործունեությունը պետք է ուղղված լինի ՀՀ տնտեսության համապարփակ զարգացման խնդիրների լուծմանը: ՀՀ դիվանագիտական համակարգի առավել ակտիվ ընդգրկումը ՀՀ տնտեսական զարգացման գործում կնպաստի մեր տնտեսական շահերի ապահովմանը, ֆինանսական և մարդկային ռեսուրսների արդյունավետ կիրառմանը, փորձի, ժամանակակից տեխնոլոգիաների և հմտությունների ձեռքբերմանը
61.	Մարդու իրավունքների ոլորտ. ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների և մոնիթորինգային մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների իրականացման ապահովում (ՄԱԿ-ի ՄԻԽ-ի համընդհանուր վերանայման գործընթացի շրջանակներում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների իրականացման ապահովում) Մարդու իրավունքների ոլորտում ՀՀ ստանձնած միջազգային պարտավորությունների և մոնիթորինգային մարմինների կողմից տրված հանձնարարականների իրականացման խնդիրների գերակայությունները թելադրված են միջազգային գործընթացների հետ համահունչ քայլերու, միջազգային ակտիվ ներգրավվման միջոցով երկրի ազգային շահերը պաշտպանելու ՀՀ ազգային անվտանգության ռազմավարության դրույթով: Այս գերակա խնդրի լուծմանն ուղղված 2012 թ. համար նախանշված քայլերի լիարժեք իրականացումը կապահովի Հայաստանի միջազգային բարձր հեղինակությունը, կկանխարգելի միջազգային կառույցների կողմից ՀՀ-ի վերաբերյալ անցանկալի որոշումների կայացումը, կնպաստի երկրի շահերին առնչվող խնդիրների շուրջ միջազգային կազմակերպությունների կողմից առավել շահեկան դիրքորոշումների ձևավորմանը Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե
62.	Բազային երկրատեղեկատվական համակարգերի ստեղծումը Երևան քաղաքի կենտրոն վարչական շրջանում Բազային երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծման աշխատանքներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի հունվարի 20-ի «Հայաստանի Հանրապետության երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծման և վարման հայեցակարգը հաստատելու մասին» N 197-Ն որոշմամբ հաստատված հայեցակարգի պահանջներին համապատասխան: 2012 թվականին նախատեսվող աշխատանքի նպատակը Հայաստանի Հանրապետությունում ժամանակակից պահանջներին բավարարող բազային երկրատեղեկատվական համակարգի ստեղծումն է Երևան քաղաքի Կենտրոն վարչական շրջանի տարածքի մասին: Այն անհրաժեշտ է Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին տնտեսության՝ տարբեր ոլորտների խնդիրների արդյունավետ լուծման, հանրապետության բնական և տնտեսական ռեսուրսների վերաբերյալ տվյալների (քարտեզագրական և տեքստային) պետական միասնական տեղեկատվական բանկի ստեղծման ու հանրապետության ռեսուրսների կառավարման արդյունավետության բարձրացման համար

63.	WGS-84 (ՎԻ ՋԻ ԷՍ-84) գեոդեզիական կորդինատային համակարգում մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծման աշխատանքները WGS-84 (ՎԻ ՋԻ ԷՍ-84) գեոդեզիական կորդինատային համակարգում մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծումն անհրաժեշտ է տնտեսության տարբեր բնագավառների (քաղաքաշինական, բնապահպանական, արդյունաբերության, կադաստրի, տարածքների պլանավորման, գյուղատնտեսական հողերի հաշվառման, հողերի միավորման, հողերի օգտագործման և գոտևորման սխեմաների կազմման, վարչատարածքային միավորների (համայնքների) սահմանների ամրացման, վարչական և տնտեսական գործունեության, մելիորացիայի, երկրաբանական հետախուզական աշխատանքների, անտառատնտեսության և այլն) խնդիրների լուծման, օգտագործողների լայն շրջանակների համար բաց հրատարակման տեղագրական և կադաստրային քարտեզների հասանելիության ապահովման, ինչպես նաև մեկ միասնական քարտեզագրական հիմքի ստեղծման համար: Այդ նպատակով 2009 թվականին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից որպես գերակա խնդիր էր սահմանվել Հայաստանի Հանրապետության պետական մասշտաբային շարքի տեղագրական և կադաստրային քարտեզների տեղափոխումը WGS-84 (ՎԻ ՋԻ ԷՍ-84) համաշխարհային գեոդեզիական կորդինատային համակարգ: 2009-2011 թվականներին իրականացվել են Հայաստանի Հանրապետության 4 մարզերի տեղագրական և կադաստրային քարտեզների տեղափոխումը WGS-84 (ՎԻ ՋԻ ԷՍ-84) համակարգ: 2012 թվականին նախատեսվում է տեղափոխել 2 մարզերը
64.	Հայաստանի Հանրապետության մասշտաբային շարքի տեղագրական քարտեզների թարմացում, տիեզերալուսանկարահանման աշխատանքների միջոցով Տեղագրական քարտեզների ստեղծման և թարմացման ուղղությամբ իրականացվող աշխատանքների հիմնական նպատակը երկրի պետական, տարածքային և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, տնտեսության տարբեր ճյուղերին, ինչպես նաև գիտության, կրթության, պաշտպանության և այլ բնագավառներին արդիական ու ժամանակակից պահանջներին համապատասխանող տիեզերալուսանկարահանման թարմ տվյալների հիման վրա հայերենով ստեղծված քարտեզագրական նյութերով ապահովումն է, ինչպես նաև տեղագրական քարտեզների և դրանց մասին տեղեկատվական բանկի ստեղծումն ու կառավարումն է: Տեղագրական քարտեզների ստեղծման և թարմացման անհրաժեշտությունն ու առաջնահերթությունը բխում է նաև նրանից, որ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքը կծածկվի տիեզերալուսանկարների և օդալուսանկարների հիման վրա ստեղծված տեղագրական թվային քարտեզներով, որը հիմք կարող է հանդիսանալ պետական և համայնքային խնդիրների համար մեկ քարտեզագրական հիմքի ստեղծման ու ներդրման համար: Այս աշխատանքները շարունակական են և պետք է իրականացվեն յուրաքանչյուր տարի
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առնթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն	
65.	Պետական կառավարման մարմինների և պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների կողմից օգտագործվող պետական սեփականություն հանդիսացող տարածքների օպտիմալացում ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հունվարի 26-ի N 346-Ն որոշման համաձայն պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին անհատույց օգտագործման իրավունքով ամրացված անշարժ գույքը հանձնվում է ՀՀ կառավարությանն առնթեր պետական գույքի կառավարման վարչությանը: Համաձայն նույն որոշման ՀՀ կառավարությանն առնթեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը նշված կազմակերպությունների հետ

	կնքում է անշարժ գույքի անհատույց անժամկետ օգտագործման պայմանագիր: Սակայն օգտագործման հանձնվող անշարժ գույքն ամբողջությամբ չի օգտագործվում նշված կազմակերպությունների կողմից, մինչդեռ պետական կառավարման մարմինները և պետական ոչ առևտրային այլ կազմակերպություններն ունեն բնականոն գործունեության համար անհրաժեշտ անշարժ գույքի պահանջարկ: Նախատեսվում է իրականացնել պետական կառավարման մարմինների և պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների կողմից օգտագործվող պետական սեփականություն հանդիսացող տարածքների ուսումնասիրություն, պետական կառավարման մարմիններին անհրաժեշտ անշարժ գույքի պահանջարկի հստակեցում և ելնելով ուսումնասիրության արդյունքներից ներկայացնել դրանց օպտիմալացման, ինչպես նաև օգտագործման վերաբերյալ առաջարկություններ
66.	Պետական գույքի օտարման գործարքների թափանցիկության և հրապարակայնության ապահովում Պետական գույքի օտարման գործարքների թափանցիկության և հրապարակայնության ապահովման նպատակով նախատեսվում է օտարման ենթակա պետական գույքի վաճառքի համար կազմակերպվող աճուրդներն իրականացնել էլեկտրոնային եղանակով: Պետական գույքի օտարման նպատակով կազմակերպվող աճուրդներն էլեկտրոնային եղանակով իրականացնելու արդյունքում աճուրդը կլինի առավել թափանցիկ, հրապարակային, հնարավորություն կընձեռնի հասարակության ավելի լայն զանգվածին մասնակցել աճուրդների, ինչը կնպաստի պետական գույքի աճուրդների կայացման աստիճանի բարձրացմանը, ինչպես նաև օտարերկրյա ներդրումների խթանմանը: Աճուրդին մասնակցելու ավելի դյուրին պայմանների առկայությունը կբարձրացնի գնորդների կողմից աճուրդների մասնակցության թիվը, ինչը կնպաստի օտարվող պետական գույքի մեկնարկային գնի բարձրացմանը, ՀՀ պետական բյուջե լրացուցիչ գումարների մուտքագրմանը, ինչպես նաև կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանը: Էլեկտրոնային աճուրդների կազմակերպումը պետական գույքի օտարման գործընթացում կտրուկ բարեփոխում է, որը կնպաստի նաև օտարման գործընթացի մասին հասարակության դրական կարծիքի ձևավորմանը
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առնչվող Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն	
67.	Երևան քաղաքի հասարակական վայրերում տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերում և համակարգի ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) «Երևան քաղաքի հասարակական վայրերում տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերում և համակարգի ներդրում» գերակա խնդրի իրականացման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հասարակական կարգի պահպանության, հասարակական անվտանգության ապահովման, հասարակական վայրերում հանցագործությունների, վարչական իրավախախտումների հայտնաբերման, կանխման, խափանման և բացահայտման նպատակով օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտությամբ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս Երևան քաղաքի հասարակական կարգի պահպանության ծառայությունը հագեցած չէ ժամանակակից տեխնիկական միջոցներով, մասնավորապես, տեսադիտման սարքավորումներով, որոնցով ավելի դյուրին կդառնա հասարակական վայրերում հանցագործությունների, վարչական իրավախախտումների հայտնաբերման, կանխման, խափանման և բացահայտման գործը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նշված խնդիրը լուծելու համար 2012 թվականին անհրաժեշտ է ձեռք բերել տեսադիտման սարքավորումներ՝ Երևան քաղաքի հասարակական վայրերում տեղադրելու համար

2. Կարգավորման առարկան

«Երևան քաղաքի հասարակական վայրերում տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերում և համակարգի ներդրում» գերակա խնդիրը ենթադրում է՝

2.1. համակարգի ներդրման նպատակով անհրաժեշտ սարքավորումների ձեռքբերում, մասնավորապես՝

- (IP, պտտվող, մեծացնող տեսախցիկներ - 22 հատ
- օպտիկական վերավիճիչներ - 44 հատ
- օպտիկական վերավիճիչի պահարան - 22 հատ
- տեսասերվեր - 2 լրակազմ
- օպտիկա-մանրաթելային կապուղի - 22 հասցեների համար)

2.2. Տեսախցիկների տեղադրում Երևան քաղաքի 21 հասցեներում՝

- 1) ՀՀ կառավարության շենք (Կառավարական տուն)։
- 2) ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության շենք։
- 3) «Արմենիա Մարիոթ» հյուրանոց։
- 4) ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության շենք։
- 5) Հայաստանի ազգային պատկերասրահ։
- 6) Ա. Սպենդարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոն (2)։
- 7) Հյուսիսային պողոտայի 4-րդ բարձրահարկ էլիտար շենք։
- 8) Մատենադարան։
- 9) «Լեռնամետալուրգիայի ինստիտուտ» ՓԲԸ, Կոյունի 14։
- 10) «Գրանդ Քենդի» հայ-կանադական ՀՁ-ի շենք, Մաշտոց 54։
- 11) ՀՀ Նախագահի նստավայր։
- 12) ՀՀ Ազգային ժողովի շենք։
- 13) Բաղրամյան-Պողոտյան խաչմերուկ, Բաղրամյան-25։
- 14) «Մոսկվա» կինոթատրոն ՄՊԸ-ի շենք։
- 15) Սախարովի հրապարակ- հրշեջ մաս։
- 16) Գարեգին Նժդեհի հրապարակ- «ԱԿԲԱ-Կրեդիտ-Ազրիկոլ բանկ», Բագրատունյաց 16/2։
- 17) Մաշտոցի պողոտայի փակ շուկա։
- 18) Գրիգոր Լուսավորչի- 17 շենք։
- 19) Երևանի քաղաքապետարան։
- 20) «Մոսկվայի տուն» մոսկովյան մշակութագործարարական կենտրոն Երևանում։
- 21) Գ. Մունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոն

2.3. Համակարգի շահագործում

3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Երևան քաղաքի հասարակական վայրերի համար տեսադիտման սարքավորումների ձեռքբերման և համակարգը ներդնելու արդյունքում իրավախախտումների հայտնաբերումը, նախականիումը և օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների ձեռնարկումը կլինի առավել օպերատիվ և արդյունավետ

68.	Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի գործարկում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի գործարկումը 2012 թվականին ևս ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության կողմից իրականացվելիք գերակա խնդիր է հանդիսանում, քանի որ հենց այդ ժամանակահատվածում է նախատեսվում ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության ԱՎ-ի վարչությունում տեղադրել էլեկտրոնային անձնագրերում և նույնականացման քարտերում անհատական տվյալների մուտքագրման (պերսոնալացման) համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցները, ինչպես նաև անձնագրային ծառայությունների անձնկազմի ուսուցման իրականացումն ու հասարակության լայն հատվածին նոր անձնագրային համակարգի վերաբերյալ իրավական բավարար տեղեկատվության տրամադրումը 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի ներդրմանն ուղղված միջացառումներն ավարտված չեն. համակարգի գործարկումը հնարավոր կլինի 2012 թվականին՝ անհրաժեշտ նախապայմանների ապահովման պարագայում 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի գործարկումը 2012 թվականի գերակա խնդիր ճանաչվելու դեպքում կապահովվի համակարգի արդյունավետ գործարկումը 2. Կարգավորման առարկան Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի գործարկումը ենթադրում է էլեկտրոնային անձնագրերում և նույնականացման քարտերում անհատական տվյալների մուտքագրման (պերսոնալացման) անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների տեղադրում ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչությունում, անձնագրային ծառայությունների անձնկազմի ուսուցման ծրագրերի հաստատում և ուսուցման կազմակերպում, ինչպես նաև անձնագրային նոր համակարգի օրենսդրության կիրառման վերաբերյալ իրավական իրազեկում զանգվածային լրատվամիջոցներով 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաչափական կողմնորոշիչներ պարունակող էլեկտրոնային անձնագրերի և նույնականացման քարտերի համակարգի գործարկումը 2012 թվականի գերակա խնդիր ճանաչվելու դեպքում կապահովվի համակարգի արդյունավետ գործարկումը
69.	Երևան քաղաքի ճանապարհներին, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգի ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում արագության վերահսկման ավտոմատ

	համակարգի ներդնումը պայմանավորված է ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումներն առավել օպերատիվ հայտնաբերելու, նախականխելու և օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցներ ձեռնարկելու անհրաժեշտությամբ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս առավել ծանրաբեռնված երթևեկություն ունեցող վայրերում, մասնավորապես, Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում տեղադրված չեն արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգեր, ինչը զգալիորեն նվազեցնում է ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումները հայտնաբերելու արդյունավետությունը 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում առաջարկվում է ներդնել արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգ 2. Կարգավորման առարկան Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգի ներդնումը ենթադրում է համապատասխան տեխնիկական միջոցների ձեռքբերում և տեղադրում 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Երևան քաղաքում, ինչպես նաև Երևան-Սևան և Երևան-Արտաշատ ճանապարհահատվածներում արագության վերահսկման ավտոմատ համակարգ ներդնելու արդյունքում ճանապարհային երթևեկության կանոնների խախտումների հայտնաբերումը, նախականխումը և օրենքով նախատեսված պատասխանատվության միջոցների ձեռնարկումը կլինի առավել օպերատիվ և արդյունավետ
70.	Երևան քաղաքում տրանսպորտային միջոցի գրանցման և հաշվառման գործողության իրականացման ժամկետի կրճատում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Գերակա խնդրի իրականացումը պայմանավորված է քաղաքացիներին որակյալ և պարզեցված ընթացակարգով ծառայություններ մատուցելու անհրաժեշտությամբ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս, անբավարար շենքային պայմանների և անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների և համակարգչային ծրագրերի բացակայության պատճառով Երևան քաղաքում տրանսպորտային միջոցի գրանցման ու հաշվառման գործողությունն իրականացվում է 60-90 րոպեի ընթացքում, ինչի արդյունքում գոյանում են հերթեր, որոնք էլ առաջ են բերում քաղաքացիների արդարացի դժգոհությունը մատուցվող ծառայությունների հանդեպ 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Երևան քաղաքում շահագործման հանձնելով տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման ստորաբաժանման նոր վարչական շենք՝

	կահավորված անհրաժեշտ գույքով ու տեխնիկական միջոցներով և ապահովված համապատասխան համակարգչային ծրագրերով, հնարավորություն կատելծվի տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման գործողությունն իրականացնել «հոսքագծի» եղանակով՝ 30-35 րոպեի ընթացքում 2. Կարգավորման առարկան Երևան քաղաքում տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման ստորաբաժանման նոր վարչական շենքի շահագործման հանձնելը ենթադրում է ավարտել շինարարական և վերանորոգման աշխատանքները, տեղադրել անհրաժեշտ կահույքը, գույքն ու տեխնիկական միջոցները, ապահովել համապատասխան համակարգչային ծրագրերով, որի արդյունքում հնարավորություն կատելծվի տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման գործողությունն իրականացնել «հոսքագծի» եղանակով՝ 30-35 րոպեի ընթացքում 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Երևան քաղաքում տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման ստորաբաժանման նոր վարչական շենքի շահագործման հանձնելու արդյունքում ակնկալվում է կրճատել տրանսպորտային միջոցների գրանցման և հաշվառման համար պահանջվող ժամանակը՝ մեկ տրանսպորտային միջոցի գրանցման և հաշվառման գործողությունն իրականացնելով 30-35 րոպեի ընթացքում, ինչպես նաև բարձրացնել մատուցվող ծառայությունների որակը
71.	Երևան քաղաքում վարորդական վկայականի հատկացման գործընթացի պարզեցում, ժամկետների կրճատում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Գերակա խնդրի իրականացումը պայմանավորված է քաղաքացիներին որակյալ և պարզեցված ընթացակարգով ծառայություններ մատուցելու անհրաժեշտությամբ 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս, անբավարար շենքային պայմանների և անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցների և համակարգչային ծրագրերի բացակայության պատճառով Երևան քաղաքում վարորդական վկայականը հատկացվում է 3-5 աշխատանքային օրվա ընթացքում այդ ժամանակահատվածի համար հատկացնելով ժամանակավոր վարորդական վկայական: Այսինքն, քաղաքացին ստիպված է լինում կրկին այցելել Ճանապարհային ոստիկանության ստորաբաժանում և ստանալ վարորդական վկայականը: Բացի այդ, Ճանապարհային ոստիկանությունը չունի քննական ավտոդրոմ, ինչի պատճառով վարորդական վկայական ստանալու գործնական քննությունն անցկացվում է երթևեկության իրական պայմաններում, ինչը հղի է բազմաթիվ վտանգներով 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Երևան քաղաքում շահագործման հանձնել վարորդական վկայական ստանալու քննություններ ընդունող և վարորդական վկայական հատկացնող ստորաբաժանման նոր վարչական շենքն ու քննական ավտոդրոմը՝ կահավորված անհրաժեշտ գույքով ու տեխնիկական միջոցներով և ապահովված քննական տրանսպորտային միջոցներով ու համապատասխան համակարգչային ծրագրերով: Արդյունքում որակավորման քննությունները հանձնելուց և (կամ) սահմանված փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում կհատկացվեն վարորդական վկայականները 2. Կարգավորման առարկան Երևան քաղաքում վարորդական վկայական ստանալու քննություններ ընդունող և վարորդական վկայական հատկացնող ստորաբաժանման նոր վարչական շենքի և քննական ավտոդրոմի շահագործման հանձնելը ենթադրում է ավարտել շինարարական և վերանորոգման աշխատանքները,

	տեղադրել անհրաժեշտ կահույքը, գույքն ու տեխնիկական միջոցները, ինչպես նաև ապահովել քննական տրանսպորտային միջոցներով ու համապատասխան համակարգչային ծրագրերով 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Երևան քաղաքում վարորդական վկայական ստանալու քննություններ ընդունող և վարորդական վկայական հատկացնող ստորաբաժանման նոր վարչական շենքի և քննական ավտոդրոմի շահագործման հանձնելու արդյունքում ակնկալվում է կրճատել վարորդական վկայականներ հատկացնելու համար պահանջվող ժամանակը՝ վարորդական վկայականը հատկացնելով մեկ աշխատանքային օրում՝ որակավորման քննությունները հանձնելուց և (կամ) սահմանված փաստաթղթերը ներկայացնելուց հետո
72.	Ոստիկանության հետ քաղաքացիական հասարակության փոխգործակցության ամրապնդում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) «Ոստիկանության հետ քաղաքացիական հասարակության փոխգործակցության ամրապնդում» նախատեսվել է ոստիկանության համար 2012 թվականի գերակա խնդիր, որի նպատակն է բարձրացնել ոստիկանության հանդեպ հասարակության վստահությունը, ինչպես նաև ներգրավել քաղաքացիական հասարակության իրավախախտումների հայտնաբերման և բացահայտման աշխատանքներում 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս անհրաժեշտություն կա ներդնել հանցագործությունների և այլ իրավախախտումների հայտնաբերման ու բացահայտման աշխատանքներում նոր մեթոդներ, մասնավորապես, այդ աշխատանքներում ներգրավելով նաև քաղաքացիական հասարակության այլ անդամների 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է վերլուծել ոստիկանություն-հասարակություն փոխգործակցության այլ պետություններում առկա փորձը, մշակել կատարվող իրավախախտումները (հանցագործությունները) քաղաքացիների կողմից տարբեր եղանակներով (տեսագրում, ձայնագրում) ամրագրելու և ոստիկանություն ներկայացնելու արդյունավետ մեխանիզմներ 2. Կարգավորման առարկան Ոստիկանության հետ քաղաքացիական հասարակության փոխգործակցության ամրապնդումը ենթադրում է ոստիկանություն-հասարակություն փոխգործակցության մեթոդների ուսումնասիրություն, կատարվող իրավախախտումները (հանցագործությունները) քաղաքացիների կողմից տարբեր եղանակներով (տեսագրում, ձայնագրում) ամրագրելու, ոստիկանություն ներկայացնելու, ինչպես նաև նման անձնաց խրախուսելու արդյունավետ մեխանիզմների մշակում 3. Գերակա խնդրի իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Ոստիկանություն-հասարակություն փոխգործակցության ամրապնդում, կատարվող իրավախախտումները (հանցագործությունները) քաղաքացիների կողմից տարբեր եղանակներով (տեսագրում, ձայնագրում) ամրագրելու և ոստիկանություն ներկայացնելու արդյունավետ մեխանիզմների մշակման արդյունքում հանցագործությունների և այլ իրավախախտումների կանխարգելման ու բացահայտման աշխատանքների արդյունավետության բարձրացում Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առնթր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե
73.	Կոմիտեի մասնագիտական կազմի համալրում բարձր որակավորում ունեցող կադրերով, նոր կադրերի պատրաստում, վերապատրաստում Նշված գերակա խնդիրը պայմանավորված է ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառի կարգավորման հիմնախնդիրների՝ նոր միջուկային

	Էներգաբլոկի կառուցման, գործող ատոմակայանի շահագործման նախագծային ժամկետի երկարաձգման հետ, շրջակա միջավայրի ճառագայթային մոնիթորինգի և ռադիոակտիվ թափոնների ու աշխատած միջուկային վառելիքի անվտանգ կառավարման գործառնությունների հետ: Կոմիտեն մինչև 2016 թվականը պետք համալրվի ևս 25 նոր մասնագետներով, տարեկան 3-5 հոգի՝ կախված նոր բլոկի կառուցման տեմպերից: Էական նշանակություն ունի նաև կոմիտեի մասնագիտական կազմի որակավորման բարձրացման գործընթացի կատարելագործումը, կոմիտեի մասնագետների պատրաստումը և վերապատրաստումը՝ համաձայն ԱԷՄԳ-ի (Ատոմային Էներգիայի միջազգային գործակալություն) և ԵՄ-ի ուղեցույցների պահանջների: Ըստ անհրաժեշտության կոմիտեի կառուցվածքային փոփոխությունների իրականացում
74.	Ատոմային Էներգիայի օգտագործման բնագավառի օրենսդրության համապատասխանեցում ԱԷՄԳ-ի և ԵՄ-ի պահանջներին Կատարելագործել ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառի օրենսդրությունը («Խաղաղ նպատակներով ատոմային էներգիայի անվտանգ օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքը, «Լիցենզավորման մասին» ՀՀ օրենքը և այլ համապատասխան օրենքներ, ինչպես նաև անվտանգության նորմեր, կանոններ, պահանջներ, կարգեր, ուղեցույցներ և այլն)՝ համաձայն ԱԷՄԳ-ի, ԵՄ-ի ստանդարտների և չափանիշների պահանջների և զարգացած երկրների փորձի ու մոտեցումների
75.	Տեսչական ստուգման արդյունավետության բարձրացում Գերակա խնդրի նպատակն է կատարելագործել ատոմային էներգիայի օգտագործման բնագավառում անցկացվող տեսչական ստուգումների պրակտիկան, ներդնել ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների համակարգ, որը հնարավորություն կտա տարբերակված մոտեցում կիրառել ատոմային էներգիայի անվտանգության տեսակետից կարևոր օբյեկտների և այլ օբյեկտների ստուգումների նկատմամբ: Գերակա խնդրի լուծմամբ ակնկալվում է բնագավառում ունենալ ստուգումների ժամանակակից համակարգ, նպատակային գործառնությունների հստակ ամրագրմամբ ստուգումների մեխանիզմ՝ ապահովելու անվտանգության պետական կարգավորումը՝ ՀՀ միջազգային պայմանագրերին համապատասխան
ՀՀ կառավարությանն առնթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչություն	
76.	Քաղաքացիական ավիացիայի ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության երկկողմանի միջազգային հարաբերությունների ընդլայնում 1. Նպատակն է իրավական հիմքի ապահովումը Հայաստան-Արաբական Միացյալ Էմիրություններ, Հայաստան-Իսլանդիա և Հայաստան-Թուրքմենստան կանոնավոր օդային հաղորդակցությունների ձևավորման և (կամ) շահագործման համար: Դրա անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ներկայումս օդային հաղորդակցությունների մասին միջկառավարական համաձայնագրերի դրույթների նկատմամբ կիրառվող միջազգային պահանջներով 1.1. Դեռևս 2002 թվականին նախաստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Արաբական Միացյալ Էմիրությունների կառավարության միջև օդային հաղորդակցությունների մասին իրենց համապատասխան տարածքների և տարածքներից դուրս» համաձայնագիրն ավարտին հասցնելու (ստորագրելու) նպատակով: 2010 թվականին Մոնտեգո Բեյ քաղաքում նախաստորագրված «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Իսլանդիայի

	կառավարության միջև օդային հաղորդակցությունների մասին» համաձայնագրի ստորագրումն ապահովելու նպատակով: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 2009 թվականի դեկտեմբերի 17-ի N 1456-Ա որոշմամբ հավանության արժանացած «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Թուրքմենստանի Հանրապետության կառավարության միջև օդային հաղորդակցությունների մասին» համաձայնագրի նոր նախագծի ստորագրմանն ուղղված անհրաժեշտ քայլերի ապահովման նպատակով 1.2. Հաջորդ քայլերը նպատակաուղղված կլինեն համաձայնագրերի ստորագրման ապահովմանը և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով դրանց ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ գործնականում կիրառմանը 2. Կարգավորման առարկան է օդային հաղորդակցությունների մասին երկկողմանի միջկառավարական համաձայնագրերի կնքումը 3. Նշված համաձայնագրերի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքներն են՝ - կողմերի նշանակված ավիափոխադրողների համար իրավական հիմքի ապահովումը կանոնավոր հիմունքով Հայաստանի և Արաբական Միացյալ Էմիրությունների, Հայաստանի և Իսրայելի, Հայաստանի և Թուրքմենստանի միջև թռիչքների իրականացման համար. - երկու պետությունների միջև առևտրատնտեսական և մշակութային կապերի հետագա զարգացումը. - օգտագործելով Հայաստանի Հանրապետության յուրահատուկ աշխարհագրական դիրքը՝ ուղևորների համար չվերթների հարմար համակցումների ստեղծումը, զբոսաշրջության խթանումը, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային օդանավակայանների առավել արդյունավետ շահագործումը՝ ի հաշիվ նաև տարանցիկ ուղևորահոսքի աճի
77.	ԻԿԱՕ-ի բնութագրերի վրա հիմնված նավիզացիայի (PBN) կոնցեպցիայի ներդրումը «Զվարթնոց» անրողրոմում և «Էրեբունի» անրողրոմի օդային տարածքի վերաձևավորում 1. Հիմք ընդունելով 2010 թվականին կայացած ԻԿԱՕ-ի 37-րդ ասամբլեայի A37-11 բանաձևով ընդունված պահանջը՝ բնութագրերի վրա հիմնված նավիզացիայի (PBN) կոնցեպցիայի ներդրման վերաբերյալ, ինչպես նաև անրողրոմի շրջանում իրականացվող թռիչքների նավիզացիոն շեղումները նվազեցնելու նպատակով անհրաժեշտություն է առաջացել «Զվարթնոց» անրողրոմում ներդնել բնութագրերի վրա հիմնված նավիզացիայի (PBN) կոնցեպցիան: 2010 թվականին «Եվրոկոնտրոլ» կազմակերպության կողմից անցկացված աուդիտի հաշվետվությունում արձանագրված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման գործընթացի շրջանակներում անհրաժեշտություն է առաջացել փոխելու «Էրեբունի» անրողրոմի կարգավիճակը, մասնավորապես, այն սահմանելով որպես չկառավարվող անրողրոմ քաղաքացիական ոչ կանոնավոր միջազգային թռիչքների համար 1.1. Կոնցեպցիայի ներդրումը նպատակաուղղված է թռիչքների անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը: Իսկ «Էրեբունի» անրողրոմի կարգավիճակի փոփոխությունը նախատեսում է անրողրոմի օդային տարածքի վերաձևավորում 1.2. Կոնցեպցիայի ներդրումն ապահովելու համար անհրաժեշտ է՝ - բնութագրի վրա հիմնված նավիզացիայի (PBN) վայրէջքային սխեմաների հաշվարկում. - անվտանգության մակարդակի գնահատում և անվտանգության փաթեթի մշակում: «Էրեբունի» անրողրոմի օդային տարածքի վերակազմակերպման համար անհրաժեշտ է՝ - «Էրեբունի» անրողրոմի շրջակայքի օդային տարածքի նոր կառուցվածքային նախագծի մշակում. - նախագծի համաձայնեցում շահագրգիռ գերատեսչությունների հետ և հաստատում.

	- վայրէջքային սխեմաների և «Էրեբունի» աներոդրոմի շրջակայքի նոր փոփոխված օդային տարածքի ներդրում և դրանց վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակում 2. «Զվարթնոց» աներոդրոմում բնութագրերի հիմնված սավիզացիայի (PBN) կոնցեպցիայի ներդրման նպատակը թռիչքների անվտանգության մակարդակի և աներոդրոմի որակական տվյալների բարձրացումն է: Իսկ «Էրեբունի» աներոդրոմի օդային տարածքի վերակազմակերպման նպատակ՝ միջազգային կառույցների պահանջների համապատասխան կարգավիճակի ամրագրումն է 3. Կարգավորման առարկա է հանդիսանում ՀՀ և օտարերկրյա ավիաընկերությունների օդանավերի սպասարկումը ժամանակակից պահանջներին համապատասխան և «Եվրոկոնտրոլ» կազմակերպության դիտողությունների կատարումը
78.	Հայաստանի Հանրապետությունում փոքր ավիացիայի զարգացում 1. Հինք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հունվարի 8-ի նիստի N 1 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած՝ փոքր ավիացիայի զարգացման հայեցակարգը, ներքին տրանսպորտային համակարգի զարգացման (սիրողական, մարզական, գրոսաշրջային, գործնական, անձնական) պահանջը, ինչպես նաև տնտեսության զարգացման պահանջների բավարարման համար անհրաժեշտություն է առաջացել ձեռնարկել միջոցառումներ՝ ուղղված Հայաստանի Հանրապետությունում փոքր ավիացիայի ներդրմանը և զարգացմանը: Գլխավոր վարչության կողմից փոքր ավիացիայի զարգացման նպատակով կատարվեցին աշխատանքներ՝ կապված թռիչքային և ավիացիոն անվտանգության, թռիչք-վայրէջքների սխեմաների առումով և պարբերաբար հանրությանը տեղեկացվում էր հետաքրքրություն ստեղծելու և ցանկություն ունեցողներին ներգրավելու նպատակով 1.1. Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվում է միայն միջազգային թռիչքներ: Գլխավոր վարչության խնդիրն է ապահովել ներքին օդային տրանսպորտի զարգացման գործընթաց 1.2. Ներքին օդային տրանսպորտի զարգացման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ հիմնական միջոցառումները՝ - ուսումնասիրել տարբեր պետությունների փորձը. - ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայի ոլորտում ստեղծել ավիացիոն ակումբ. - ՀՀ քաղաքացիական ավիացիայում գրանցել փոքր օդանավեր 2. Հայաստանի Հանրապետությունում ներքին օդային տրանսպորտի զարգացում ակումբների ստեղծում 3. Հայաստանի Հանրապետությունում փոքր ավիացիայի ներդրումն ունի ռազմավարական նշանակություն և հնարավորություն կտա արդյունավետ և ժամանակի մեծ խնայողությամբ կազմակերպել անհրաժեշտ բազմաբնույթ օդային փոխադրումներ (գրոսաշրջային, գործնական, անձնական, սիրողական, մարզական) և այլ աշխատանքներ
79.	«Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի նոր ուղևորային համալիրի հատուկ և հարակից կառույցների շինարարություն և արդիականացում, «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի տարածքում բնակելի շենքերի բնակարանների սեփականատերերին և նախկին հանրակացարանների սենյակներում փաստացի բնակվող բնակիչների համար նոր բնակարաններով ապահովելու նպատակով աշխատանքների իրականացում 1. 2011 թվականին շահագործման է հանձնվել «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի նոր ուղևորային համալիրը, ինչը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել ուղևորափոխադրումների սպասարկման որակը, պարզեցնել ընթացակարգերը և կիրառել նորագույն

տեխնոլոգիաներ:

Քաղաքացիական ավիացիայի համար գերակա խնդիր է, որ նորագույն տեխնոլոգիաներով արդիականացված «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի նոր ուղևորային համալիրն ունենա նաև նախագահական և ուղևորների բարձրակարգ սպասարկման նոր սրահներ, ինչպես նաև օդանավակայանում ծառայություններ իրականացնող կազմակերպությունների համար ստեղծվի համապատասխան աշխատանքային տարածքներ:

Պետք է նաև իրականացնել միջոցառումներ ուղղված օդանավակայանին հարակից տարածքում գտնվող բնակելի շենքերի բնակարանների սեփականատերերի և նախկին հանրակացարանների սենյակներում փաստացի բնակվող բնակիչների համար նոր բնակելի շենքերի կառուցման աշխատանքներին

1.1. Ներկայիս ուղևորահոսքի պայմաններում, այժմ գործող նախագահական և ուղևորների բարձրակարգ սպասարկման սրահները համահունչ չեն «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի նոր ուղևորային համալիրին և կառուցված են եղել հին ուղևորափոխադրումների համալիրին համապատասխան: «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանում ծառայություններ իրականացնող կազմակերպությունները տեղակայված են եղել հին ուղևորափոխադրումների համալիրում: Իսկ ինչ վերաբերում է բնակելի շենքերին, սպա նշենք, որ ներկայումս «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի տարածքում առկա բնակեցված շենքերը հարմար չեն տեղակայված թոխչքային անվտանգության նկատառումներից ելնելով և կարող են խանգարել հետագայում այդ տարածքում ազատ տնտեսական գոտու ենթակառուցվածքները կառուցելու ժամանակ

1.2. «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի ամբողջական և արդիական շահագործման ապահովման նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները՝

- ավարտել նախագահական, պաշտոնական պատվիրակությունների և բարձրակարգ ուղևորների սպասարկման համար նախատեսված սրահների կառուցման աշխատանքները.
- հին բարձրակարգ ուղևորների սպասարկման սրահի շենքում վերանորոգել և օդանավակայանի տարածքում ծառայություններ իրականացնող կազմակերպություններին հանձնել նոր աշխատասենյակներ (ոստիկանություն, մաքսային, սահմանապահ, սննդի անվտանգություն, անձնագրերի և վիզաների տրամադրման).
- նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի հաստատում և բնակելի շենքերի կառուցման շինարարական աշխատանքների մեկնարկ

2. Որպեսզի օտարերկրյա, այդ թվում՝ պետությունների առաջին դեմքերի գլխավորած պատվիրակությունների և ուղևորների բարձրակարգ սպասարկումը համահունչ լինի նոր շահագործման հանձնված ուղևորահամալիրին, իսկ օդանավակայանում ապահովվի ծառայություն իրականացնող կազմակերպությունների աշխատանքների օպերատիվությունը և արդյունավետությունը, անհրաժեշտություն է առաջացել նոր սրահների կառուցման և ծառայություններ իրականացնող կազմակերպությունների աշխատավայրի տեղափոխման:

«Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի տարածքում բնակվող քաղաքացիներին ապահովել նոր հարմարավետ բնակարաններով

3. Կարգավորման առարկա է հանդիսանում ուղևորների սպասարկման և ավիացիոն անվտանգության մակարդակի բարձրացումն ու համապատասխանեցումը միջազգային չափանիշներին: Բնակիչների բնակարանային պայմանների բարելավում

4. Նորագույն տեխնոլոգիաներով արդիականացված, ուղևորափոխադրումների սպասարկման որակի պատշաճ ապահովման և ընթացակարգերի պարզեցման նպատակով կշահագործվի «Զվարթնոց» միջազգային օդանավակայանի նոր ուղևորային համալիրի նախագահական և ուղևորների բարձրակարգ սպասարկման սրահները, իսկ օդանավակայանի ուղևորների բարձրակարգ սպասարկման հին սրահը կվերանորոգվի և որպես աշխատանքային տարածք կտրամադրվի ծառայություններ իրականացնող կազմակերպություններին: Արդյունքում կլուծվի նաև 176 ընտանիքների սոցիալական խնդիր՝ բնակարանների տրամադրման միջոցով

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առնջեր պետական եկամուտների կոմիտե

80.

Հարկային մարմնի կողմից իրականացվող հսկողություն

1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

Հարկային վարչարարության բարելավման թիրախային ուղղություն է համարվում հարկային հսկողությունը: Հարկային հսկողության արդյունավետության բարձրացման ուղղությամբ ՀՀ կառավարության մոտեցումն այն է, որ հարկային մարմնում ստուգումների ընտրությունը կառուցվի ռիսկային չափանիշների հիման վրա, ինչը հնարավորություն կտա ապահովել թափանցիկ հարկային հսկողություն, ապահովել ստուգումների արդյունավետ ընտրություն և պլանավորում, նվազեցնել ստուգումների ընտրության ժամանակ մարդկային գործոնի ազդեցությունը, նպաստել հարկային կարգապահության բարձրացմանը՝ նպաստելով հարկային եկամուտների ապահովմանը:

Գործնականում հարկային մարմնի կողմից հարկային պարտավորություններից ավել վճարված գումարների հետ վերադարձի և հաշվանցման գործընթացի ընթացակարգի բարդություններով պայմանավորված՝ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի համար առաջնային է նաև ռիսկերի կառավարման հիման վրա ԱԱՀ-ի գերավճարների հայտերի ուսումնասիրության համակարգի ներդրումը

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս հարկային մարմնի կողմից իրականացվող հսկողական աշխատանքները, որոնք ըստ էության ուղղված են հարկային օրենսդրության խախտման դեպքերի բացահայտմանը, բավարար կերպով հիմնված չեն հարկային օրենսդրության խախտման, հարկ վճարողների կողմից հարկերի վճարումից խուսափման, ռիսկերի բացահայտման ընդհանրացման և կանխարգելման մեխանիզմների վրա: Հատկապես դա վերաբերում է հարկային մարմնի կողմից ստուգումների իրականացման և ստուգման ընթացքում սուբյեկտների ընտրության մոտեցումներին: Նշված հարցերի լուծմանն ուղղված ռիսկերի վրա հիմնված ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգի ներդրման համար ապահովված են անհրաժեշտ հիմքերը, սակայն համակարգը դեռևս ամբողջապես չի գործում:

Հարկային եկամուտներում շարունակում են զգալի կշիռ ունենալ հարկային գերավճարները: Գերավճարների վերադարձի գործող համակարգն իր բարդությամբ ամբողջությամբ և ժամանակին չի բավարարում իր առջև դրված խնդիրների ապահովումը

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Նշված խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում է՝

- ռիսկային չափանիշների հիման վրա ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգի ամբողջական գործարկում.
- ներդնել հարկային գերավճարների վերադարձման դյուրացված (ավտոմատացված) համակարգ

2. Կարգավորման առարկան

Ռիսկային չափանիշների հիման վրա ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգի ներդրում:

Ռիսկերի կառավարման հիման վրա ԱԱՀ-ի գերավճարների հայտերի ուսումնասիրության համակարգի ներդրում

3. Ակնկալվող արդյունքը

Հարկային վարչարարության բարեփոխումների շրջանակում նախատեսվում է արդիականացնել հարկային հսկողության մեխանիզմները, որի արդյունքում՝

	• կգործարկվի ռիսկային չափանիշների հիման վրա ստուգման ենթակա հարկ վճարողների ընտրության համակարգը՝ ապահովելով տնտեսավարող սուբյեկտների համար կապահովվի հարկային հսկողության թափանցիկությունը և կբարձրացնի հարկերը կամավոր վճարելու վարքագիծը. • կգործարկվի ռիսկերի կառավարման հիման վրա հարկային գերավճարների հայտերի ուսումնասիրության համակարգը, ինչը կբացատրի սուբյեկտիվ մոտեցումը հայտերի ուսումնասիրության ժամանակ
81.	Հարկ վճարողներին մատուցվող ծառայություններ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Հարկ վճարողների սպասարկման ծառայությունների ընդլայնման շրջանակներում հատկապես կարևորվում է էլեկտրոնային եղանակով հաշվետվությունների ներկայացման համակարգի բարելավմամբ հարկային մարմնի կողմից մատուցվող էլեկտրոնային ծառայությունների ավելացմանն ուղղված աշխատանքների իրականացումը՝ նպատակով հարկային մարմնի և հարկ վճարողի միջև անմիջական շփման հնարավորինս կրճատմանն ու ժամանակին համահունչ որակյալ ծառայությունների մատուցմանը: Հարկ վճարողների սպասարկման որակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների շարքում առաջնայիններից մեկը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ-ի համակարգում էլեկտրոնային կառավարման համակարգի ներդրումն է, որն ուղղված է հարկային մարմնում իրականացվող գործընթացների ավտոմատացմանը, ինչպես նաև հարկ վճարողներին որակյալ ծառայությունների մատուցմանը, այդ թվում՝ հաշվետվությունները հարկային մարմին էլեկտրոնային եղանակով ներկայացմանը և հիշեցում-ծանուցումների ուղարկման ավտոմատ համակարգի համատարած կիրառմանը: Խնդրի կարգավորման մաս կազմող հաջորդ կարևոր բաղադրիչը հարկ վճարողների սպասարկման սրահների գործարկումն է՝ սպասարկման միասնական ստանդարտների ներդրմամբ, հարկ վճարողներին օժանդակող տեղեկատվության հրապարակմամբ Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս հարկ վճարողներին մատուցվող ծառայությունների ընդլայնման և դրանց որակի բարելավման գործընթացի ամբողջովին ավարտված չլինելով պայմանավորված՝ հարկային մարմինը դեռևս չի կարողանում ապահովել սպասարկման բարձր մակարդակ: Բացի այդ, հարկ վճարողների ծանուցագրերի պատրաստումն ու տրամադրումը և այլ գործընթացների ոչ ամբողջական ավտոմատացումն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում հարկային մարմնի գործառնությունների իրականացման վրա՝ հանգեցնելով լրացուցիչ մարդկային ռեսուրսների ներգրավմանը և ժամանակի կորստին: Հարկ վճարողների սպասարկման մակարդակի բարձրացման, հարկ վճարողների ինքնագնահատման համակարգի ներդրման նպատակով նախատեսվում է ստեղծել նոր սպասարկման սրահ՝ ապահովելով հարկ վճարողներին որակյալ ծառայությունների մատուցման առավել լայն շրջանակ Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նշված խնդիրների կարգավորման նպատակով անհրաժեշտ է աշխատանքներ իրականացնել էլեկտրոնային կառավարման համակարգի կատարելագործման ուղղությամբ, ինչը հնարավորություն կընձեռի՝ - բարելավել հաշվետվությունները հարկային մարմին էլեկտրոնային եղանակով ներկայացման ամբողջ շղթան՝ շտկելով հաշվետվություններն էլեկտրոնային ներկայացման առկա խնդիրները՝ ավելացնելով էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող հաշվետվությունների քանակը.

	- ընդլայնել հարկ վճարողներին մատուցվող էլեկտրոնային ծառայությունների շրջանակը՝ մասնավորապես ապահովելով հարկ վճարողներին հիշեցում-ծանուցումների ուղարկման ավտոմատ համակարգի համատարած կիրառումը 2. Կարգավորման առարկան Նշված խնդրի կարգավորման շրջանակներում նախատեսվում է՝ • ավելացնել հարկային մարմնի կողմից մատուցվող էլեկտրոնային ծառայությունները՝ էլեկտրոնային եղանակով հաշվետվությունների ներկայացման համակարգի շրջանակի ընդլայնմամբ. • գործարկել հարկ վճարողների նոր սպասարկման սրահներ՝ սպասարկման միասնական ստանդարտների ներդրմամբ, հարկ վճարողներին օժանդակող տեղեկատվության հրապարակմամբ. • կատարելագործել հաշվետվական համակարգը, այդ թվում՝ հիշեցում-ծանուցումների ուղարկման ավտոմատ համակարգի ձևավորման, համակարգի ամբողջական կիրառման միջոցով 3. Ակնկալվող արդյունքը Նախատեսվում է կատարելագործել էլեկտրոնային կառավարման, ինչպես նաև հաշվետվական համակարգերը՝ նպաստելով հարկային մարմնի կողմից մատուցվող էլեկտրոնային ծառայությունների ավելացմանը, հարկ վճարողների կողմից հաշվետվությունների ներկայացման առումով հարկային կարգապահության բարձրացմանը, էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող հաշվետվությունների քանակը և հարկ վճարողներին մատուցել նոր էլեկտրոնային ծառայությունների ավելացմանը: Նոր սպասարկման սրահների գործարկման արդյունքում հնարավորություն կընձեռվի բարձրացնել հարկ վճարողների սպասարկման մակարդակը՝ խթանելով հարկ վճարողների ինքնագնահատման համակարգի զարգացմանը
82.	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ ՏՏ-ի ենթակառուցվածքներ 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի կարևորագույն խնդիր է միասնական տեղեկատվական բազայից օգտվողների համար դյուրին վերլուծական և տեղեկատվական համակարգի ստեղծումը՝ էլեկտրոնային կառավարման համակարգի ամբողջական ներդրման ու կատարելագործման միջոցով 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի միասնական տեղեկատվական բազայից օգտվողներին տրամադրվում է սահմանափակ հնարավորություններ վերլուծական աշխատանքներ իրականացնելու համար: Միաժամանակ հարկային մարմնում լիարժեք չի գործում էլեկտրոնային կառավարման համակարգը, որը հնարավորություն կտար ստեղծել և կառավարել հարկ վճարողների վերաբերյալ տվյալների ժամանակակից բազա 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նախատեսվում է ներդնել ճկուն և ժամանակակից հարկային տեղեկատվական համակարգ: Առավելագույնի հասցնել հարկ վճարողների և հարկային ծառայության աշխատողների կողմից ՏՏ-ի համակարգերի կիրառումը 2. Կարգավորման առարկան ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի հարկային մարմնի կառավարման արդյունավետության բարձրացում, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կատարելագործում, ժամանակակից էլեկտրոնային կառավարման համակարգի ստեղծում

	3. Ակնկալվող արդյունքը Նշված կատարելագործված համակարգերի գործարկման արդյունքում ակնկալվում է ՊԵԿ-ի գործընթացների ավտոմատացում և ինտեգրում էլեկտրոնային կառավարման այլ համակարգերին, որի արդյունքում ա. կբարձրանա վերլուծական և վարչարարական աշխատանքների արդյունավետությունը. բ. կընդլայնվեն էլեկտրոնային կառավարման հնարավորությունները. գ. կկրճատվեն օգտվողների կողմից ծախսվող աշխատաժամանակը
83.	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի հարկային և մաքսային ծառայողների պարտադիր ուսուցման համակարգի ներդրում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի հարկային և մաքսային ծառայողների պարտադիր ուսուցման համակարգի ներդրման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հարկային վարչարարության հիմնախնդիրների արդյունավետ իրականացմամբ՝ հարկային ծառայողների աշխատանքի արդյունավետության բարձրացմանը 1.1 . Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հարկային մարմնում հարկային ծառայողների վերապատրաստումն ու ուսուցումն իրականացվում է տարեկան կազմվող ծրագրի հիման վրա: Ներկայումս հարկային մարմնում լիարժեք չի գործում հարկային ծառայողների պարտադիր վերապատրաստման համակարգը, առկա չէ աշխատանքային ռեսուրսների վերաբաշխման գործուն մեթոդաբանություն, միաժամանակ համակարգման կարիք ունեն հարկային ծառայողների վերապատրաստման կարիքների ուսումնասիրության, առաջնայնությունների գնահատման հարցերը 1.2 . Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նշված խնդիրների լուծման համար նախատեսվում է ամբողջությամբ գործարկել ուսումնական կենտրոնը: Ներդնել հարկային ծառայողների պարտադիր վերապատրաստման համակարգ՝ մշակելով աշխատողների համար վերապատրաստման ռազմավարություն, ինչպես նաև հաստատելով հարկային ծառայողների պարտադիր վերապատրաստման համար ուսուցման ծրագրերը՝ սահմանելով յուրաքանչյուր տարվա ուսուցման նախապատվությունները, մեթոդները 2. Կարգավորման առարկան ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի հարկային և մաքսային ծառայողների պարտադիր ուսուցման համակարգի ներդրում 3. Ակնկալվող արդյունքը Նշված գերակա խնդրի իրագործմամբ նախատեսվում է կատարելագործել մարդկային ռեսուրսների կառավարման համակարգը: Լիարժեք կգործարկվի ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՊԵԿ-ի ուսումնական կենտրոնը, ինչը կնպաստի աշխատանքի և մատուցվող ծառայությունների որակի բարելավմանը յոթանեղով հարկ վճարողների հարկային պարտավորությունների կամավոր կատարմանը և կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանը
84.	«Գործարարությամբ զբաղվելը» վարկանիշային դասակարգման սանդղակում Հայաստանի դիրքի բարելավում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) Անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի նախընտրական ծրագրից բխող գործարար միջավայրի

	բարելավման միջոցառումների ծրագրով նախատեսված գործողությունների իրականացմամբ «Գործարարությամբ զբաղվելը» վարկանիշային դասակարգման սանդղակում Հայաստանի դիրքի էական բարելավում 1.1. Կարգավորվող հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Տնտեսության զարգացման կարևորագույն նախապայմանը երկրում գործարարության զարգացումն է: Գործարարությանն առնչվող ընթացակարգերն իրենց պարզությամբ և թափանցիկությամբ դեռևս բավարար չեն: Գործարարության զարգացման և օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման պետական քաղաքականությունն ուղղված է առավելագույնս բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը, ազատ մրցակցության խթանմանը, վարչարարական ընթացակարգերի առավելագույնս պարզեցմանը 1.2 . Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առկա խնդիրների լուծման նպատակով աշխատանքներ կտարվեն «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման համար հիմք հանդիսացող բաղադրիչների բարելավման ուղղությամբ, մասնավորապես, հարկային և մաքսային գործընթացների պարզեցում ու թափանցիկության բարձրացում և այլն 2. Կարգավորման առարկան «Գործարարությամբ զբաղվելը» վարկանիշային դասակարգման սանդղակում Հայաստանի դիրքի էական բարելավում 3. Ակնկալվող արդյունքները Արդյունքում ակնկալվում է բարելավվել Հայաստանի դիրքը Համաշխարհային բանկի և Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի կողմից հրապարակվող «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման մեջ՝ վարչարարական ընթացակարգերի առավելագույնս պարզեցմամբ
Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե	
85.	Խմելու ջրի որակի ապահովում, կայուն և հուսալի ջրամատակարարում, ջրի կորուստների կրճատում, ջրամատակարարման տնտեսության աստիճանական ավելացում՝ նախորդ տարվա նկատմամբ առնվազն 1 ժամով, Սևանա լճի բնապահպանական խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում, ինչպես նաև խմելու ջրամատակարարման և ջրահեռացման ոլորտներում շուրջ 450 կմ ջրագծերի և ջրանցքների վերանորոգման ու կառուցման աշխատանքների իրականացում 1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը) Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը կայանում է հանրապետության մի շարք քաղաքների և գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման բարելավմանը, մատակարարվող խմելու ջրի որակի ապահովմանը, կայուն և հուսալի ջրամատակարարմանը, ջրի կորուստների կրճատմանը, ջրամատակարարման տնտեսության աստիճանական ավելացմանը, Սևանա լճի բնապահպանական խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպմանը, ինչպես նաև նոր վարկային ծրագրերի ներգրավմանն ուղղությամբ բանակցությունների վարմանը Կարգավորվող հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Վերջին տարիներին Հայաստանի Հանրապետությունում էական արդյունքներ են արձանագրվել խմելու ջրի հասանելիության, ջրամատակարարման շարունակականության և անվտանգ ջրամատակարարման առումով: Ավելացել է կենտրոնացված ջրամատակարարման սպասարկման ընդգրկվածությունը գյուղական բնակավայրերում:

	Միաժամանակ պետք է նշել, որ դեռևս կան խնդիրներ մի շարք բնակավայրերի անխափան, հուսալի և անվտանգ ջրամատակարարման գործում: Ջրամատակարարման և ջրահեռացման սակագներն ինքնաձայնասածածկող չեն, որոնք խոչընդոտ են հանդիսանում համակարգի կառավարման բարեփոխումների հետագա խորացման ճանապարհին և գործնականում չեն նպաստում մասնավոր ներդրումների ներգրավումը: Նշված խնդիրները մասամբ լուծվում են գործող վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվող լուծումները հնարավորություն կտան ջրային համակարգերի կառավարման բարեփոխումների հետագա խորացմանը, ինչպես նաև մասնավոր ներդրումների ներգրավմանը: Նախատեսվում է նաև բանակցություններ վարել համակարգի կառավարման գործընթացների շարունակման և ընդլայնման ուղղություններով 2. Կարգավորման առարկան Ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հետագա բարեփոխումները նպատակ են հետապնդում բարձրացնելու այդ համակարգերի շահագործման հուսալիությունը և արդյունավետությունը, կրճատելու ջրի կորուստները և բարելավելու ծառայությունների մատուցման որակը 3. Ակնկալվող արդյունքները Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվում է ջրամատակարար կազմակերպությունների կողմից սպասարկվող տարածքներում հուսալի և անվտանգ խմելու ջրի մատակարարման հասանելիության ապահովում, բնակավայրերի ջրամատակարարման ներդրումային ծրագրերի մշակում և իրականացում: Գործող վարկային և դրամաշնորհային ծրագրերի շրջանակներում կիրականացվեն մի շարք քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման բարելավման, Գավառ, Մարտունի և Վարդենիս քաղաքների կոյուղաջրերի մաքրման կայանների շինարարական աշխատանքներ: «Արփա-Սևան» թունելների վերականգնման վարկային ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել գետերից Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման և բնապահպանական կայունության պահպանման նպատակով Սևանա լիճ ջուր տեղափոխվող 48 կմ երկարությամբ Արփա-Սևան հիդրոէներգետիկային թունելի որոշ հատվածների վերականգնումը, վերանորոգումը և շինարարությունը
86.	Ոռոգման համակարգերի վերականգնման ծրագրով Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված շուրջ 50 կմ ոռոգման ջրանցքների վերականգնում 1. Անհրաժեշտությունը (նպատակը) Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը կայանում է ոռոգման ջրամատակարարման համակարգերի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության բարձրացմանը 1.1. Կարգավորվող հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս բանակցային փուլում է գտնվում Համաշխարհային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Ոռոգման համակարգերի վերականգնման հրատապ ծրագիր» լրացուցիչ ֆինանսավորման ծրագիրը: Այդ ծրագրով նախատեսվում է 50 կմ մայր և միջտնտեսային ջրանցքների և 62.8 կմ ներտնտեսային ջրանցքների վերականգնում ՀՀ Արագածոտնի, Կոտայքի, Շիրակի, Լոռու, Արարատի,

	Գերարքունիքի և Արմավիրի մարզերում: Ոռոգման համակարգերի ֆիզիկական մաշվածությունը, ոռոգման համար պիտանի հողերի ոռոգման ջրի բարձր էներգատարությունը խնդիրներ է առաջացնում համակարգի հետագա զարգացման գործում, որոնք կարիք ունեն լուծման 1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Գերակա խնդրի լուծումը հնարավորություն կտա ապահովել ոռոգման համակարգերի արտադրողականության, արդյունավետության և կայուն կառավարման զարգացմանը, ինչպես նաև կանոնակարգման ու աջակցող ծառայությունների տրամադրման համար կայուն նախադրյալների ստեղծմանը: Գերակա խնդրի լուծումը հնարավորություն կտա նաև նպաստել գյուղական զբաղվածության բարձրացմանը և ջրօգտագործման արդյունավետության բարձրացմանը 2. Կարգավորման առարկան Գերակա խնդրի լուծումը հնարավորություն կտա նպաստել միջտնտեսային և ներտնտեսային ջրանցքներում ջրի կորուստների կրճատմանը, ջրօգտագործման արդյունավետության բարձրացմանը, ինչպես նաև գյուղական զբաղվածության բարձրացմանը 3. Ակնկալվող արդյունքները Ոռոգման ջրի արդյունավետ կառավարումը հնարավորություն կտա ոռոգման գյուղատնտեսության արդյունավետության ու կայուն զարգացմանը և բնակչության համար եկամտի ապահովմանը: Ոռոգման համակարգերի շահագործման հուսալիության և արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներն կապահովեն ոռոգման համակարգերի վերականգնումը և հետագա պահպանումը
Հայաստանի Հանրապետության ՏԿՆ-ի միգրացիոն պետական ծառայություն	
87.	Օտարերկրյա պետություններից Հայաստան վերադարձող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների վերաինտեգրմանն ուղղված աջակցության ցուցաբերում 1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը) 1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Երկար տարիներ ապրելով օտարերկրյա պետություններում, վերադարձողներն էական փոփոխություններ են տեսնում Հայաստանում սկսած իրավական, վերջացրած ինստիտուցիոնալ մակարդակներում, անգամ քաղաքի տեսքը, մարդկային հարաբերությունների տեսակն է փոխվել: Եթե սրանց ավելացնենք նաև, որ վերադարձողները հիմնականում կորցրած են լինում իրենց սոցիալական կապերը, ապա կարելի է հասկանալ, թե ինչու են վերադարձողները համարում, թե իրենք հայտնվել են օտար հասարակության մեջ: Եթե նրանք հաջողությամբ չեն ինտեգրվում իրենց նախկին հասարակությանը, կրկին մեկնում են երկրից՝ իրենց միջոցների մեջ խտրականություն չդնելով՝ օրինական, թե անօրինական ճանապարհներով: Ներկայումս օտարերկրյա պետություններից ՀՀ քաղաքացիների կամավոր վերադարձի որոշմանն էապես ազդում են նաև այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են՝ սեփական բնակարանի բացակայությունը, որովհետև նախքան հանրապետությունից մեկնելը ոմանք վաճառել են այն, աշխատաշուկայի լարվածության պահպանումը, ինչի հետևանքով՝ աշխատանք գտնելու ցածր հավանականությունը, վերադարձած անձանց աջակցությանն ուղղված պետական սոցիալական ծրագրերի իրականացման հնարավորության բացակայությունը, անորոշությունը: Գերակա խնդրի սահմանումը նպատակ ունի գտնել լուծումներ օտարերկրյա պետություններից ՀՀ քաղաքացիների կամավոր վերադարձի խրախուսման և վերադարձողների՝ Հայաստանում կայուն վերահաստատման համար

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Իրավական ակտով նախատեսվում է սահմանել հետևյալ միջոցառումների իրականացումը՝ - խնդրի առնչությամբ հետազոտության անցկացում. - օտարերկրյա պետություններից ՀՀ քաղաքացիների կամավոր վերադարձի և Հայաստանում կայուն վերաինտեգրման խոչընդոտների ու բացերի վերհանում. - վեր հանված խոչընդոտների և բացերի վերացման նպատակով առաջարկությունների ներկայացում: Միջոցառումների իրականացումը ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսական միջոցներ չի պահանջում 2. Կարգավորման առարկան Առաջարկվող լուծումները թույլ կտան կարգավորել օտարերկրյա պետություններում գտնվող ՀՀ քաղաքացիների վերադարձի և հայրենիքում կայուն վերաինտեգրման աջակցության հետ կապված հարաբերությունները 3. Ակնկալվող արդյունքը Լուծումների կիրառման դեպքում հնարավոր կլինի որպես արդյունք ակնկալել օտարերկրյա պետություններում գտնվող ՀՀ քաղաքացիների վերադարձի և հայրենիքում կայուն վերաինտեգրման հնարավորությունների ընդլայնումը
Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողով	
88.	Մրցակցային միջավայրի բարելավում Տնտեսական մրցակցային միջավայրի բարելավման ուղղությամբ տարվող աշխատանքներում մեծ նշանակություն ունի ապրանքային շուկաներում գործող խոշոր տնտեսավարող սուբյեկտների գործողությունների վերահսկողությունը: Կենտրոնացվածության բարձր աստիճան ունեցող ապրանքային շուկաներում առավել հաճախ են հանդիպում շուկայական տնտեսության կանոնների խախտումներ, խոշոր տնտեսավարող սուբյեկտները հաճախ ձգտում են թելադրել իրենց պայմանները մյուս տնտեսավարող սուբյեկտներին, սահմանափակել նոր տնտեսավարող սուբյեկտների մուտքը շուկա, ավելի հաճախ են կնքում օրենսդրությանը հակասող համաձայնություններ: Հաշվի առնելով, որ սոցիալական նշանակություն ունեցող մի շարք ապրանքային շուկաներում առկա է կենտրոնացվածության բարձր աստիճան, առաջարկվում է հնարավոր խախտումները հայտնաբերելու, շուկայի մուտքի խոչընդոտները վերացնելու նպատակով իրականացնել կենտրոնացվածության բարձր աստիճան ունեցող ապրանքային շուկաների ուսումնասիրություն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ